

Escadina modna revija – nova želja po lepoti

Mmmm, mamljivo

Mrmranje in zadovoljen smeh zbranih sta naju prevzela prvi trenutek, ko sva vstopili v Cankarjev dom, in tri ure dolga vožnja od Murske Sobote do Ljubljane v koloni nešteti tovornjakov in nervoznih voznikov je bila v trenutku pozabljena ...

str. 16

str. 7

V ljutomerskem Tehnostroju lani 17-odstotna rast

Plače za dobro tretjino nad kolektivno pogodbo - Gradili bodo novo tovarno

Nepreslišano

str. 17

Vestnik in policisti preverjali psihofizično stanje voznikov

Naslednjič 5. februarja

str. 2

Predsednik ŠOUM-a Zdenko Škraban o socialnem položaju slovenskih študentov

Štipendij vedno manj, sedaj pa še obdavčitev

Murska Sobota

5. februarja 2005
PUSTOVANJE

Ob 10.00 prihod pozvačinov s spremljajočimi maskami borovega gostovanja, ki ga pripravljajo krajani Čepinec in Števanovec
Ob 11.00 predstava čarovnika klovna

PUSTNI KROFI

Str. 3 – Enakost
pred zakonom

Jelinčič, sodnik za prekrške in voziško dovoljenje

Str. 10 – Zgodovinar dr. Attila Kovacs iz Dobrovnika

Agrarna reforma in kolonizacija v Prekmurju

Str. 12 – Med preteklostjo in prihodnostjo

50 let Pokrajinskega muzeja Murska Sobota

NAROČNIK

Mednarodni teniški turnir ITF v Radencih Najboljši mladi teniški igralec?

V Teniškem centru Radenci je bila včeraj popoldne uradna otvoritev mednarodnega teniškega turnirja ITF Junior – Terme Radenci za svetovno teniško lestvico mladink in mladincev do 18 let. Direktor Teniške zveze Slovenije Matjaž Pogačar je izrazil zadovoljstvo, da je ta veliki turnir ravno v Radencih. »Že v preteklih letih so se dokazali s kakovostno organizacijo številnih teniških turnirjev, o čemer sem se lahko prepričal tudi sam kot oče in trener. Pogoji za igranje tenisa so tu res enkratni pa tudi za nastanitev igralcev je odlično poskrbljeno. Ker igra na tem turnirju veliko mladih slovenskih igralcev tenisa, ki si nabirajo potrebne izkušnje, in tudi vrsta evropskih igralcev, je konkurenca dokaj močna, še posebno zato, ker so nekateri med njimi igrali že tudi na profesionalnih turnirjih,« je povedal ob otvoritvi.

Spregovorili so še predsednik organizacijskega odbora Zlatko Mir, direktor turnirja Primož Starčič in predstavnik glavnega sponzorja Radenske, vodja marketinga Slavko Ficko. Turnir, ki ga skupno organizirajo TK Radenci, Teniška zveza Slovenije in Svetovna teniška zveza (ITF), bo trajal do nedelje, 6. februarja. Šteje za svetovno teniško lestvico mladink in mladincev do 18 let, prijavljenih pa je bilo več kot 250 igralcev iz 20 držav. Največ prijav so dobili iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije in drugih evropskih držav.

Slavko Ficko, Primož Starčič in Matjaž Pogačar

Medtem so kvalifikacijske tekme končane, na glavni turnir pa so se uvrstili štirje najboljši in nekaj t. i. lucky loserjev, ki bodo lahko tekmovali v svetovni mladinski eliti zaradi odpovedi nekaterih igralcev. Neposredno pravico do nastopa na glavnem turnirju pa imajo tisti, ki so dobili povabilo organizatorja ali Teniške zveze Slovenije. Tako igra na glavnem turnirju 32 klet in prav toliko fantov ter 16 dvojic v obeh konkurencah. Posamezne tekme se bodo začele ob 8. uri in se po razporedu igrane ves dan. V soboto, 5. februarja, se bodo začeli polfinalni dvoboji ob 12. uri, istočasno pa tudi nedeljski finale. Takrat bo znan zmagovalac tega svetovnega turnirja mladih igralcev tenisa v Radencih.

Milan Jerše, foto: N. J.

Občinski svet Občine Beltinci

Letos večji naložbeni zagon

Čeprav je Stanko Glavač iz Beltincev, kjer se letos izteka krajevni samoprispevek, napovedal glasovanje proti letošnjemu proračunu, ker je pričakoval več denarja za svojo krajevno skupnost, so bili drugi svetniki na torkovi seji občinskega sveta nasprotnega mnenja, še posebno, ker bo prihodkov v primerjavi z letom 2004 za 19 odstotkov več, in sicer za dobro milijardo 72 milijonov tolarjev, odhodkov pa celo za 92 odstotkov nad lanskoletno ravnilo, saj znašajo v letu 2005 več kot 1,5 milijarde tolarjev. Od tega bo za naložbe namenjena skoraj četrtina proračuna oziroma približno 457 milijonov tolarjev.

Tako se bo v beltinski občini v letih 2005 in 2006 zgodilo veliko sprememb, ki jih bodo financirali iz proračunskih virov. Med spremembami, ki izstopajo, je treba omeniti številne študije, projekte in vlaganje v obrtno-industrijsko cono, za kar bodo porabili 70 milijonov tolarjev. Levji delež sredstev bo namenjen investicijskemu vzdrževanju in obnavljanju cest v krajevnih skupnostih (več kot 97 milijonov) ter gradnji kanalizacijskega sistema, saj naj bi s takso zbrali 44 milijonov tolarjev. S pomočjo Stanovanjskega sklada Republike Slovenije bodo za nakup zgradb in stanovanjskih prostorov zagotovili približno 111 milijonov tolarjev. Prav tako bodo nadaljevali z obnovo beltinskega gradu. Kot izhaja iz proračuna za leto 2006, ki so ga prav tako potrdili, bodo prihodki in odhodki nekoliko nižji od letošnjih, to pa po njihovih zagotovilih ne bo upočasnilo dokajšnjega naložbenega zagona v občini Beltinci.

Milan Jerše

Predsednik ŠOUM-a Zdenko Škraban o socialnem položaju slovenskih študentov

Štipendij vedno manj, sedaj pa še obdavčitev

S podpisi nad davčno reformo – Kako zagotoviti delo po uspešnem študiju

Ko je postal novembra 2003 predsednik študentske organizacije Univerze v Mariboru (ŠOUM), je postal študent elektrotehnike Zdenko Škraban doma iz Dokležovja še drugič predsednik odbora za socialna in zdravstvena vprašanja študentske organizacije Slovenije. S tem področjem se ukvarja že več let, saj je bil že pred tem tudi v ŠOUM-u sekretar za socialno. Kot pravi, se je v zadnjem času na področju socialne maršikaj spremenilo na boljše, vendar postaja z novim davčnim zakonom spet ogroženo. Povprašali smo ga, kako danes študentje živijo oziroma kako je z njihovim socialnim položajem, od česa je odvisen ter kaj prinašajo novosti v zvezi z davčno reformo in kako se ji študentje upirajo.

Socialni položaj slovenskih študentov

Kakšen je socialni položaj študentov danes?

Za socialni položaj slovenskih študentov bi lahko dejal, da je stabilen, vendar v primerjavi z drugimi študenti v EU še ne dovolj dober. Položaj je dober predvsem glede subvencionirane prehrane, ki je pri nas eno najbolj urejenih področij v primerjavi z državami EU. Je pa zato večji problem z bivanjem študentov, kjer je treba čim prej zgraditi študentske domove. Danes biva v njih le trinajst odstotkov vseh študentov, medtem ko jih je nekoč skoraj četrtina, to pa pomeni, da se ne sledi številu naraščanja študentov. Solidno pa je urejeno zdravstveno področje, a je čim prej treba urediti študentske in dijaške dispanzerje, da ne bi morali le-ti obiskovati le svojih zdravnikov, saj je to za tiste, ki so precej oddaljeni od študijskih središč, precej nerodno.

Lahko rečemo, da imajo na socialni položaj, takšen, kot pač je, velik vpliv socialno stanje družine, štipendije in študentsko delo?

Tako je, to so pomembne stvari, ki vplivajo na to, da si lahko potem študentje tudi sami uredijo prehrano, bivanje in drugo.

Iz kakšnih družin prihajajo slovenski študentje?

Večinoma, recimo od štirideset do petdeset odstotkov, jih prihaja iz družin s starši z visoko izobrazbo. Čim bolj gre za zaposlavo regijo, tem bolj se niža izobrazba staršev. To, jasno, za sabo potegne tudi finančno stanje družin, tako da lahko tudi

tukaj rečemo, da je okrog petdeset odstotkov študentov iz premožnih družin, okoli petintrideset iz srednje premožnih in petinajst odstotkov tistih, ki prihajajo iz socialno šibkih družin. Prav ti slednji imajo tudi dodatne stroške, saj so praviloma oddaljeni od študijskih središč.

Kakšni so stroški študija?

Raziskave, ki jih za nas že štiri leta opravlja oddelek za sociologijo na mariborski pedagoški fakulteti, kažejo, da porabijo študentje v Mariboru od 60 do 80 tisoč tolarjev, v Ljubljani pa od 70 do 120 tisoč tolarjev. V te stroške so všeti tako bivanje, prehrana in prevozi ter stroški za literaturo, opremo pri specialnih študijih ipd.

Politika štipendiranja

Vse to torej kaže, da so štipendije še zelo potrebne. Kako je urejena štipendijska politika?

Za moje pojme je ta politika katastrofalna in je dediščina nekdanje skupne države. Problem se je pojavil, ker štipendije niso sledile naraščanju števila študentov, zato se je v zadnjih desetih letih odstotek študentov, ki prejema štipendije, razpolovil. Število kadrovskih štipendij pa se je tako zmanjšalo, da praktično ne moremo več govoriti o njih kot o obliki štipendiranja.

Drug problem pa je, da država letno nameni okrog osem milijard tolarjev za štipendije, po končanem študiju pa le malo mladih, tudi tistih z Zoisovo štipendijo, dobi službo. To se dogaja zaradi tega, ker sistem štipendiranja premalo poveže stu-

dente s prihodnjimi delodajalci. Mladi po študiju tako nimajo dela ali pa bežijo iz države, kar danes tako radi imenujemo »beg možganov«. Naš predlog rešitev so kombinirane štipendije, za katere bi del prispevala država, del pa delodajalci. Na ta način bi študente povezali z delodajalci, slednji bi si lahko zagotovili doma kakovostne kadre, razbremenili pa bi tudi državo.

Ali obstaja še kakšen način zaposlovanja prvih iskalcev zaposlitve, saj naj bi ravno v tej kategoriji število brezposelnih naraščalo?

Z Ministrstvom za delo smo se lotili pilotskega projekta iskanja načina zaposlovanja mladih diplomantov. To naj bi se dogajalo prek agencij, ki bi delovale kot nekakšne »borze kadrov« s koncesijo ministrstva za delo. Prav prek njih bi lahko delodajalci in mladi diplomanti navezali stike. Nekatere takšne tuje agencije pri nas že delujejo, toda te tukaj vidijo tržno nišo, naša želja pa je, da se to uredi bolj sistemsko in na nacionalnem nivoju v sodelovanju s pristojnimi institucijami.

Študentsko delo in njegova obdavčitev

Je študentsko delo poleg socialnega stanja družine in štipendije še tretja stvar, ki ima odločilen vpliv pri reševanju socialnega položaja študentov?

Vsak mesec dela prek študentskih servisov več kot sto tisoč dijakov in študentov. V poletnih mesecih se ta številka povzpne tudi do 140 tisoč. V veliko primerih gre za izredne študente,

ki si služijo za šolnino. Še v več primerih pa gre za študente, ki spadajo med prej omenjenih petinajst odstotkov, ki prihajajo iz socialno ogroženih družin in morajo delati, da si plačajo stroške študija. To torej pove, da je študentsko delo zelo pomemben vir sredstev za izboljšanje socialnega položaja.

Poleg vsega pa ima to delo tudi druge pozitivne stvari. Na ta način se namreč kar nekaj študentov seznani s prihodnjimi delodajalci in vzpostavi stik, ki morebitno delo po diplomni in še nekaj je, nekateri so včasih mnenja, da delo onemogoča obre študijske rezultate, vendar nobena raziskava tega ne potrjuje, kvečjemu obratno. Delovne navade lahko pozitivno vplivajo tudi na študijske navade.

Obdavčitev študentskega dela po vsem tem precej reže v študentsko življenje. Sami predlagate spremembe te davčne reforme.

Iz vsega do sedaj povedanega lahko sklepamo, da obdavčitev brez dvoma globoko zareže. Reč je, da se najdejo špekulanti, ki delo prek študentskega servisa izkoriščajo, vendar ni prav, da zaradi tega delo obdavči. Mi želimo poostrenej nadzor nad tem, vendar to ni v naši pristojnosti, ampak je to naloga republiškega inšpektorata in DURS-a. Prav to je tudi ena od naših pobud za novelo zakona, da se nadzor nad delom poostri. Poleg tega v našem predlogu tudi nasprotujemo akontaciji dohodnine. Večina dijakov in študentov bo to akontacijo dobila tako ali tako v celoti vrnjeno, saj ne presežejo meje 1,6 milijona tolarjev. Zakaj potem v trenutku, ko delajo in imajo komaj dovolj za stroške študija, sploh plačevati in odvajati denar državi? To se nam zdi kot brezobrestno kreditiranje države. Akontacija naj začne obračunavati šele, če študent preseže 113.583 tolarjev na napotnico.

Zavzemamo se tudi za regresivno upadanje davčne olajšave, torej da bi se olajšave zniževale postopoma glede na presežek zaslužka, ter za to, da se ukine omejitev davčne olajšave, ki je omejena s starostjo 26 let.

S temi zahtevami smo predložili zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini prejšnji teden predali predsedniku državnega zbora in ga moramo v dveh tednih še nekoliko dopolniti. Nato bo predsednik državnega zbora razpisal rok za zbiranje podpisov in mi jih moramo morali zbrati pet tisoč v desetih dneh, to pa, upam, da nam uspe.

C. K., foto N. J.

Enakost pred zakonom

Zmago Jelinčič, sodnik za prekrške in voziško dovoljenje

V podobnih primerih postopek končan tudi v štirih mesecih

Spomnimo, da so poslanca Zmaga Jelinčiča 19. januarja lani v Radencih ustavili soboski prometni policisti. Ker je plemeniti poslanec kazal zunanje znake vinjenosti, so mu ponudili alkotest. Le-tega Jelinčič odločno odkloni, se razburja nad njimi, da mora nujno v Ljubljano, in z mobilnim telefon menda poskuša priklicati širok spisek ljudi. Vendar to policistov ne gane preveč, saj mu ti, tako kot veljavajo pravila, začasno vzamejo voziško dovoljenje in pišejo predlog sodniku za prekrške.

Po stari prometni zakonodaji je bila za odklonitev preizkusa alkoholiziranosti zagrožena denarna kazen najmanj 90 tisočakov in prenehanje veljavnosti voziškega dovoljenja, zato policija tak predlog dva dni kasneje pošlje gornjeradgorskemu sodniku za prekrške. Slednji je nato 18. februarja ljubljanskemu sodniku za prekrške poslal zaprosilo za pravno pomoč oziroma za slišanje Jelinčiča. Postopek od takrat poteka in še ni končan. Zastaral bo 18. februarja prihodnje leto, ker je stari absolutni zastaralni rok dve leti.

In kakšno kazen lahko sodnik oz. sodišče za prekrške naloži poslancu, ki je storil vsaj tri hujše prometne prekrške, med dru-

gim je celo dvakrat odklonil alkotest? Sodnik za prekrške ima v postopku na podlagi 31. člena starega Zakona o prekrških, ki je veljal v času storitve prekrška, možnost kaznovati storilca s kaznijo, kot je predpisana, ali kaznovati mileje, če se pri odmeri kazni ugotovi, da obstajajo posebne olajševalne okoliščine, ki kažejo, da bo tudi z milejšo kaz-

Na pravosodnem ministrstvu, ki je sedaj odgovorno za delo in nadrejeno sodnikom za prekrške, ki so z novim letom prenehali z delom, vsi postopki po novem Zakonu o prekrških pa so bili preneseni na okrajna sodišča, smo se pozanimali, zakaj prihaja do takih časovnih razlik v obravnavanju in reševanju postopkov. Odgovorili so, da se to nanaša na organizacijo poslovanja sodišča, le-ta pa je v pristojnosti predsednikov sodišč.

nijo dosežen namen kaznovanja, kakor tudi v drugih primerih, ko se sme storilec kaznovati mileje, recimo pri prvi storitvi prekrška.

Sodnik za prekrške v določenih primerih storilcu ne izreče kazni prenehanja veljavnosti voziškega dovoljenja, ampak ga kaznuje z najvišjim številom kazenskih točk, ob tem pa mu izreče višjo denarno kazen ali tudi varstveni ukrep prepovedi vožnje motornih vozil.

In zakaj ima Zmago Jelinčič še voziško dovoljenje? Možno je,

da se izogiba vabilom na razprave na sodiščih, tako da ga ne morejo zaslišati. To bi lahko povezoval s službo državnega poslanca. Seveda ga ima sodišče za prekrške možnost še prisilno privedi. Lahko se bo tudi zgodilo, da bo postopek zastaral. Morda zaradi tega, ker se sodišča ne želijo izpostavljati v tako »odmevnih« primerih. Ali pa zato, ker se bo Jelinčič poleg izmikanja še pritožil na odločitev sodnika, sodba pa do preteka zastaralnega roka ne bo postala pravno-močna. Najverjetnejši scenarij bi tako lahko bil, da mu bodo izrekli višjo denarno kazen in nekaj kazenskih točk, voziško dovoljenje pa bo lahko obdržal.

Za konec pogledimo še nekatere druge postopke pri sodnikih za prekrške:

Oseba A je storila prometni prekršek februarja 2002. Odločbo s kaznijo sodnika za prekrške je prejela julija istega leta. Oseba B stori prekršek februarja 2002. Avgusta 2003 je bila izdana kazen pri sodniku za prekrške. Oseba C naredi prekršek decembra 2002. Odločbo sodnika za prekrške je dobila marca 2004.

P.S.: Vse »naše« osebe imajo na grbi podoben prekršek kot Jelinčič in so jim bile izrečene predpisane kazni.

Andrej Bedek

Bojan Korošec in Daniel Grabar

Daniel Grabar z omejenim pooblastilom

Vlada naj bi o soglasju k imenovanju direktorja murskosoboške bolnišnice odločala konec tedna, do tedaj pa po predlogu pravne službe Ministrstva za zdravje in glede na statut bolnišnice od 26. januarja direktorja nadomešča strokovni direktor bolnišnice Daniel Grabar.

To pomeni, da dosednji direktor Bojan Korošec s preteklim mandatom, 25. januarja, ne podpisuje več dokumentov, ampak je to za tekoče posle, ki zagotavljajo normalno poslovanje bolnišnice, dovoljeno strokovnemu direktorju ali delavcu, ki ga ta pooblasti.

V primeru, da vlada soglasja ne bo dala ali o tem ne bo odločala, bo svet zavoda imenoval vršilca dolžnosti s polnimi pooblastili, začel pa bo tudi postopek za nov razpis za mesto direktorja.

M. H.

Komentar

Trdoglavost

Tako kot vem, da za dnevom pride noč, vem, da bi imela pri naštevanju poklicev, ki bi jih lahko opravljale Murine delavke, več domišljije, kot jo je v velikem intervjuju pokazal vladni ekonomist Jože Pavlič Damijan. Toda čemu mi bo to, če ukoreninjena v ta svet živim njegovo realnost. Damijan pa se je spraševal, zakaj Murine delavke ne bi mogle postati sobarice, natakariče ali karkoli v turistični dejavnosti in zakaj se Murine delavke ne bi mogli prekvalificirati v mesarje, zakaj ne bi mogli postati turistični vodniki, vozniki. Lahko bi, gospod Damijan, če bi bili ljudje živali ali stroji. Če bi kot živali imeli samo možgansko jedro, ki je odgovorno za naše preživetje, in ne tiste povrhnje plasti, ki nas dela ljudi. Ali če bi jih lahko kot računalnike na novo programirali. Če bi bili ljudje manj ljudje in če bi bile tudi okoliščine drugačne, na primer da turistična podjetja natakarič več ne bi iskala med mladimi s končano gostinsko šolo ali sobaric med mladimi ženskami, ki čakajo na delo; če bi kdo na veliko povpraševal po mesarjih ali voznikih, potem bi res lahko bilo vse tako preprosto, kot si zamišlja vladni ekonomist.

Nad togostjo Prekmurcev, ki se niso kot vrba ob jarku pripravljali upogibati tokovom načrtovanega prestrukturiranja gospodarstva in ostajajo gluhi za posebej zanje pripravljene programe prekvalifikacij, so državni načrtovalci že vili roke. Polni samega sebe in v drži vzvišenosti zavrnitve svojega umotvora niso dojeli kot zgrešeno delo, ampak so jo razlagali z omejenostjo ubogih delavskih par. Prepričani, da sami najbolje vedo, kaj je v spreminjanju družbenih tokov najboljše za človeka, so spregledali človeka, določenega s povsem človeškimi dimenzijami. Jože P. Damijan s svojim poenostavljenim predstavljanjem delavk od šivalnega stroja v Muri v urejanje turističnih sob ni nič drugačen.

Premikanje delavcev po trgu delovne sile pa je za človeka vedno tvegano in boleče početje. Previden je, najprej zato, ker dvomi, da mu bo res bolje, in se zato oklepa tistega, kar že ima, pa čeprav na meji preživetja. Z odhodom drugim morda ostane brez sodelavcev, s katerimi je preživel leta življenja, ali v očeh ljudi izgubi več vredno delo. Vzemimo šiviljo v Muri, ki zelo dobro ve, da čeprav ni dobro plačana, je v sistemu s slovečim imenom, ki ustvarja kakovostne izdelke. Pospravljanje turističnih sob, pa četudi bolje plačano, pri ljudeh še dolgo ne bo imelo enake veljave. In še veliko več je tega, kar določa ravnanje ljudi pri iskanju dela, kar bi bolje od mene vedel povedati kdo drug.

Zato, g. Damijan, čeprav ste sami prepričani, da je problem premajhne prožnosti v glavah Prekmurcev (in ne v pristopu in dojemanju ljudi), sem po svoje vesela, da smo še vedno le ljudje, pa čeprav po mnenju vladnega ekonomista trdoglavi.

Majda Horvat

Medijska raziskava

Vestnik in Murski val sta pomembna medijska igralca

Minuli teden je pooblaščenca agencija Cati objavila rezultate o branosti in poslušnosti slovenskih medijev. Ob medija Podjetja za informiranje – časopis Vestnik in radio Murski val – sta se uvrstila izredno visoko.

Vestnik dosega 4,3-odstotno branost na ravni države. Murski val pa dosega 48 tisoč poslušalcev. Na prvi pogled sta podatka suhoparna in ne povesta veliko. Podatki pa dobijo drugo razsežnost, če jih analiziramo na ravni

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

prostora, ki jih oba medija pokrivata. Vestnik je s 95 odstotki svoje naklade omejen na pomurski prostor.

Nekaj podobnega je tudi z Murskim valom, ki pa je povečal svojo slišnost čez meje pomurske regije, to pa vpliva na večjo poslušnost, ki se je v primerjavi z letom 2002 dvignila za štiri tisoč poslušalcev.

Povedano v odstotkih, to pomeni triodstotno poslušnost na nacionalni ravni. Ne glede na prej omenjeno širitev »pasa poslušnosti« mu ostaja Pomurje domicilna regija. Na radijskem področju pomeni rast poslušalstva uspeh, saj to pomeni, da ga konkurenčne lokalne radijske postaje ne ogrožajo ali ga programske ne dohitevajo. Ker radijski prostor ni zaprt in je mož-

nost izbire med programi izredno velika, je zato rezultat spodoben in je odsev programske kakovosti Murskega vala.

Vestnik vodilni lokalni časopis

Vestnik prebere v povprečju 73 tisoč bralcev v pomurski regiji, to pa pomeni, da skoraj dve tretjini Pomurcev prebirata domači tednik. Podatek o 4,3-odstotni branosti je pomemben in spodbuden, ker to pomeni krepko preseganje rezultatov branosti primerljivih lokalnih medijev. Vsi drugi lokalni mediji, razen Štajerskega tednika iz Ptujja, pokrivajo tako geografsko kot tudi demografsko bistveno večji prostor od Vestnika. Dolenjski list pokriva na primer

celotno Dolenjsko od Grosuplje naprej z Belo krajino in delno sega tudi v Posavje ter dosega 3,7-odstotno branost. Gorenjski glas pokriva prostor od Medvoda in Kamnika do Jesenic in Rateč, pa dosega 4,1-odstotno branost. K temu je treba dodati še ekonomsko moč regij, v katerih delujejo ti mediji. Doseg Vestnika dobi dodatno težo, če ga primerjamo z osrednjimi slovenskimi dnevniki, ki kotirajo na trgu kot nacionalni dnevniki. Tako dosega Delo 14,1-odstotno, Večer pa 10,4-odstotno branost. Skratka, primerjava podatkov kaže, da je Vestnik tednik, ki na lokalni ravni ima svojo težo, ni pa tudi nepomemben dejavnik v slovenskem medijskem prostoru. Podobno je z Murskim valom.

J. V.

Na seji občinskega sveta v Radencih so se lomila kopja

Je posredi nezdružljivost funkcije s pridobitno dejavnostjo?

Tudi tokratna 17. seja radenskega občinskega sveta ni minila brez zapletov. Že uvodoma jih je »povzročil« svetnik Mihael Petek, katerega je zanimalo, ali lahko na njej sodelujeta tudi dva člana občinskega sveta, in sicer podžupan Zlatko Mir in svetnik Erik Ivanuša, solastnika družbe EKOSS, ki naj bi po njegovem mnenju za občino kot pogodbeni izvajalca opravljala nekatere javne službe. Očital jima je namreč nezdružljivost opravljanja javne funkcije s pridobitniško dejavnostjo.

Zlatko Mir: »EKOSS trenutno z občino nima podpisane nobene pogodbe o opravljanju javnih služb, ker so te potekle. Res pa po zakonu ne smemo kandidirati na javnih razpisih, ki jih bo objavila občina.«

»Dokazov za te svoje pomisleke nimam, a jih zbiram, bom pa vesel, če se bo izkazalo, da se motim,« je še pripomnil Petek, ki je obenem nakazal tudi možnost korupcije, ker bi oba vplivna svetnika pri odločanju o porabi proračunskega denarja na osnovi omenjenih pogodb lahko sama sebi zagotavljala precejšen del javnih sredstev. Zanimalo ga je, zakaj občina ne razpiše koncesij za opravljanje obveznih javnih gospodarskih služb, kot je praksa v drugih občinah.

Direktor občinske uprave Srečko Grosman mu je pojasnil, da je odlok o tem v pripravi. Zajel naj bi oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odplak, zimsko službo, urejanje javnih površin in gospodarjenje s stanovanji. Z razpisom in podelitvijo koncesije bo občina potem izbrala najugodnejšega izvajalca.

V dokaj burni razpravi je Anton Sečko (njegov sin je eden od solastnikov Ekossa) dejal, da je prehitel Mihaela Petka in sam poklical komisijo za preprečevanje korupcije, kjer so mu rekli, da če gre za nepoklicne funkcionarje v zadevi ni nič spornega in da lahko nemoteno sodelujejo v delu občinskega sveta do konca svojega mandata. Tudi Zlatko Mir je zagotovil, da z nakupom družbe EKOSS ne kršijo določil zakona o preprečevanju korupcije ali zakona o nezdružljivosti funkcij in položajev, ker so »kupili zatečeno stanje«. O tem se je pozanimal pri pristojnih državnih organih, kjer naj bi dobil odgovor, kako naj bi delovali v prihodnje. Dodal je še: »EKOSS trenutno z občino nima podpisane nobene pogodbe o opravljanju javnih služb, ker so te potekle. Res pa po zakonu ne smemo kandidirati na javnih razpisih, ki jih bo objavila občina.«

Danica Sepesy pa je menila, da je treba zadevo čimprej pojasniti, saj je bilo o tem v javnosti že veliko zelo obremenjujočih govoric, nihče pa ne pove, kdo ima prav. Razpravo je sklenil župan Jožef Toplak, rekoč, da občina doslej ni dobila nobenega uradnega obvestila, da bi morala v tem primeru kakorkoli ukrepati, bodo pa poskušali čimprej dobiti pravno mnenje strokovnjakov. Do takrat bo občinski svet normalno deloval.

Milan Jerše

Sicer pa bi moralo biti v ospredju prvo branje osnutka odloka o proračunu občine Radenci za leto 2005, ki so ga svetniki sprejeli. Prihodkov bo skoraj 688,1 milijona, odhodkov pa okrog 749,6 milijona. Čeprav so slednji višji za približno 61,5 milijona tolarjev, bodo primanjkljaj, kot je navedeno, pokrili iz ostanka sredstev leta 2004. Spričo številnih pripomb svetnikov je pričakovati določene spremembe pred dokončnim sprejetjem letošnjega proračuna.

Deset let krajevne skupnosti Dolnji Lakoš

Zaradi tovornjakov pokajo hiše

Vas Dolnji Lakoš sodi po svoji legi v lendavsko predmestje ali zahodno preddverje Lendave

V nekdanj skoraj povsem madžarski vasi živi danes skoraj dvesto osemdeset ljudi, od tega že polovica Slovencev. Življenje v vasi, ki je, razen nekaj hiš, v celoti razpognjeno ob najpomembnejši magistralni cesti, najbolj zaznamuje tovorni promet.

Ob hrupu in nesnagi, ki sili v stanovanja in se useda na vse, kar je na vrtu ali dvorišču, tovornjaki puščajo za seboj tudi globoke razpoke v stenah hiš, še posebej tistih, ki so jih, kakor je bilo nekdanj pravilo, postavili čim bližje cesti. Oteženost bivanja ob cesti je strašna, v Ljubljani pa prizade te zavračajo z vedno novimi obljubami, da avtocesta bo, dotlej pa ... Predsednik krajevne skupnosti Ladislav Magyar pravi, da kaj drugega kot to, da popišejo škodo na objektih ob cesti, nastalo zaradi tresljajev, krajanom pa svetujejo, da izterjajo odškodnino, ne morejo storiti. »To bomo opravili še letos,« je napovedal. Ostane jim le še to, da upajo, da se dane obljube, ko bodo padle na finančno nakovalo, ne bodo spet prelevile v navadno prodajanje megle.

Enako se godi tudi vsem, ki živijo ob tej prometnici, in seve-

Sto in sto tovornjakov dan in noč pelje skozi vas.

da krajanom sosednjega Gornjega Lakoša. Do štiriindevetdesetega leta sta imela Gornji in Dolnji Lakoš skupno krajevno skupnost, potem pa so se odločili za samostojno urejanje krajevnih zadev. In kakor se je izkazalo, je bila to dobra odločitev, saj tako veliko lažje urejajo komunalne in druge vaške zadeve. »Zato pa bi

biло slabo, če bi krajevne skupnosti ukinili. Nekdo pač mora za vse to skrbeti,« je povedal sogovornik. V desetletju samostojne krajevne skupnosti Dolnji Lakoš so obnovili asfaltno prevleko po vaških ulicah in uredili poljske poti, postavili pa so tudi dve avtobusni postajališči. V vaškem in gasilskem domu so obnovili elek-

trično inštalacijo, napeljali centralno ogrevanje, obnovili sanitarije, notranjo in zunanjo fasado, obnovili streho, vhodna vrata, nekaj oken. Kapelico so oblekli v novo fasado, mrliško vežico začitili pred vlago, pokopališče pa obvarovali z nasadom cipres. Vse skupaj so namenili blizu 3 milijonov tolarjev. »Sedaj se pripravljamo na ureditev parkirišča ob pokopališču, na vaškem domu bi zamenjali še štiri okna, kupili pa bi tudi večjo kosilnico, traktor.

V vasi imamo veliko zelenih površin, ki jih je treba vzdrževati. Kosilnico bi kupili skupaj s krajevno skupnostjo Gornji Lakoš, stane pa okoli sedemsto tisoč tolarjev,« je sogovornik predstavil načrte za letos.

V vasi zelo dobro deluje gasilsko društvo, ki je lani praznovalo sedemdesetletnico obstoja in letos spet pomladilo svoje vrste, nove moči pa sedaj zbirajo oživitve športnega ter kulturnega društva. Ladislav upa, da se bo morda med krajkankami, ki so učiteljskih vrst, našla katera in povežala niti za bogatejšo življenje v skupnosti.

Majda Horvat

Zaradi tresljajev, ki jih povzroča tovorni promet, pokajo stene. V krajevni skupnosti Dolnji Lakoš bodo popisali škodo, prizadetim krajanom pa svetovali, da terjajo odškodnino.

Na Kobilju sprejeli proračun

Prednost zdravi pitni vodi

Predvidena izgradnja štirih neprofitnih stanovanj

Na Kobilju je bila redna seja občinskega sveta, na kateri so med drugim sprejemali proračun občine za leto 2005. Svetniki na čelu z županom so mnenja, da je sedanji način financiranja za občino Kobilje neugoden.

Župan Pavel Nemet je v obrazložitvi dejal, da posamezna ministrstva nalagajo občini čedalje večje finančne obveznosti, razpoložljiva sredstva pa komaj pokrivajo tekoče potrebe in so nezadostna za pokrivanje inve-

sticij, ki so nujne za nadaljnji hitrejši razvoj. V letu 2005 znaša primerna poraba 66 milijonov 209 tisoč tolarjev za 644 prebivalcev občine oziroma slabe 103 tisočake na prebivalca. Z letošnjim 1. januarjem se je izteklo tudi obdobje samoprispevka, tako da bo v naslednjih letih okrog 7 milijonov tolarjev izpada letnega prihodka.

Predlog proračuna predvideva 162 milijonov 760 tisoč tolarjev prihodkov, 155 milijonov 684 tisoč tolarjev odhodkov in dobrih

sedem milijonov proračunskega presežka. Za investicije je namenjenih okrog 90 milijonov tolarjev ali slabih 58 odstotkov vseh odhodkov, v tem znesku pa je le 13 milijonov in pol lastnih sredstev. Poudariti je treba, da pridobitev vseh sredstev za investicije še ni zagotovljena.

Investicijski odhodki bodo med drugim namenjeni za zagotavljanje zdrave pitne vode (za potrebne projekte in dovoljenja, za fazno izgradnjo vodovodnega omrežja v naselju in postavljanje

hidrantov ter za projekt izgradnje regionalnega sistema oskrbe s pitno vodo), nakup gasilskih vozila, dokončanje raziskave glede možnosti izkoriščanja geotermalne energije, pridobitev sredstev za stroške infrastrukture v obrtni coni in za izgradnjo štirih neprofitnih stanovanj, če bo občina ugotovila, da so potrebne. Predvidena je izgradnja manjših stanovanj v sklopu zadružnega doma v skupni meri 250 kvadratnih metrov. Za to izgradnjo ima občina zagotovljenih 40 milijonov 460 tisoč tolarjev, za morebitne podražitve pa sredstev nima.

Romski svetniški forum o zadnjih dogodkih v zvezi z Romi

Jelinčič mora kazensko odgovarjati

V državnem zboru naj se uporablja poimenovanje Rom

Minuli teden sta vsaj dve zadevi v zvezi z Romi razburkale tako politiko kot tudi javnost v Sloveniji. Ena od teh stvari je bil rezultat državnega razpisa za razdelitev denarja za urejanje stanovanjskih problemov v občinah, kjer živijo Romi. Še bolj pa je razvnel strasti, to je bilo vidno tudi v državnem zboru, predlog zakona SNS, ki naj bi Romom v Sloveniji odvzel posebne pravice.

Minuli četrtek so se tako prav zaradi obeh omenjenih stvari v Murski Soboti na sedežu Zveze Romov zbrali nekateri pomurski člani romskega svetniškega foruma in podali svoje mnenje o stvarih, ki zadevajo prav njih. Glede javnega razpisa Stanovanjskega sklada RS romski svetniki ugotavljajo, da sklad ni enakopravno obravnaval vsake vloge posamično in sproti, kot je določeno v razpisu. S tem so se pridružili tistim občinam, ki

so izpadle, in prav tako zahtevajo razveljavitev razpisa, predvsem iz razloga, ker so se sredstva namesto devetnajstim občinam, v katerih živijo Romi, razdelila le med štiri.

Naj spomnimo, da sta med temi štirimi tudi pomurski občini Rogašovci s 33,59 milijona tolarjev ter Kuzma s 25,68 milijona tolarjev, vendar pa je jasno, da je v Pomurju še najmanj devet občin, kjer živijo Romi, in ki so se prijavile na razpis, denarja pa niso dobile, tako kot tudi preostale slovenske občine ne, čeprav, kot pravijo nekateri župani, so mnoge porabile veliko lastnih sredstev za urejanje romske problematike.

Ker je bil argument javnega sklada, da porazdeljen denar med vse občine ne bi pomagal nobeni, na ta način pa se bodo uresničili vsaj štirje projekti, je romski forum na omenjenem sestanku predlagal, da naj se sredstva z dosedanjih sto povišajo na tristo milijonov tolarjev in enakomerno porazdelijo med devetnajst občin. Temu pa dodajajo, da naj občine, ki so do sedaj same vlagale v razvoj romskih naselij, dobijo v naslednjih razpisih status prednostne občine.

Forum seveda tudi ni mogel mimo predloga zakona Slovenske nacionalne stranke, ki je prepričana, da imajo Romi v Sloveniji preveč pravic na račun večinskega slovenskega naroda, zato je le-te hotela ukiniti z zakonom. Romski svetniki so pozdravili odločitev državnega zbora, ki je z veliko večino zavrnil predlog zakona, in to ocenili kot korak naprej k pripravljenosti reševanja romske problematike. Glede predlagateljev, predvsem prvopodpisane Zmaga Jelinčiča, pa menijo, da je podal nečloveški predlog, ki le spodbuja rasno in nacionalno nestrpnost, zato tudi zahtevajo kazensko odgovornost in odvzem poslanske imunite.

Forum meni, da Romi niso v ničemer privilegirani, prav obratno, želeli bi si bolj sodelovati na vseh področjih družbenega in političnega življenja, vendar so predsodki še vedno veliki, zato ne morejo. Posledica tega pa so potem določene socialne pomoči za Rome, ki pa so v tem okviru nujno potrebne, nikakor pa niso privilegij. K temu so na koncu še dodali, da naj se v državnem zboru spoštujeta volja in odločitev romskega kongresa iz leta 1971, na katerem so se opredelili za Rome.

Podoben sestanek naj bi potekal ta teden še na Dolenjskem, kjer se bodo sestali še romski svetniki iz tamkajšnjih občin in sprejeli podobne sklepe, ki jih bodo nato posredovali vsem pristojnim institucijam v državi.

Besedilo in foto: C. K.

Zmaga Jelinčič je podal nečloveški predlog, ki le spodbuja rasno in nacionalno nestrpnost, zato zahtevamo kazensko odgovornost in odvzem poslanske imunite.

V spomin Mag. Bernardi Novak (1962-2005)

Je čas rojstva in čas smrti. Je čas setve in čas, ko se vsajeno žanje.

V nedeljo, 23. januarja 2005, smo se na Pertoči za vedno poslovili od mag. Bernarda Novaka, višje strokovne za biologijo na Zavodu RS za šolstvo.

Po končanem študiju na Višji agronomski šoli je začela svojo učiteljsko pot na Srednji kmetijski šoli Rakičan in jo nadaljevala na Osnovni šoli Kuzma. Ob delu je končala visokošolski študij biologije in kemije. Tako je uresničila veliko življenjsko željo.

Izšolala se je za poklic, ki ga je imela neizmereno rada. Z vsem srcem se je posvečala poučevanju mladih rodov.

Leta 1996 se je tretjinsko zaposlila na soboški enoti Zavoda. Zaradi imenovanja za ravnateljico OS Kuzma je delo na zavodu prekinila za dve leti. Jeseni 1999 se je na zavodu redno zaposlila.

Njeno strokovno delo obsega precej bibliografije, od didaktičnih gradiv za pouk biologije do učbeniškega kompleta Biologija 8 za 8. razred devetletne osnovne šole. Sodelovala je pri prenovi učnih načrtov za biologijo v osnovni šoli, vodila je uvajanje novih učnih načrtov, nato spremljavo pouka. Bila je članica predmetne komisije za pripravo nacionalnih preizkusov znanja za biologijo v devetletni osnovni šoli.

Učiteljcem je z veliko življenjske moči delila svoje dragoceno znanje. Iskreno je ljubila naravo in jo tankočutno spremljala tudi kot odlična naravoslovna fotografinja. Bila je med soustanovitelj Krajinskega parka Goričko.

Na vrhuncu življenjske moči se je prikradla zahrbtna bolezen. Tako kot vse drugo, je tudi vse, kar je spoznala med boleznijo, podarila drugim. Vsi, ki smo jo poznali za odtonek boljše kot drugi, vemo, da je odšla od nas kolegica, prijateljica, strokovnjakinja in iskalka boljšega na različnih področjih človekovega delovanja. Bodri nas svetla misel, da smo imeli dragoceno priložnost delati in družiti se z njo.

Irena Kumer, predstojnica, v imenu sodelavk OE Murska Sobota

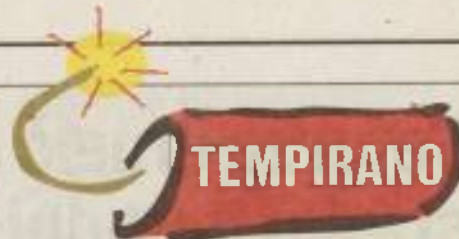
Novo: Paketni Udobni račun.

- Brezplačno vodenje računa do konca leta.
- Nižje obresti za limit.
- Višje obresti za dobroimetje.

Vas zanima, zakaj so paketni računi tako udobni? Obiščite najbližjo poslovalnico Sparkasse ali pokličite na brezplačno številko 080 18 02. Naši osebni svetovalci vam ponujajo več.

Udobni računi Sparkasse. Narejeni po meri.

SPARKASSE
Drugačna banka

Franc Makoter, lastnik in direktor družbe Avtomaterial Ljutomer ter lastnik Avtoservisa Makoter: »Do uspešnega razvoja me je vodila pot trdega dela, od povedovanja, zaupanja v sodelavce in prizadevanj vseh družinskih članov.«

Sonja Rajh, direktorica Tehnostroja: »Že prejšnje leto smo se z občino dogovorili, da za trgovino Spar kupimo 3,7 hektarja veliko parcelo, sedaj pa smo tik pred podpisom pogodbe. Načrtujemo, da bi v tem letu pripravili vso projektno dokumentacijo, tako da bi ob urejeni infrastrukturi drugo leto lahko začeli graditi.«

Metka Fujs, direktorica Pokrajinskega muzeja v M. Soboti: »V poslanstvu je združena petdesetletna zgodovina Pokrajinskega muzeja Murska Sobota, ki se je oblikoval na zavezi varovanja specifične kulturne dediščine pomurskega prostora in na viziji oblikovanja takšnega kulturnega okolja, ki bo prepoznavalo dediščino za pomemben del svoje identitete – svojega bivanja in razvoja. Koliko od te zaveze in vizije je v podobi današnjega muzeja, lahko presodi vsak, ki si je dopustil možnost, da ga muzej nagovori.«

Mihael Petek, radenski občinski svetnik: »Dokazov za svoje pomisleke o možnosti korupcije nimam, a jih zbiram. Vesel bom, če se bo izkazalo, da se motim. Oba svetnika Zlatko Mir in Erik Ivanuša sta vplivna pri odločanju o porabi proračunskega denarja na osnovi pogodb o opravljanju javnih služb. Tako bi lahko sama sebi zagotavljala precejšen del javnih sredstev, zato me tudi zanima, zakaj občina ne razpiše koncesij za opravljanje obveznih javnih gospodarskih služb, kot je praksa v drugih občinah.«

Aleksander Abraham, župan občine Šalovci: »Imam občutek, da je še posebno lepo pri srcu tistim, ki so pred mnogimi leti začeli graditi ta dom in kulturno dvorano. Že takrat so se zavedali, da je kultura zelo pomembna za obstoj naroda, in da tisti, ki ne ohranja kulture in običajev, nima prihodnosti.«

Koloman Granfol, natak iz Bakovec: »Takrat so bile možnosti za zaposlitev in šolanje pri nas zelo težke. Starši so me k temu vzbujali, češ če bom natak, bom dobro jedel in pil in bom vedno na toplem. Nekega dne se je v Prekmurju oglašil direktor enega od hotelov v Kranjski Gori in takrat sva s sestro Teresko šla oba z doma, ona za kuharico, jaz pa za natakarja v hotel Razor v Kranjsko Goro.«

Vlado Vlaškalič, igralec: »Ko sem bil majhen, sem posnemal ljudi. Pri tem ni šlo samo za mimiko in kretnje, ampak me je zanimalo tudi človekovo mišljenje in zakaj oseba v določenih trenutkih tako premišljuje. Ko sem oponašal ljudi, mi ni bilo dovolj, da se mi gledalci samo smejejo, kajti ob tem sem bil na neki način celo užaljen. Vedno me je navdajala misel, da bi za hip zaživel v koži drugih ljudi.«

Veter že drugič načel streho porodnišnice

Komaj so popravili streho porodnišnice po zadnjem neurju, že jo je močnejši severni veter pred dobrim tednom razkril na drugem koncu. Res da zaradi garancije bolnišnica ne nosi stroškov popravil, so pa ta toliko neugodnejša, ker je bila kritina iz Italije narejena samo za ta objekt in jo je treba za vsako popravilo na novo izdelati, to pa pomeni, da je čas do izvedbe popravila zelo dolg.

Ker je ob sicer še ne tako močnem vetru že drugič prišlo do razkritja dela strehe, je vodstvo bolnišnice sklicalo sestanek s projektantom in izvajalcem, to je bilo podjetje Gradis, za katerega je streho izdelalo podjetje Urankar, da ugotovijo vzrok in strokovno rešijo napako, ki je lahko tako pri projektiranju kot pri izvedbi. Za streho porodnišnice je deset, za druga gradbena dela pa petletna garancija.

M. H.

Z geotermalno vrtino Benedikt – 2 zadovoljni

Vrtina z velikim energetske potencialom

V središču občine Benedikt so lani naredili geotermalno raziskovalno-kaptažno vrtino Benedikt – 2, ki je globoka 1859 metrov. Vrtino in načrte, kako bi jo izkoriščali, so predstavili župan občine Benedikt Milan Gumzar in predstavniki podjetja Nafta – Geoterm Lendava, ki so vrtino naredili.

Milan Gumzar je povedal, da so z rezultati, ki so jih dobili z analizo podatkov o vrtini, zadovoljni in da sedaj izvajajo prvi prečrpalni preizkus: »Dela je izvajalo podjetje Nafta – Geoterm iz Lendave, pogodba za izvedbo del pa je bila v vrednosti 179 milijonov tolarjev. Zraven so prišli še stroški nadzora, goriva in drugega, tako da je skupni znesek okrog 200 milijonov tolarjev. Del sredstev smo dobili iz Agencije za učinkovito rabo energije pri ministrstvu za okolje, ki je prispevalo 55 milijonov nepovratnih sredstev. Prav tako smo dobili za projekt nepovratna sredstva Regionalnega razvojnega sklada za razvoj podeželja Ministrstva za gospodarstvo, in sicer 25 milijonov tolarjev, dobili pa smo tudi 25 milijonov tolarjev ugodnega kredita Regionalnega razvojnega sklada za poseljenost podeželja. Preostale stroške smo pokrili iz proračuna, iščemo pa partnerja, ki bi solastniški del vrtine odkupil.«

Strokovni del vrtanja sta predstavila Marjan Kraljič in Evgen Torhač iz podjetja Nafta – Geoterm, ki sta povedala, da so naredili črpalni

Po tiskovni konferenci so vrtino tudi odprli.

Župan občine Benedikt Milan Gumzar: »Verjamem, da bomo znali geotermalno vodo zelo dobro izkoristiti, v prvi fazi za ogrevanje središča Benedikta.«

preizkus, na osnovi katerega lahko načrtujejo nadaljnje projekte, in ugotovili, da ima vrtina v globini 1.000 metrov temperaturo vode 80 stopinj Celzija, potem pa se v globini do 1800 metrov še zviša za nekaj stopinj. S površinskim sistemom za merjenje količin vode pa so ugotovili, da je dotok vode 3 litre v sekundi in temperatura pri ustju vrtine 72 stopinj. Z večjim premerom šobe se je dotok povečal na 9 litrov na sekundo in temperatura 76 stopinj. Ugotovili so, da gre za izredno dober energetski potencial in da je to dejansko najboljša vrtina v Sloveniji glede na energetski potencial.

Župan Milan Gumzar je dodal, da je odločitev za projekt zahtevala veliko premisleka, pogovorov s strokovnjaki in soglasje svetnikov v občinskem svetu. Veliko pa so se tudi pogovarjali o projektu s predstavniki izvajalcev vrtanja in predstavniki projektanta podjetja Gejzir iz Ljubljane ter projektantom dr. Petrom Kraljem, ki ima velike zasluge za to, da so se projekta sploh lotili, in ki je z idejo tudi prvi prišel na dan.

Prepričani so, da bodo energijo tržili in da bodo našli partnerja ter del stroškov, ki jih je imela občina, pokrili s sredstvi sovlagatelja. Dogovarjali so se že z mnogimi potencialnimi sovlagatelji in izmed teh izbrali štiri, s katerimi še usklajujejo pogodbe.

V prvi fazi je cilj ogrevanje središča Benedikta, kot so šola, telovadnica, zgradba občine in podobno, s to vodo pa želijo greti tudi bolj oddaljene zgradbe. Seveda bi želeli vrtino čim bolj izkoristiti za ogrevanje in uporabo termalne energije, za kar pa bodo še potrebovali pomoč države in sovlagateljev.

J. Ga.

Tovarna skladiščne opreme in vilicarjev Artex

Z lastnim znanjem do sodobne lakirnice

Petina zaposlenih z višje- in visokošolskim znanjem

Tovarna skladiščne opreme in vilicarjev Artex, d. o. o., Lendava je feniks propadlega podjetja Logo, saj nadaljuje z njegovo tradicijo in izkušnjami, ki pa jih je postavila v nove dimenzije poslovanja. Danes je to uspešno družinsko podjetje, ki mu je Agencija za poslovne raziskave v letu 2002 podelila priznanje za eno od najuspešnejših podjetij v letu 2001, občina Lendava pa lani občinsko priznanje za razvoj proizvodnih programov in ohranitev delovnih mest.

Podjetje Artex posluje od leta 1992, ko je začelo s trgovinsko dejavnostjo, ki jo je ohranilo do danes, pred dobrimi petimi leti pa so se deležniki Anton in Stanislav Bensa ter Ivan Božič odločili za nakup podjetja Logo v stečaju, še prej pa ga pri stečajnem upravitelju vzeli v najem. Na prvi dražbi so kupili strojno opremo, na drugi pa proizvodne prostore in blagovno znamko za polične regale Minirack in paletne regale Majorack, ki so jo v patentni pisarni tudi zavarovali. »Začetki so bili zelo pestri. Podjetje je bilo treba postaviti na zdrave noge. To smo dosegli s povsem drugačno organizacijo dela. Uvedli smo naročniški sistem proizvodnje, torej imamo minimalne zaloge, odpravili smo vsa nepotrebna delovna mesta in povečali delež zaposlenih z visokošolsko izobrazbo,« je povedal pomočnik direktorja in vodja proizvodnje Stanislav Bensa. Proizvodnjo so zagnali s petnajstimi zaposlenimi, danes pa jih je že petdeset, od tega jih ima dvajset odstotkov višjo in visoko izobrazbo. Prav slednje daje podjetju jamstvo za dolgoročno trdnost. V podjetju sami projektirajo in načrtujejo proizvodnjo, pri zahtevnejših projektih, kjer je potrebno preverjanje statike, pa imajo zunanje sodelavce. »Vključujemo tudi mariborsko strojno fakulteto. Ravno sedaj

smo v postopku usvajanja znanja za izdelavo novih paletnih regalov s sistemom vijčanih stranic, pri katerem ni več potrebno varjenje. Gre za sodoben sistem. Pri projektu gre za naše znanje in strokovno pomoč fakultete. Z njim smo tik pred verifikacijo, saj je nekaj manjših posegov potrebnih le še pri izdelavi orodij,

in tudi izdelali. Od vseh elementov so kupili le kabino in robote za nanos barve. Na lasten izdelek so zelo ponosni, saj jim omogoča lakiranje tudi do deset metrov dolgih kosov, prej so lahko barvali največ trimetrške, z zamjenavo prej visokohlapnih in eksplozijskih mokrih barv pa so pomembno prispevali k varo-

V podjetju Artex so postavili doma projektirano in izdelano lakirnico s praškastim nanosom barve, kjer lahko ekološko varno lakirajo tudi deset metrov velike kose.

tako da ga bomo v drugi polovici leta ponudili na trgu, to pa nam bo spet odprlo nove možnosti in povsem spremenilo sistem sedanjega paletnega regala,« je povedal sogovornik.

Za njimi pa je že tudi veliko vlaganje v korozijsko zaščito skladiščne opreme, saj so konec lanskega leta zagnali elektrostatsko lakirnico z nanosom prašnih barv. Gre za sodobno in računalniško vodeno lakirnico z ekološko prijaznimi barvami, ki so jo v podjetju sami projektirali

vanju okolja in proizvodnjo uskladili z ekološkimi zahtevami. Čeprav so jo zgradili predvsem za lastne potrebe, bodo polovico njenih zmogljivosti sedaj lahko ponudili tudi za opravljanje storitev.

Podjetje Artex je s svojimi proizvodi že na pomembnem delu slovenskega tržišča, skoraj polovico proizvodnje pa izvozijo na trge Hrvaške, nekaj večjih objektov so opremili v Srbiji, prodirajo pa tudi na madžarski in avstrijski trg. S svojimi izdelki že

»Imamo mlade, visoko izobražene ljudi, na katere smo ponosni in zaradi katerih se ne bojimo prihodnosti. Kajti vse je odvisno od ljudi in delovne ekipe, od tega pa tudi uspeh podjetja,« je prepričan Stanislav Bensa.

lijo biti na trgu v premeru štiri sto kilometrov, to je namreč stroškovno še smiselno, pri tem pa krajšimi dobavnimi roki in večjo prilagodljivostjo ter ugodnejšo ceno ohranjati prednost pred konkurenco, ki prihaja predvsem iz Italije. Prav cene so lani pošteno zdesetkale lansko poslovanje. Cene reprodukcijskega materiala, torej črne metalurgije, so poskočila za dobrih sedemdeset odstotkov, to pa se ni dalo celoti preliti v ceno gotovega izdelka. »Okrog tega so na trgu še vedno določene nejasnosti,« je povedal sogovornik, ki predstavlja, da je cena njihovega stroškega materiala dosegla vrhunec in se bo postopoma vrnila v sprejemljive okvire. Kljub temu se tudi lansko poslovno leto uspešno končali, bolje pa bi se izšlo, če bi vladala finančna disciplina. In druga težava, ki jih že kar utruja, je, tako Stanislav Bensa, nenehno spreminjanje zakonodaje. Ob osnovnem programu podjetja, torej izdelovanju skladiščne opreme, predstavlja manjši obseg tudi proizvodnja baterijskih in ročnih vilicarjev.

In kako naprej? »Imamo mlade, visoko izobražene ljudi, na katere smo ponosni in zaradi katerih se ne bojimo prihodnosti. Kajti vse je odvisno od ljudi in delovne ekipe, od tega pa tudi uspeh podjetja,« je prepričan Stanislav Bensa. Novi produkti, ki jih ustvarjajo s svojim znanjem in v katere je ob posodabljanju treba vgraditi vse manj živih delov, so namreč nujni za kosanje s konkurenco.

Majda Horvat

Območja Nature 2000 v pokrajini ob Muri

Veliko je majhnih onesnaževalcev voda

Predstavitve Nature 2000 s poudarkom na problematiki ogroženih vrst rib v povodju Mure v Sloveniji je bila osrednja tema pogovora, ki je potekal v Centru interesnih dejavnosti v Lendavi v organizaciji Zavoda RS za varstvo narave območne enote Maribor, Javnega zavoda Krajski park Goričko in lendavskega društva za zdravo življenje Mavrica.

Pred razpravo o tej temi so odprli razstavo Natura 2000 ob pozdravnem nagovoru vodje območne enote zavoda RS za varstvo narave, območna enota Maribor Matjaža Ježa, ki je povedal, da je Natura 2000 ekološko omrežje, v katerega so vključena območja, ki so pomembna za ohranjanje ogroženih rastlin, živali in njihovih življenjskih okolij.

Sledila je predstavitev območij Natura 2000 Mura in Goričko, ki ga je pripravila Simona Kaligarič iz mariborske območne enote zavoda RS za varstvo narave, ki je povedala, da je Mura najbolj ohranjena nižinska reka v Sloveniji z edinstvenimi rokavi, mrtvicami in obsežnimi poplavnimi gozdovi doba, bresta in jesena, skupaj z Goričkim in še z nekaterimi drugimi deli Pomurja pa pravi biser Evrope.

Javni zavod Krajski park Goričko z bogastvom rastlinskega in živalskega sveta je predstavila Stanka Dešnik.

Dr. Meta Povž pa je spregovorila o ekoloških zahtevah evropskega pomembnih rib v povodju Mure, ki jih je tukaj kar 50, vendar pa so tudi ribe iz drugih voda, kot so ameriška postrv, babuška in af-

riški som, ki ogrožajo domače ribe v naših vodah.

O stanju v povodju Ledave pa je govoril Ludvik Števanec iz Ribiške družine Murska Sobota, ki je predstavil tudi popis stanja onesnaževalcev ob Ledavi. Števanec je obiskovalcem predstavil tudi fotografsko gradivo o onesnaževanju, ki so ga naredili v okviru projekta evidentiranja majhnih virov onesnaževanja in ki so ga poimenovali Kaj vidi ribičevo oko ter ga opravili lani skupaj z Ribiško družino Lendava in s podporo ministrstva za okolje. Ledava je močno onesnažena, med raziskavo pa so odkrili vrsto virov onesnaževanja, zaradi česar je potok ponekod kot gnojnica, še posebej, ko teče skozi naselja.

V nadaljevanju pogovora so spregovorili tudi drugi ribiči in

člani okoljevarstvenih organizacij iz Pomurja in tudi drugih krajev Slovenije, ki so se udeležili srečanja. Tako je predsednik društva Mavrica Velimir Turk povedal, da so opravili monitoring reke Ledave in da so v vodi ugotovili veliko onesnaženost, nekajkrat pa tudi salmonele.

V razpravi, ki je sledila in je bila med ogorčenjem in obupom sodelujočih, so predlagali, da bi državni organi morali ostreje rešiti proti onesnaževalcem in da je treba več narediti za ozaveščanje ljudi o teh problemih, tudi v množičnih občilih in na šolah. Vprašali so se tudi, kakšen turizem naj se gremo, če se turisti sprehajajo ob potokih, iz katerih močno smrdi in po katerih plavajo poginjene ribe.

J. Ga.

V ljutomerskem Tehnostroju lani 17-odstotna rast

Gradili bodo novo tovarno

Plače za dobro tretjino nad kolektivno pogodbo

Središčna točka poslovanja podjetja je prodaja. Če imaš dobro prodajo, potem je zagotovljen celoten cikel proizvodnje, je prepričana Sonja Rajh, ki je ob Borutu Kapunu direktorica Ljutomerskega Tehnostroja, podjetja za proizvodnjo kmetijskih strojev in opreme Heissenberger & Pretzler, d. o. o. In središčna točka je tudi lani ostala trdno v rokah zaposlenih, to pa jim je navrglo v primerjavi z letom prej 17 odstotkov večji obseg proizvodnje.

trikrat, v povprečju letno za deset odstotkov. Letos so dosegli skoraj dve milijardi prometa, poslovno leto pa bodo končali z dobičkom, ki ga bodo tako kot doslej vlagali v posodabljanje in razvoj podjetja. Ob novozgrajeni proizvodni hali v predhodnem letu so lani sicer vlagali nekoliko manj, še vedno pa so za nove stroje, ureditev dvorišča in drugo namenili 60 milijonov tolarjev.

Ob doseženi in stalni rasti se je podjetje znašlo pred problemom pomajnkovanja proizvodnih zmogljivosti.

»Želimo si, da bi se zaposleni v podjetju dobro počutili,« je povedala Sonja Rajh, ki zna poskrbeti tudi za manjša presenečenja zaposlenim pred dopusti ali jih razveseliti z darili ob novem letu.

30 do 50 delavcev. Zaenkrat o možnosti preselitve celotne proizvodnje na novo lokacijo ne razmišljajo, čeprav bi velikost zemljišča, ki ga bodo kupili, to dopuščala.

V podjetju je zaposlenih 121 delavcev, že v tem letu pa bodo dali priložnost desetim novim, saj jih potrebujejo za uresničitev letošnjega načrta, ki predvideva 13-odstotno rast obsega proizvodnje. Produktivnost bodo izboljševali tudi z uvajanjem nove tehnologije in nakupom novih strojev. Letos bodo dali na trg dva nova proizvoda, ki so ju razvili lani, in sicer 14- in 17-tonski trosilnik hlevskega gnoja, izdelali pa bodo tudi več varjenih konstrukcij za matično podjetje, saj na tržišče prihaja z novostmi pri strojni opremi okoljskega programa, tako pri drobilniku za trde biološke odpadke kot stroju za obračanje komposta.

V Ljutomerskem podjetju pa ob uspešnem gospodarjenju veliko dajo tudi na zadovoljstvo zaposlenih. Ob rednem izplačevanju plač, ki so že v izhodišču deset odstotkov nad kolektivno pogodbo, imajo še poseben sistem osebnega nagajevanja, tako da skupno izplačana plača kolektiv-

no obveznost v povprečju presega za 34 odstotkov. Povprečna plača v Tehnostroju je namreč 246 tisoč tolarjev. Regres v višini 169 tisoč tolarjev bruto so izplačali že maja in ob božiču vsakemu zaposlenemu še v povprečju »čistih« sto tisoč tolarjev božičnice. »Želimo si, da bi se zaposleni v podjetju dobro počutili,« je povedala Sonja Rajh, ki zna poskrbeti tudi za manjša presenečenja zaposlenim pred dopusti ali jih razveseliti z darili ob novem letu. Zadovoljstvo delavcev in občutek pripadnosti ter pozitivna klima v podjetju so namreč zelo pomembni za dobro delo. »Naš cilj so kakovostni izdelki in to, da zadovoljimo kupca ter ustrezno njegovim potrebam,« je povedala Rajhova. Serijske proizvodnje skorajda ni več, zato pa je čedalje več posebnih želja kupcev, ki jih je treba čim bolj uresničiti. Uspešno lansko leto pa so v Ljutomerskem podjetju Heissenberger & Pretzler, ki se na domačem trgu še vedno predstavlja z blagovno znamko Tehnostroj, zaožirili še s ponovno uspešno presojo in pridobitvijo certifikata kakovosti.

Majda Horvat

Varjenje strojev za drobljenje trdih bioloških odpadkov v posebni pripravi.

Prodajo so povečali na domačem trgu, v državah evropske skupnosti in tudi v državah tretjega sveta. Velik delež, 37 odstotkov, prodajo matični firma v Avstriji, 23 odstotkov na slovenskem trgu, za preostanek pa so imeli kupce v Avstriji, Nemčiji, Švici, na Madžarskem, Hrvaškem, v Jugoslaviji ter Bosni in Hercegovini. »Čeprav smo pričakovali, da bo zaradi suše povpraševanje manjše, smo pri kmetijskem programu povečali obseg prodaje, s čimer smo zelo zadovoljni,« je povedala sogovornica. Sicer pa je družba v letih svojega delovanja obseg proizvodnje povečala za

Da bi lahko ohranili dosedanje raven rasti, že razmišljajo o nakupu zemljišča, kjer bi zgradili nove proizvodne prostore. »Že prejšnje leto smo se z občino dogovorili, da za trgovino Spar kupimo 3,7 hektarja veliko parcelo, sedaj pa smo tik pred podpisom pogodbe. Načrtujemo, da bi v tem letu pripravili vso projektno dokumentacijo, tako da bi ob urejeni infrastrukturi drugo leto lahko začeli graditi,« je napovedala Rajhova. V nove prostore bi iz Avstrije prenesli del montaže večjih strojev iz okoljskega programa, tako da bi v treh do petih letih delo tu na novo dobilo od

Poslovno-trgovski center Granar v Beltincih

Z ureditvijo infrastrukture do sodobnega objekta

Do aprila, ko se bo začela gradnja poslovnno-trgovskega centra Granar v Beltincih, bo potekala obsežna ureditev potrebne infrastrukture.

Gre za območje, veliko 22.000 kvadratnih metrov in razdeljeno na 15 parcel, kjer bo treba še marsikaj postoriti. Še posebej zato, ker bo velikost teh parcel dokaj različna, in sicer od 1.200 do 6.500 kvadratnih metrov. Zvedeli smo, da je že prodanih nekaj parcel, ki bodo komunalno opremljene, z lokacijskim načrtom in vsemi potrebnimi soglasji. Sicer pa je polovica prostorov prihodnjega trgovskega centra že oddanih, Pomgrad pa je zemljišča začel prodajati januarja. Cena kvadratnega metra lokalov v trgovskem centru se giblje od 1.000 do 1.800 evrov.

Investitor gradnje trgovskega centra na 3.200 kvadratnih metrih površin je družba SGP Pomgrad iz Murske Sobote. V njem bodo številni lokali, precejšen del pa bo namenjen trgovini z živili, tehničnim blagom in tekstilom, na voljo pa bo tudi nekaj manjših lokalov in gostinskih prostorov. Za obiskovalce trgovskega centra bo namenjenih 190 parkirnih mest.

Načrtujejo, da bo trajala gradnja poslovnno-trgovskega centra Granar predvidoma pet mesecev, to pa pomeni, da ga bodo odprli jeseni.

Milan Jerše

Ljutomer

Člani Prleškega društva za ohranjanje tehnične kulture in dediščine Johanna Janeza Pucha so na svojem rednem letnem zboru ugotovili, da je bilo delo društva v minulemu letu izjemno pestro in aktivno. Omeniti velja le najpomembnejše: konec aprila so z dvodnevnim prireditvijo zaznamovali vstop Slovenije v Evropsko unijo, v Gornji Radgoni so pripravili razstavo starodobnih vozil, organizirali so panoramsko vožnjo, prikoličarji so imeli svoj shod v mesecu maju, 10. julija pa je bilo VII. Puhovo srečanje in hkrati drugo srečanje v spomin na preminulega prvega predsednika društva Ludvika Bratuše. Meseca avgusta je bilo tradicionalno Prleško srečanje, na katerem so položili temeljni kamen za nove društvene prostore, kjer bo urejena Puhova muzejska soba. Letos bodo izvedli šest prireditev, sezona pa se bo začela 27. aprila na Jeruzalemu. Predviden je zaključek pomembne naložbe – zgraditev društvenih prostorov. Tudi v naslednjem petletnem mandatu bo predsednik društva Milan Belec. – N. Š.

Smeli razvojni koraki Franca Makoterja iz Ljutomera

Trdo delo, odpovedovanje, sodelovanje ...

Naš sogovornik pravzaprav ni pravi Ljutomerčan, saj se je priselil v prestolnico Prlekije iz Cezanjevec. Leta 1967 je končal šolo za avtomehaničnika, po odslužitvi vojaškega roka je bil nekaj časa šofer pri Špedtransu, nato pa se je zaposlil v Proizvodno gradbenem podjetju, kjer je bil osem let. Bil je vzdrževalec vozil in delal skoraj vse, kar je bilo možno.

– Ste kdaj razmišljali, da bi šli na svoje, bili sam svoj mojster?

Da, o tem sem stalno razmišljal. Že po končani šoli za avtomehaničnika sem si želel, da bi bil samostojni obrtnik, podjetnik. Pred mano je to že uspelo starejšemu bratu Janezu, ki je odprl avtomehanično delavnico v Ljutomeru leta 1968.

– Kdaj ste potem še vi odšli na svoje? Kakšen je bil razvoj?

»Od leta 1977 do 1979 sem imel popoldansko obrt, zapo-

slen pa sem bil še vedno pri Proizvodno gradbenem podjetju Ljutomer. Medtem smo si zgradili novo hišo v Ulici Anteja Trstenjaka z nekoliko večjo garažo, kjer sem lahko leta 1979 začel s samostojno obrtno dejavnostjo. »Šraufati« sem začel vse, kar je kdo hotel. Še zdaj tako delamo, edino za kleparstvo se nisem odločil. Delamo pa tudi avtoelektriko, avtooptiko in imamo še avtovleko ter popravilo izpušnih cevi. Eno leto sem delal sam, nato sem začel sprejemati vajence in kasneje še pomočnike. Gotovo se je pri meni izučilo okrog 50 vajencev in mislim, da delajo danes večinoma na dobrih mestih, tako da so zares nekaj odnesli od nas. Kmalu smo morali h garaži dograditi prizidek in še en prizidek.

Leta 1990 smo začeli z novo dejavnostjo, to je s prodajo rezervnih delov v trgovini Avtomaterial, d. o. o., na drobno in debelo. Najprej je bila trgovina samo pri naši hiši do leta 1999, ko smo odprli večjo trgovino v Prešernovi

ulici nasproti Tehnostroju v Ljutomeru. Leta 1992 smo odprli tudi franšizno trgovino v sodelovanju s tovarno gum Sava iz Kranja. To je bil gumi program, ki smo ga po zaprtju te trgovine prenesli v našo novo prodajalno. Ponujamo različne dele za vse vrste avtomobilov. Večino jih imamo v zalogi, če pa jih morebiti ni, poskrbimo, da nam jih dostavijo naši dobavitelji s hitro pošto v dnevu ali dveh.

– Prodajate tudi avtomobile?

»Da, smo zastopnik oz. pooblaščen prodajalec in serviser avtomobilov znamke Fiat. Nekaj vozil imamo stalno v zalogi, v salonu v Prešernovi ulici, druge pa dobavimo po naročilu v najkrajšem možnem roku. Novi prostori na novi lokaciji so nam omogočili tudi vulkanizersko dejavnost. Leta 1980 smo začeli z montažo gum, čez deset let pa tudi s popravilom gum.«

– Kakšen je vaš položaj v podjetju?

Franca Makoter je leta 1979 začel delati kot sam svoj mojster. Danes je lastnik družinske firme s štirinajstimi zaposlenimi.

»V Avtomaterialu, ki posluje kot družba z omejeno odgovornostjo, sem direktor, sem pa seveda tudi lastnik in enako velja še za Avtoservis Makoter. Smo družinska firma, saj je sin Robert mojster avtomehanične de-

lavnice, sin Branko vodi avtoelektriko, hčerka Martina pa je odgovorna za pisarniška opravila v družbi Avtomaterial. Nekaj časa je bila zaposlena tudi žena Marija, ki je po poklicu trgovka. Sedaj je v pokoju, ukvarja pa se s

turistično dejavnostjo kot sobodajalka v naši vinogradniški hiši v Miklavžu pri Ormožu, kamor uradno spada naša hiša, ki je v bližini Jeruzalema.«

– Kako bi na kratko opisali svojo pot do uspeha in kako dolgo boste vztrajali na čelu firme?

»Pot do uspeha vodi s trdim delom, odpovedovanjem, zaupanjem v sodelavce ter požrtvovalnostjo in razumevanjem vseh družinskih članov. Kako dolgo bom še delal? To je odvisno od situacije. Če mi bo nagajalo zdravje, se bom izpregel prej, sicer pa bom delal, dokler bom mogel. Zaenkrat me nihče ne sili, da bi me zamenjal na položaju. Smo družinska firma.

Dobro se razumemo, zato smo tudi uspešni. Poleg nas štirih imamo zaposlenih še deset drugih, tako da nas je trenutno stalno zaposlenih štirinajst v obeh delih podjetja. Imamo pa tudi dva vajenca.

Besedilo in foto: Jože Graj

Barometer

Srečko Steiner, prometni inšpektor soboške policije, je uspešno vodil akcijo preverjanja psihofizičnih sposobnosti pomorskih voznikov po novih prometnih pravilih.

Milan Belec, predsednik Prleškega društva za ohranjanje tehnične kulture in dediščine Johanna Janeza Pucha, gre po stopinjah prvega predsednika in nekdanjega župana ljutomerske občine, pokojnega Ludvika Bratuše.

Stanko Topolovec, sin viničarske družine, ki je postal mesar, potem ko ni mogel postati veterinar, je pobegnil čez mejo in v Kanadi vodil svojo mesarijo. Sedaj je že osem let na »dopustu« v Sloveniji.

Dr. Jože Magdič je dobil najvišje priznanje predsednika mednarodnega združenja Lions klubov Clementa F. Kusiaka za razvoj lionizma v Sloveniji.

Tugo Frajman, direktor radgonskega Epasa, sicer hčerinskega podjetja Escada, je z modno revijo v Ljubljani prekosil svoje nekdanje delodajalce in jim pokazal, da moda ni komorno gledališče.

Velika in Mala Polana

Čistilno napravo graditi s tujimi sredstvi

Strelišče deli krajane

Tokratno klicno akcijo časopisa Vestnik je Klicni center slepih v Škofji Loki izvedel med prebivalci Velike in Male Polane. Zastavili smo vam naslednja vprašanja:

1. V vaši občini razmišljajo, da bi gradili kanalizacijo in čistilno napravo s sredstvi tujega investitorja. Ali se vam zdi, da bi bilo to dobro?

2. Letos so dokončali obnovo Sabólove hiše v Mali Polani. Ali se vam zdi, da je bila to dobra naložba?

3. V bližini Copekovega mlina gradijo člani Lovske družine Velika Polana strelišče. Ali mislite, da je tam primerna lokacija?

V anketi vas je sodelovalo 115 vprašanih prebivalcev Velike in Male Polane. Skoraj 83 odstotkov se vas strinja, da se za gradnjo kanalizacije in čistilne naprave pridobi sredstva tujega investitorja. Večina vas tudi meni, 75 odstot-

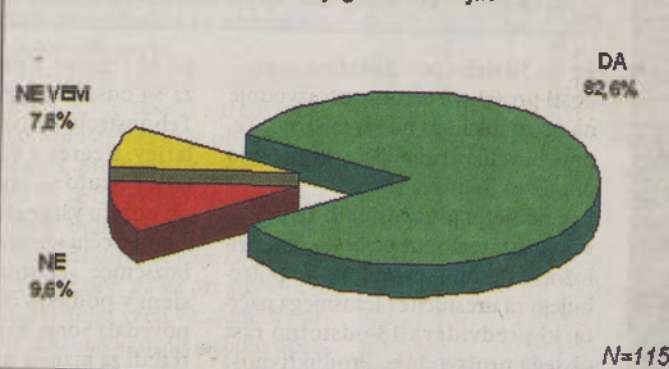
kov, da je obnova Sabólove hiše v Mali Polani dobra naložba, 20 odstotkov vprašanih pa se s tem ne strinja! Nekoliko bolj so deljena mnenja glede lokacije strelišča. Slaba polovica, 47 odstotkov, se s tem strinja, 38 odstotkov pa ne. Podrobnejše odstotke prikazujejo grafi.

Vsem sodelujočim smo v zameno za sodelovanje tudi tokrat ponudili možnost, da v svoji brezplačni številki časopisa Vestnik preberete rezultate raziskave. Za to priložnost se vas je

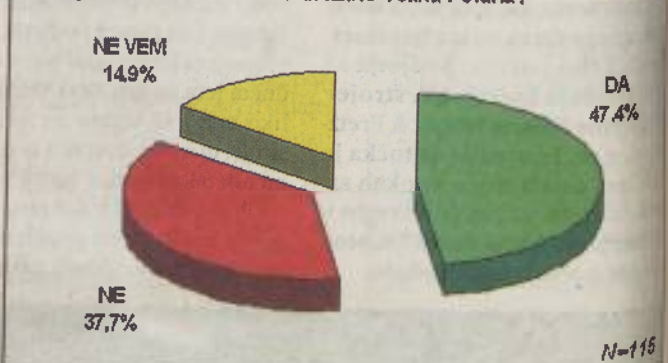
odločilo 74 sodelujočih, ki še niste naročnik časopisa Vestnik.

Poleg rezultatov boste lahko tudi поблиže spoznali časopis, saj boste prejeli tri brezplačne številke. V dogovoru z operaterjem Klicnega centra slepih vas bomo po prejemu zadnje številke ponovno poklicali in poprosili za vaše mnenje o vsebini časopisa. Zadovoljnim bralcem, ki bi se želeli naročiti na časopis, bomo ponudili lepo nagrado, deležni pa boste tudi vseh drugih naročniških ugodnosti, hkrati pa boste

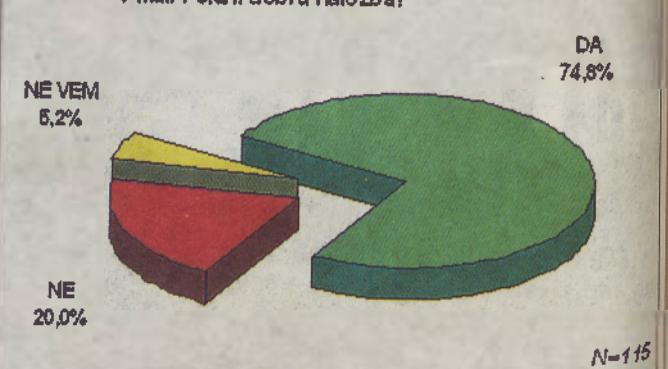
Ali se vam zdi dobro, da bi gradili kanalizacijo in čistilno napravo s sredstvi tujega investitorja?

Ali mislite, da je v bližini Copekovega mlina primerna lokacija za strelišče Lovske družine Velika Polana?

Ali se vam zdi, da je bila obnova Sabólove hiše v Mali Polani dobra naložba?

Zgodba nočnega življenja

Pravijo, da je Sobota ponoči menda mrtvo mesto

Če površno pogledate, je morda res tako. Torej se najbrž strinjate. Vsaj malo. Če spadate med malce starejšo generacijo. Tako razen diska in lokala, kjer ti tudi po ponoči postrežejo s hrano, nimamo nobene druge možnosti za preživetje tistih poznih nočnih ali zgodnjih jutranjih ur, ko se ti ob določenih količinah zabave ne da iti tako kmalu spat. In zato je največkrat žal tako, ko je dobro razpoloženje na vrhuncu, ko fantje nagovarjajo dekleta in obratno, ko ti v glavi odmeva znan refren, ko bi rad plesal, da se takrat prižgejo luči in moramo domov.

In zato sem se pred tremi tedni prav posebej razveselil lista papirja, ki je vabil na otvoritev nočnega lokala. Da, to pa bo nekaj, sem si mislil. Končno popestritev nočnega življenja. Upanje, da bo Sobota zaživela. In končno en prostor več, kamor se lahko odpraviš po napornem tednu, ko imaš vsega vrh glave in ko komaj čakaš, da se izključiš iz vsakda-

njika. Res ne boš šel tja vsak konec tedna, včasih pa že. Tako bo kot v filmu. Sediš v kotu lokala na oblazinjenih sedežih, mične in simpatične natakarike ti strežejo pijačo, se ti prijazno smehljajo, ti pa opazuješ dekle, ki izvaja predstavo in vragolije na drogu sredi lokala. In če si želiš, svoje plesne sposobnosti lahko pokaže le tebi, skritemu za zaveso. Torej?

Gremo, je bila ideja. Tega pri nas še ni bilo. No, vsaj ne v mestu. Seveda najprej pijača, več pijač. Saj ne greš v nočni lokal že ob osmih. Življenje tam se začne kasneje. Konča pa jutraj. Malo pred dvanajsto smo vstopili. V lokal, ki bi menda moral zaživeti. Pa ... razočaranje. Malce preglasno. Presvetlo. Dve dekleti. Sicer simpatični, vendar sta si dovolili preveč. Že v začetku sta bili goli. Drog ni bil njuna močnejša stran. Ne bi šli v podrobnosti. Je pa bilo skrajno neokusno. K temu pristoje še tiste, ki so zmeraj na sceni in ki so na trenutke še sami poskušali plesati. Ne, to je bilo, vsaj po naši oceni, daleč tega, kar smo pričakovali. Spet nekaj, kar

pri nas ne bo zaživelo. Ker smo premajhni. Sobota pač. Razočarani gremo domov. Pozneje slišimo, da so lokal menda zaprli. Ker ni bilo vse po zakonu.

In zato smo malo skeptični pogledali vabilo, ki je ponovno klicalo k ogledu nočnega lokala. Bomo poskusili srečo še enkrat? Da, kaj pa nam preostane drugega v mestu, ki ponoči ne zaživi tako kot bi lahko. Poskusiti ni greh. Morda bo uspelo. Morda pa bomo edini, ki bomo dvakrat odprli lokal, ki ne bo zaživel. Spet je petek. Ko hodi po tistem nesramno mrzlem vremenu do domovanja nočnega lokala, močno upamo, da se zgodba ne bo ponovila. Že pri vходу je čisto vse drugače kot prvič. Prijazna možakarja nas pospremita v lokal. Čeprav je bil prostor isti, je tokrat deloval bližje temu, kar lahko označimo kot nočni lokal. Glasba je bila prava. Malce starejša, zato dobra. Prava svetloba. Natakarike, na katerih si lahko paseš oči. Povrh vsega še zgovorne in z nasmehom. Prijetna družba. Daleč od zasoljenih cen. Brez tistih, ki so povsod. Zvezda večera pa je bilo

svetlolaso dekle, ki je s svojim nastopom vzel sapo marsikateremu obiskovalcu. Prijetnega videza, lepega telesa, s pravimi potezami je navdušila množico. Le-ta je na trenutke njene obrate ter prijeme in visenje z droga spremljala prav po navijaško. Kako ne, če pa je dekle na trenutke premagovalo zakon gravitacije. Profesionalna. Elegančna. In šla do konca. Se slekla. Počasi. Kos za kosom. Modre. Hlačke. Publika norela. Možnost predčasne erekcije. A pri tem se je nehalo. Brez vulgarosti in perverzности. Artistična točka. Dobra. Stripiz. In nič več. V odmoru med nastopoma se je sprehodila po lokalu. Obledela, da ne bo pomote. Vsakemu je namenila na-

smeh. Izmenjala besede. V zraku je bilo čutiti navdušenje. In še kaj drugega. Nekateri so obnemeli. To je manjkalo Soboti. No, vsaj moškemu delu. Moškemu delu, ki je srebal buteljko sladkega vina in opazoval plesalko. No, bilo je ravno kar nekaj predstavnic nežnejšega spola. Ki so nastop prav tako pospremile z vzklikanjem. Dobro dejali boste, tega se ne počne. Počnejo tisti, ki niso taki kot vi. Vendar. Saj ste najbrž hodili po evropskih mestih. Kaj že imajo za mesta? Med drugim tudi nočne lokale. In ko ste bili na kakem od njih, ste mrzlično drli v njih. Ali? Sedaj pa imate to pred nosom. Izkoristite.

Zelena luč pohoštvu, za operacijske mize ponudbe odprte

Glede opremljanja murskosoboške porodnišnice sta bila narejena dva konkretna koraka. S soglasjem ministrstva za zdravje dobavitelj pohištvene opreme lahko začne z njegovo izdelavo, končno pa so odprli tudi ponudbe za nakup operacijskih miz petim slovenskim bolnišnicam, tako tudi za murskosoboško porodnišnico.

Javni razpis za opremo murskosoboške porodnišnice, ki je bil objavljen novembra 2003, je zaradi množice pritožb dobaviteljev in zahtev po reviziji po-

stopkov uspel le v enem, in to manj pomembnem sklopu, in sicer glede pohištvene opreme in vizualne komunikacije. Ker pa je tudi izdelava pohištva povezana z hkratno vgradnjo tehnične opreme, ta pa je zajeta v povsem drugem razpisnem sklopu, ki je še vedno v čakalnici, so z izdelovanjem opreme lahko začeli le s soglasjem ministrstva. Z mrtve točke pa se je premaknila tudi izbira operacijskih miz. Pred dnevi so namreč odprli ponudbe štirih ponudnikov, imenovana komisija pa bo sedaj pregledala pravilnost ponudb in izbrala najugodnejšega ponudnika. Za vso drugo opremo porodnišnice bo ministrstvo za zdravje objavilo ponovni razpis, pri tem pa po predlogu vodstva murskosoboške bolnišnice vneslo nekoliko spremenjen tehnični opis opreme.

M. H.

Otvoritev prenovljene kulturne dvorane v Šalovcih

Vrednost investicije je 32 milijonov tolarjev

Ta gorička vas je bila nekdanj zelo znana po svoji kinosekciji

Vaščani Šalovec si želijo, da bi bila prenovljena kulturna dvorana čimbolj izkoriščena. Foto: T. K.

V soboto zvečer so slovesno odprli prenovljeno kulturno dvorano v Šalovcih. Prireditev so združili tudi s praznovanjem obstoja in delovanja Kulturno-umetniškega društva Šalovci, ki je v letu 2004 proslavilo tridesetletnico.

»Imam občutek, da je še posebno lepo pri srcu tistim, ki so pred mnogimi leti začeli graditi ta dom in kulturno dvorano,« je v slavnostnem nagovoru povedal župan občine Šalovci Aleksander Abraham. »Že takrat so se zavedali, da je kultura zelo pomembna za obstoj naroda, in da tisti, ki ne ohranja kulture in običajev, nima prihodnosti.«

V Šalovcih je kultura vedno imela svoje mesto in zaradi tega so se odločili, da bodo dvorano ponovno obnovili in ji dali nov

blišč. Tako bodo dejavnosti, ki potekajo v dvorani, prijetne tudi za tiste, ki bodo obiskovali posamezne prireditve.

Obnovo dvorane so začeli načrtovati leta 2000, ko so pripravili projektno dokumentacijo in izbrali izvajalca, to pa je bil SGP Pomgrad. Celotna obnova je znašala 45 milijonov tolarjev po predračunski vrednosti, vendar se zaradi pomanjkanja sredstev niso lotili nadaljnje adaptacije zgradbe z ureditvijo stanovanj, ki so jih načrtovali nad kulturnim domom.

Obnova dvorane je stala 25 milijonov tolarjev, notranja oprema pa 7 milijonov, se pravi skupaj 32 milijonov, to pa ni bil majhen zalogaj za občino, kot je šalovska. K temu je dvajset odstotkov prispevalo Ministrstvo za kulturo, 500 tisočakov za op-

remo pa Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (med povabljenimi gosti je bil tudi predstavnik soboške območne izpostave Geza Kišfalvi, op. p.).

»Res je, da je obnova trajala tri leta, vendar ni pomembno, koliko časa traja obnova, ampak je bistveno to, da se je končala,« je poudaril Abraham.

Začetek delovanja Kulturno-umetniškega društva Šalovci sega v leto 1974, ko je bilo na pobudo učiteljice Viole Varga (prav tako med povabljenimi gosti v Šalovcih, op. p.) in nekaterih drugih vaščanov ustanovljeno Kulturno-prosvetno društvo Šalovci. Leta 1976 je imelo kar 73 članov. Do leta 1978 je bila Vargova predsednica društva, vodila pa je tudi dramsko skupino, ki je združevala predv-

sem mlade. V okviru društva je bila zelo aktivna kinosekcija, društvo pa je bilo zelo tesno povezano z mladinsko organizacijo v vasi. Od leta 1979 do leta 1984 je delovanje društva skoraj popolnoma prenehalo zaradi bolezni in odselitve predsednice. Šele leta 1985, ko je vodenje društva prevzela učiteljica Vesna Obal, so v okviru tedaj že Kulturno-umetniškega društva začeli delovati ljudski pevci in

godci, folklorna skupina, pevski zbor in sekcija žena. Leta 1990 je bila za predsednico izvoljena Suzana Balek, ki še danes uspešno vodi društvo. Ker društvo upravlja dvorano v vaškem domu, je vsa ta leta tudi vlagala sredstva v njeno obnovo. Tako so kupili jedilni pribor, financirali montažo novih luči, sofinancirali napeljavo centralne kurjave, kupili knjige za vaško knjižnico ter klopi in stole za dvorano. Slednja je bila vse do leta 1997 tudi dvorana za predvajanje filmov, in to edina na Goriškem.

Na tokratni slovesnosti so v obnovljeni dvorani nastopili: mešani pevski zbor Svoboda iz Trbovelj, folklorna skupina Kladuša iz Maruševca na Hrvaškem, mešani pevski zbor ljudskih pevcov in pevk iz Černelavec, tamburaši KUD Ivana Lončariča iz Trnča na Dravskem polju in člani Akademске folklorne skupine Ozara iz Kranja. T. K.

V Beznovcih pustno do prostovoljnih prispevkov

V okviru sektorja Bodonci, kamor poleg Bodoncev spadajo še vasi Beznovci, Vadarci, Zenkovci, Strukovci, Puževci in Lemerje, že več kot 15 let poteka običaj, da v predpustnem času ena od vasi pobira prostovoljne prispevke po preostalih šestih krajih za nakup najnujnejše opreme domačega gasilskega društva. Da bi bila stvar še bolj zanimiva, se vaščani oblečejo v pustna oblačila. Tokrat so bili na vrsti Beznovci, ki bodo pripravili v soboto, 5. februarja, še maskarado. Beznovčarji, ki so prišli na vrsto že tretjič, so tokrat zbrali približno milijon 400 tisoč tolarjev prostovoljnih prispevkov, ki jih bodo uporabili za nakup dihalnih aparatov, zaščitne opreme za dihalne aparate, delovnih oblek za dve desetini in za nabavo šestih kompletov hidrantnih omaric, in če bodo sredstva dopuščala, bodo kupili še agregat. »Vaščani vseh sedmih vasi zelo radi sodelujejo pri tej prireditvi,« jih je pohvalil sedanjí predsednik in nekdanji dolgoletni podpredsednik prostovoljnega gasilskega društva Beznovci Kolar Benkič. PGD Beznovci ima trenutno več kot 80 članov, ki aktivno sodelujejo ob raznih prireditvah in akcijah. Imajo ekipo članov A in B, na slednje so še posebno ponosni, saj so že šestkrat zapovrstjo osvojili naslov občinskega prvaka v svoji kategoriji. Letos bodo začele spet nastopati članice, želijo pa ustanoviti tudi mešano ekipo pionirjev. T. K., foto: T. K.

VASKO-GASILSKI-DOM BEZNOVCI

TKO – Tovarna kovinske opreme

Zgodba delavca

Z očitki njihovega zaposlenega smo želeli seznaniti odgovorne v TKO. Ko smo jih poklicali, so dejali, da bodo sestavili sporočilo za javnost. Ker do obljubljenega roka izjave nismo dobili, smo jih ponovno poklicali. Takrat so nas odpravili z besedami, češ »mi se nikoli nismo uradno pogovarjali«.

Franč Roudi iz Bodoncev je kot ličar zaposlen v Tovarni kovinske opreme (TKO) M. Sobota. Na Vestnik se je obrnil, ker ga motijo razmere, v katerih morajo delati delavci v podjetju. Pravi, da je dolgo premleval odločitev, ali bi prišel z zgodbo na dan. Odločil se je potem, ko je decembra poslušal različne direktorje po radiu in televiziji, ki so govorili le o tem, kolikšen dobiček imajo in kako si ga morajo razdeliti. O navadnem delavcu, ki mora skozi mesec shajati z majhno plačo, pa ni bilo povedane niti besede.

Konec lanskega leta je bil nekaj tednov na bolniškem dopu-

stu. Težko je dihal, v grlu in pljučih je imel neprijeten občutek, saj ga je peklo in grizlo. Za bolečine in slabo počutje krivi razmere, v katerih dela. In kakšne so te razmere? »Najhuje je, ko od znotraj z zaščitnim sredstvom premazujemo rezervoarje za gorivo.«

Težava je že v tem, ker potekata priprava na premaz in mazanje v enem prostoru, ki ni primeren, saj ni dovolj prezračevan. Pri tem pa, po mojem, nimamo zadostne in pravilne opreme. Delavec, ki opravlja to delo, je oblečen v kombinezon in ima le navadno masko, v kateri je oglje, ki čisti zrak. Zelo močan je vonj, prav tako se močno kadi in prsi. Ves umazan prideš ven.

To pa ni prav,« je prepričan Roudi, ki je z videokamero posnel delavca med mazanjem rezervoarja. Zaradi tega je bil predlagan v disciplinski postopek, kjer mu je bilo izrečeno opozorilo, ker je kršil pogodbeno in druge obveznosti iz delovnega razmerja, saj je opravljal delo, ki ni v njegovi pristojnosti.

Premazovanje je posnel, ker je to dokaz, tako Roudi, o neurejenosti in nezadostnih varnostnih ukrepih. Na to so opozarjali nadrejeni in varnostnega inženirja, vendar nihče ni ukrepal. Sam je že odklonil mazanje, potem ko mu je enkrat med delom padla maska z obraza. Govorili so, da bodo zadevo uredili, vendar je ostalo le pri besed-

dah. Še več, po njegovem so nadrejeni zmeraj pritiskali na delavce, da je treba delo čimprej opraviti. Pravi še, da je zelo zanimivo, ker so dan za tem, ko je posnel delavca med delom, nabavili zaščitno opremo z masko z dovodom kisika, vendar meni, da ena maska ne zadostuje. Zanimivo je se, kako smo se vedno pripravili na prihod inšpekcije. Vse smo počistili, uredili, da je bilo videti v redu, in nadaljuje: »Sodelavci se pogovarjamo. Vendar jih ima večina pogodbena določen čas (ta teden je bilo na soboški enoti Delovnega sodišča enajst postopkov, v katerih TKO tožijo zaradi plačila plač, op. p.), zato se bojijo karkoli povedati in opozarjati na slabe razmere.«

Nekateri so že dlje časa na bolniškem dopustu. Tudi njim je zdravnik dejal, tako kot meni, da delamo v slabih razmerah. In da najbrž zaradi tega zbolimo. Zbolijo pa tudi mladi ljudje. Meni je itak vseeno, saj sem z 51 leti že med starejšimi. Vseeno mi je, kaj bodo sedaj storili z menoj, ko sem se to povedal za časopis. Tudi če me odpustijo. Želim le, da naj se ve, kako se ponekod ravna z navadnimi delavci. Sprašujem se, ali smo res ničvredni? Nihče očitno ne gleda na nas. Vsi se ženejo le za visokimi do-

bički in velikimi količinami denarja.«

Inšpektorat za okolje in prostor

Vprašanja smo naslovili na ministrstvo za okolje in prostor. Spraševali smo, kaj so ugotovili med kontrolo, ali so bile kršitve in ali so bile morda kakršnekoli prijave zoper TKO. Prejeli smo naslednji odgovor: »Inšpektorica za okolje Območne enote iz M. Sobote je 1. septembra 2003 opravila redni inšpekcijski nadzor s področja ravnanja z odpadki in industrijskega onesnaževanja. Ker so bile ugotovljene pomanjkljivosti, je bila stranki sedem dni kasneje izdana ureditvena odločba. 2. oktobra in 22. decembra 2003 ter 10. februarja 2004 so bili opravljeni inšpekcijski pregledi, kjer se je ugotovilo, da so zahteve iz odločbe izpolnjene. Inšpektorica za okolje načrtuje v mesecu januarju ali februarju 2005 redni inšpekcijski pregled pri omenjeni pravni osebi. Nadzori se opravljajo po programu načrta dela inšpekcije za okolje in prostor ter po prejetih prijavah. V zadnjih dveh letih nismo prejeli nobene prijave zoper navedeno pravno osebo.«

Andrej Bedek

Barometer

Daniel Grabar, strokovni direktor soboške bolnišnice, opravlja tudi tekoče posle poslovnega direktorja.

Štefan Trautnek, nekoč direktor lendavskega Gidos, katerega mu ni uspelo rešiti s pripojitvijo Gradbenika, zato sta se oba sesula, ima spet apetite, da se vrne na poslovno sceno. Ali mu bo to uspelo, je odvisno od zgodovinskega spomina v lendavskem okolju.

Vesna Laissani je postala v. d. direktorice Ljudske univerze.

Drago Ružič, visoki mestni uradnik in direktor Sobota centra, še zmeraj ni uredil vsega potrebnega, da bi lastniki lokalov na soboški prenovljeni tržnici lahko vpisali svojo lastnino v zemljiško knjigo.

Zlatko Mir, solastnik EKOSS-a, ne more ravno trditi, da ne prihaja do križanja interesov med njim kot funkcionarjem občine in solastnikom EKOSS-a, saj je po ureditvi lastniških razmerij med občino in Radensko-EKOSS slednji lastnik čistilne naprave, biološkega čistilnega bazena in funkcionalnega zemljišča.

Zgodovinar dr. Attila Kovacs iz Dobrovnika

Agrarna reforma in kolonizacija v Prekmurju

Okolica Lendave je bila med vojnama prenaseljena

Zgodovinar dr. Attila Kovacs iz Dobrovnika je doktoriral na univerzi v Pečuju na Madžarskem leta 2002 z raziskavo o agrarni reformi v Lendavi in njeni okolici med dvema svetovnjima vojnoma, pred nedavnim pa je izšla tudi knjiga o tej raziskavi. Po zagovoru doktorata pa se je lotil raziskave kolonizacije Prekmurja.

Attila, rojen leta 1973, je po končani osnovni šoli v rojstnem Dobrovniku in gimnaziji v Ljubljani leta 1997 končal še fakulteto, smer zgodovina in politologija, v Pečuju. Po diplomi so ga sprejeli kot mladega raziskovalca na Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani, obenem pa se je vpisal na doktorski študij na Madžarskem. Ker je imel štipendijo za ta študij le tri leta, se je za dve leti zaposlil v Lendavi kot novinar pri Nepujsagu in po petih letih, leta 2002, star 29 let, z odliko zagovarjal doktorsko disertacijo. Ob mentorju iz Madžarske je imel pri raziskovanju še mentorico iz Ljubljane, prekmursko rojakinjo dr. Albino Nečak Lük, s katero je sodeloval tudi na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani, ki je vodila projektno skupino.

Pravi, da ga je zgodovina Prekmurja vedno zelo zanimala in da je tudi opazil, da je bilo v zgodovinskih knjigah in raziskavah nekaterih zgodovinarjev marsikaj zamolčanega: »Tako so se mi zastavila vprašanja ob mnogih podatkih iz zgodovine, na katere sem naletel. Denimo, da je bilo po popisu iz leta 1921 v Prekmurju 14.000 Madžarov, leta 1931 se je ta številka prepolovila na

7.000, leta 1941 pa jih je bilo spet 14.000. Dobil sem namig, da je bila za to kriva agrarna reforma, saj so zemljo veleposestnikov, ki so jo delili, lahko dobili le pripadniki državnih narodov, torej Srbi, Hrvati in Slovenci, niso pa je mogli dobiti Madžari, Albanci, Nemci, Romuni ali drugi. To je veljalo za območje celotne tedanje Jugoslavije. Šele ko so se leta 1931 pomurski Madžari v popisu izjasnili za Slovence, so zemljo lahko dobili. Agrarna reforma v Prekmurju je bila sicer precej neraziskana tema, ki se je je nekoliko dotaknil le zgodovinar Miroslav Kokolj, vendar precej enostransko in le z izbranimi podatki.«

Z agrarno reformo rešiti problem prenaseljenosti

Attila je raziskoval agrarno reformo in kolonizacijo v okolici Lendavi, vse od Bogojine, Kapce pa do Pinc, kjer so bila nekoč velika posestva Esterhazyjev. Zadnji lastnik je umrl v 90. letih prejšnjega stoletja. Rodbina Esterhazy pa je še vedno med najbogatejšimi v Avstriji. O tej temi je resda zelo malo v zgodovinskih knjigah, zato pa je veliko dokumentov v zgodovinskem arhivu v Ljubljani, samo o posestvu Esterhazy kakih pet metrov gradiva, ki ga je kar nekaj časa raziskoval: »Pred agrarno reformo je bilo po eni strani na tem območju veliko posestvo Esterhazyjev, po drugi strani pa ogromno malih kmetov, ki so imeli le kak hektar zemlje. Da bi se lahko preživljali, jih je veliko hodilo na sezonsko delo pa tudi v Ameriko in dru-

Dr. Attila Kovacs je preživel veliko časa med madžarskimi in slovenskimi arhivi.

gam. To območje je bilo že takrat zelo prenaseljeno in z agrarno reformo so hoteli ta problem rešiti.

Raziskoval sem čisto vsakdanje primere te agrarne reforme, torej kako je nekdo oddal prošnjo in drugo. Takratna jugoslovanska oblast je odločila, da se odvzame zemlja vsakemu, ki je imal več kot 200 hektarjev, in to so bili tukaj le Esterhazyji, ki so je imeli 18.000 katastrskih oralov in so po agrarni reformi smeli obdržati le 200 hektarjev oziroma 350 katastrskih oralov.«

To območje je bilo pretežno naseljeno z Madžarskim življenjem in oblast je sklenila tudi, da bo spremenila nacio-

nalno sestavo prebivalstva, zato so na to območje kolonizirali 254 družin s Primorske in naselili tudi prekmurske Slovence. Vendar pa se je kljub priseljevanju število prebivalcev povečalo le za sto, to pa pomeni, da so se mnogi odselili v tujino, saj hrane ni bilo dovolj za vse. Tudi priseljenki so bili razočarani, saj so živeli zelo slabo, v barakah, brez kmečkega orodja, pa tudi prekmursko zemljo so se Primorci naučili obdelovati šele po več letih.

Leta 1941 se konča jugoslovanska agrarna reforma in se začne Madžarska, ko Primorci internirajo v Šarvar, njihovo zemljo pa razdelijo Madžarom. To pa je tema moje raziskave, ki jo delam sedaj. To so bili res nesrečni ljudje, ki so dobili veliko manj od tega, kar jim je država obljubljala, če se preselijo sem.«

Vendar so te ljudi v primerjavi z nekaterimi drugimi območji Jugoslavije, kjer so izvajali podobno kolonizacijo, dokaj dobro sprejeli. Marsikje drugje je prišlo do spopadov med staroselci in priseljenki in ukrepati je morala tudi vojska, denimo na Kosovu. Prekmurci pa so sočustvovali s temi ljudmi, čeprav so tudi prekmurski Slovenci nasprotovali, da jih preselijo sem, med drugim tudi Jožef Klekl, saj so opozarjali, da je območje prenaseljeno.

Arhiv Republike Slovenije skriva ogromno dokumentacije

»V Arhivu Republike Slovenije v Ljubljani je v skatlah ogromno gradiva o naši zgodovini in mislim, da sem bil prvi, ki sem si mnogo tega ogledal, od-

kar so jih med vojnoma zavezali skupaj,« pravi Kovacs. »To je zelo dobro urejena dokumentacija, kar pomeni, da smo imeli takrat zelo strokovno državno upravo, ki je to urejala in tudi vodila agrarno reformo. Pri nas ni bilo veliko nepravilnosti v primerjavi z drugimi območji Jugoslavije, kjer si je denimo družina Karadžordžević pridobila ogromne posesti. Raziskoval sem tudi pravno podlago agrarne reforme, zakone in uredbe. Znano je, da manjšine niso dobile agrarne zemlje in tako tudi predstavniki madžarske ne. Vendar pa uradno ni bilo nobene pravne podlage za to odredbo. Leta 1920 je bilo ob podpisu mirovne pogodbe v Parizu izrecno poudarjeno, da ljudje druge nacionalnosti ali vere v državi ne smejo biti diskriminirani. Zato tudi v jugoslovanski zakonodaji nikjer ni bilo zakona, ki bi določal, da zemlje ne smejo dobiti predstavniki manjšin, je pa bila skrita notranja odredba, ki je določala, da smejo dobiti zemljo le državotvorni narodi, torej Srbi, Hrvati in Slovenci, drugi pa ne.«

Knjigo z vsebino doktorskega dela Attila Kovacs je lani izdal Zavod za kulturo madžarske narodnosti, v njej pa je tudi povzetek v slovenščini. Predstavili so jo že v Dobrovniku, Lendavi in Budimpešti, letos pa jo bodo predstavili tudi v Ljubljani, o vsebini pa se je že veliko pogovarjal tudi s slovenskimi in madžarskimi zgodovinarji. V njej je precej fotografij in dokumentarnega gradiva. Sedaj pa po arhivih v Budimpešti zbira dokumentacijo o internaciji primorskih kolonistov v Šarvar med drugo svetovno vojno kot postdoktorski projekt, ki naj bi ga končal v dveh letih.

Jože Gabol

Razdvojen med dvema domoma – Bakovci in Kranjsko Goro

Ljubil je vse tri matere svojih sinov

Leta 1945 je v Krogu zagledal luč sveta tudi Koloman Granfol. Tam je do svojega 12. leta preživel otroštvo. To so bili težki časi, saj so živeli v pomanjkanju. Potem se je mama poročila z Mihaelom Perkičem iz Bakovec in z njo se je na novi dom preselil tudi on. Poleg očima so ga čakale še njegove hčerke Mariška, Kristina in Trezika. Pozneje je dobil polsestro Verico. O svojem življenju in delu nam je povedal še marsikaj zanimivega.

Že kot mlad fantič, še v bistvu otrok, ste odšli iz varnega doma. Kaj vas je gnalo?

»Takrat so bile možnosti za zaposlitev in šolanje pri nas zelo težke. Starši so me k temu vzpodbujali, češ če bom natak, bom dobro jedel in pil in bom vedno na toplem. Nekega dne se je v Prekmurju oglasil direktor enega od hotelov v Kranjski Gori in takrat sva s sestro Tereziko šla oba zdoma, ona za kuharico, jaz pa za natak, v hotel Razor v Kranjsko Goro.«

Izučili ste se za natak, in se zaposlili ...

»Da, izučil sem se za natak, in sicer je to takrat potekalo tako, da sem bil na praksi v zgoraj navedenem hotelu po tri mesece, potem smo šli za tri mesece v šolo na Bled in spet nazaj delat v hotel v Kranjsko Goro. Tako sem ostal v hotelu Razor do 18. leta. Potem sem šel v hotel Eri-

ka, eno leto v hotel Prisank, kjer sem bil do 20. leta, potem pa sem šel v vojsko, in sicer v Sarajevo in Makedonijo. Iz vojske sem se vrnil v hotel Prisank.«

Bili pa ste željni tudi tujine, šli ste v Nemčijo.

»Ker je hodilo k nam v Kranjsko Goro vedno dosti tujcev, sem nekega dne, ko sem se vrnil iz vojske, prišel v stik s človekom, ki je živel v Münchnu. On mi je pomagal, da sem šel za natak, v restavracijo Avalagil v München. Tam sem bil eno leto, se vrnil v hotel Pristank, bil nekaj časa tu in spet šel nazaj v München v isti hotel, kajti videl sem, da je tam zaslužek večji. Vendar so se po sedmih mesecih razmere tam poslabšale. Nismo dobili plače, zato sem se vrnil v Kranjsko Goro in se zaposlil v hotelu Lek. Vidite, vedno me je vlekle le Kranjska Gora. Imam lepe izkušnje, lepe spomine ... Prihajali so gostje iz vse Evrope, zato sem moral z njimi govoriti v kar štirih jezikih, največ v nemščini in italijanščini. Vmes sem šel tudi na fakulteto za Gostinstvo in hotelirstvo v Opatijo, a sem študij opustil.«

Bili ste tudi šef strežbe v hotelu Lek v Kranjski Gori. Česa iz tega obdobja se najbolj spominjate?

»Po desetih letih dela v hotelu Lek sem bil tri leta šef strežbe v tem hotelu. Delavci in osebje so me imeli zelo radi. Znan sem bil po tem, da sem pri delu nekako

ščitil ženske in sem bolj priganjal moške. V tem času so se vrstili razni sprejemi, in sicer pilotov in steverdes z vsega sveta, sprejemi državnikov, vrhunskih športnikov ... Potem sem odšel z delovnega mesta šefa in bil dalje natak do leta 1993, ko sem se invalidsko upokojil. V gostinstvu bi me čakala lepa kariera, če ne bi zbolel. Naj povem tudi to zanimivost, da sem imel v tistem času v hotelu Jasna ob jezeru popoldansko obrt, in sicer sem izposojal »pedoline«. To me je zelo veselilo.«

Imate tri sinove. Kje so danes vaši otroci?

»Najstarejši sin Stan je poročen na Hrušici in ima svojo obrt. Ima otroka Aleša in Matica. Srednji sin Kalman živi na Belci in dela kot zidar, najprej pa je bil natak. Ta je še samski. Najmlajši sin Tadej je frizer in dela v Tušu v Murski Soboti, živi pa v Krogu z ženo in hčerko Laro. Z vsemi imam stike in se obiskujemo. Vnuka na Gorenjskem obiskujeta glasbeno šolo in igra ta hokej na Jesenicah. Z njima hodim tudi na tekme. Naj povem, da sem ljubil vse tri mame mojih treh sinov, čeprav so se pozneje naše življenjske poti razšle.«

Pravite, da ste vedno živeli za Prekmurje in Kranjsko Goro, kjer živite že mnogo let v svojem stanovanju. Kako to zmorate oziroma doživljate?

»Je šlo. Kajti če kaj hočeš, tudi

Koloman Granfol na dvorišču domače hiše v Bakovcih

gre. Ko je bila v hotelu mrtva sezona, to je bilo ponavadi jeseni, sem bil doma v Bakovcih. Vozil sem se z vlakom in v začetku tudi z avtomobilom. Razdalja ni bila nikoli ovira.

Ko sem v Bakovcih, mi je blizu ta pokrajina, ko sem tam, pa gorski svet. Prijatelje imam tu in tam. Rad imam planine, vrhove, rad pa imam tudi ravnico in reko Muro. Blizu sta mi obe pokrajini in samo za eno se ne bi opredelil.«

Danes ste upokojenec, razpeti med Bakovci in Kranjsko Goro, kajti živite v

obeh krajih. S čim vse se ukvarjate v prostem času?

»Leto imam razdeljeno po mesecih, in sicer sem tri mesece izmenjaje v Bakovcih, pa spet v Kranjski Gori in obratno. V Kranjski Gori se ukvarjam z vnu-koma, z njima hodim na tekme, sprehode, obiskujem nekdanje sodelavce v hotelu Lek, kjer sem vedno lepo sprejet, skrbim za gospodinjstvo. Ob večerih pa s prijatelji rad igram tarok. Navezan sem tako na ljudi v Bakovcih kot v Kranjski Gori. Ko pa sem v Bakovcih, hodim na sprehode ob reki Muri, se ukvar-

jam z vnukinjo Laro ter hodim na sprehode tudi z nečakinjama Sandro in Nušo.

Poletni čas rad preživim z bakovskimi balinarji, z njimi tudi igram. Pozimi pa igram namizni tenis v teniškem klubu Meho in doma s svakom. Igram tudi šnops, delam pri hiši, na vrtu ... Živim namreč v čudoviti hišici v Bakovcih, ki je preurejena domačija moje mladosti.«

Pa kljub temu pravite, da čutite tesnobo, ko se vračate v svojo domačo hišo v Bakovce, kajti na pragu vas ne čaka več vaša ljubljena mati, da bi vas sprejela kot sina, ki se vedno vrača domov ...

»Da, vedno, ko sem se vračal domov, me je pričakala moja mama. Sedaj to zelo pogrešam in vedno mi je ta prizor živo pred očmi. Težko je bilo tudi, ko sem šel zopet nazaj in se je bilo treba posloviti. S tesnobo pa me navdaja tudi misel, kako mlad sem moral preboleti izgube dragih, in sicer pri devetih letih mi je umrl dedek, l. 1972 mi je umrl oče, l. 1992 sem izgubil sinovega polbrata, l. 1990 pa mi je umrla mama. Zdaj mi tukaj v Bakovcih kuha in lep zame skrbi sestra Verica (v bistvu je to polsestra), ki živi z družino v novi hiši na dvorišču domačije.«

Pred prazniki ste se vrnili v Bakovce, kako dolgo boste zdaj tukaj?

»Najbrž bom kar čez zimo tukaj, potem pa bom spet šel počakati pomlad v Kranjsko Goro. In tako se bo zavrtel njegov mesečni izmenjalni cikel življenja. Razpet bo med Bakovci in Kranjsko Goro in tako bo najbrž vedno.

Dominika Tibaut

Pesmi za pokušino

Čokolada

Ves mili dan obešava
zlihan panonski motiv
ti bi ga rada
ob louskem gobelinu
jaz v predsobi
ti bi želela
da visi postrani
kot lenarijo popoldnevi
jaz da ga dava
v pobronzan okvir
ves mili dan
bogu kradeva čas
čepač kopinar
na sliki odpira torbo
in naju sili s čokolado
da bi jo zamenjal
za kopejko z lunohoda

Milan Vincetič
Lakmus

Prešernova nagrada je vsenarodno priznanje

Takšno občutje me spremlja od otroških let pa vse do današnjega časa, čeprav se je medtem tudi s to nagrado marsikaj dogajalo. Krog nagrajencev se je razširil, poleg pisateljev, pesnikov, glasbenikov in slikarjev so začele vstopati tudi druge smeri umetnosti, bil je tudi kakšen škandal. A imena nagrajencev smo vedno izgovarjali s spoštovanjem, vsaj tisti, ki smo jih poznali.

In še vedno je ostala prva, čeprav so se med tem pojavile še druge – Veronikina, Jenkova, Jakopičeva, Linhartova, Seve-

rjeva ... in verjetno še kakšne. Seveda, nominirancev je vedno več kot nagrad, marsikdo ostane prezrt, marsikdo jo dobi prepozno, marsikdo je ne učka. S tem je vedno tako. Pa vendar je nekam slovesno, ko zvečer sedemo pred sprejemnik in čakamo nagrajence. In kljub temu, da vemo, da so jih izbrale različne komisije, se nam zdi, da Prešernovo nagrado, zlasti »veliko«, potrdi ves narod. Prešernov nagrajenec pa postane narodni umetnik. Prav pred tem spoznanjem pa utihnejo pomisleki o tem, da je krog kandidatov prevelik, da naj bi Prešernove na-

grade dobivali le Prešernovi bratje po peresu, drugi pa kakšne drugačne. Prešernova nagrada ima posebno avreolo, ki verjetno izhaja tudi iz njegovega spomina in prostora v srcu slovenskega naroda.

Za nas, Pomurce, ki živimo v težkih razmerah, v gospodarsko zaostali pokrajini, pa to v kulturnem smislu prav gotovo ne velja. Letos bomo spet sedli k televiziji z večjim veseljem, spet smo namreč dobili dva Prešernova nagrajence, narodna umetnika: igralko Natašo Matjašec in pesnika Milana Vincetiča.

B. B. L.

Najverjetnejši dobitniki kulturnih nagrad v soboški občini

Nagrada za življenjsko delo Ireni Šavel

»Najverjetnejši« smo zapisali zato, ker bodo na mestnem svetu soboške občine šele danes potrdili dobitnike letošnjih kulturnih nagrad, vendar bi moralo iti nekaj katastrofalno narobe, da ne bi vsi omenjeni tudi dobili nagrade, ki si jo zaslužijo.

Baletna predstava Hrestač dobi priznanje mladim ustvarjalcem. Duša predstave je pedagoginja in koreografinja Ljiljana Keča Rošker: »Nagrada mi seveda veliko pomeni. Prvič je to priznanje za moje delo, drugič pa vzpodbuda za nadaljnje delovanje in ustvarjanje. Rada bi, da bi vsi nadarjeni in talentirani učenci, ki pri meni končajo nižjo baletno šolo, prišli v srednjo baletno šolo. To je moja največja želja.«

Kristjan Borovšak je dobitnik priznanja za uspešno delo v kulturi: »Ta nagrada je namenjena predvsem znanju, kvaliteti, upornosti in prostovoljnemu delu. Praktično sem svoj projekt pripravil sedem let, zato čakam samo še to kulturno erupcijo. S tem projektom bi rad čimbolj predstavil našo pokrajino Sloveniji in tujini. Za kasneje pa pripravim že zgoščenko My Gypsy Soul.«

Irena Šavel je dobitnica nagrade za življenjsko delo: »Zelo sem presenečena, ker sem bila predlagana in izbrana. Nagrada mi pomeni zelo veliko. To je priznanje za vse moje delo, ki je bilo opravljeno. Vedno sem delala z valom navdušenja za to pokrajino in s čustvenim odnosom do svojega poklica. Nagrada za življenjsko delo v mestu, kjer si se rodil in kjer si ustvarjal vse življenje, se ne more primerjati z nobeno drugo. S tem se moje delo nekako končuje, čeprav je pred mano še nekaj delovnih let, v katerih bo izšla tudi kakšna nova knjiga.«

Franci Just je prejemnik plakete za pomembne dosežke v kulturi: »Nagrada sicer ne more omiliti stisk, ki jih prinaša moje raziskovalno delo, kakor tudi ne more povečati radosti ob novih odkritjih. Vsekakor pa je prijeten občutek, ko širša skupnost opazi tvoje korake na tej sicer samotni poti. Lahko bi dodal še upanje, da ta nagrada pomeni hkrati tudi priznanje za sestavljanje slovstvenega mozaika slovenskega panonskega prostora. Še naprej bom stopal po tej poti, sicer pa je pred mano urejanje zbranega dela Miška Kranjca.«

T. K., foto: N. J.

Zimska mednarodna likovna kolonija v Lendavi

V organizaciji Galerije - Muzeja Lendava je bila letos prvič zimska mednarodna likovna kolonija, ki je potekala v lendavskem gradu in njegovi okolici med 22. in 30. januarjem, udeležilo pa se je 27 ustvarjalcev iz petih držav. Direktor Galerije - Muzeja in organizator kolonije Franc Gerič je povedal, da so želeli kolonijo čim bolj vsebinsko povezati s turistično ponudbo in ohranjanjem starih običajev Lendave in njene okolice. Veseli pa jih, da se je vključilo v organizacijo kolonije tudi precej ljubiteljev kulture, ki so poskrbeli za prenočitve udeležencev kolonije in njihovo pogostitev. Mednarodno priznani likovni ustvarjalci so tako doživeli v Lendavi in njeni okolici pravo zimsko idilo vinorodne pokrajine in Panonske nižine ter jo v svojih umetniških delih ovekovečili v različnih slikarskih in grafičnih tehnikah. Na koloniji so sodelovali Dubravko Baumgartner, Zlatko Gnezda, Endre Gónter, Ferenc Kiraly in Igor Banfi iz Slovenije, iz Makedonije Goce Kalajdziski, iz Slovaške György Dolan, Stanislav Černi, Vojtech Kolenčik, Mikita Svetopluk in Aleksej Kraščanič. Iz Nemčije sta prišla Dorothea Fleiss in Tiberius Fleiss, iz Madžarske pa Laszlo Nemes, Zoltan Ludvig, Daniel Ludvig, Gabor Walter, Istvan Kotnyek, Andras Györfi, Janos Simon, Istvan Korbely, Ede Posa, Janos Sebestyen, Janos Varkonyi, Istvan Balogh, György Csuta ter György in Zoltan Ezüst. V okviru prizadevanja za oživljanje in predstavitev starih prekmurskih običajev so udeležencem predstavili tudi prekmurske okrove žganjekuho, stekleničenje vina in druženje ljudi ob domačih praznikih. Za udeležence so bile kolone še posebno zanimive, saj so se seznanili tudi s pripravo krvavic, tlačenke, ocirkov, zaseke, slanine in bujte repe. - J. Ga.

Zaslужen tvorec pevske kulture v Prekmurju prof. Vladimir Močan Odi, Micka, v püngrad lepi

Na predstavitvi edicije Odi, Micka, v püngrad lepi, ki jo je izdalo Društvo upokojencev Murske Sobote, je bilo preprosto ganljivo, grajska dvorana pa povsem napolnjena, pred nas so namreč stopile podobe časa, ki ga že davno ni, časa naše mladosti, ko je bil prof. Vladimir Močan, ki je umrl pred dvajsetimi leti, v Murski Soboti vsem znana in kulturno pomembna osebnost – profesor glasbe, voditelj mnogih pevskih zborov.

Da spomin nanj ne bi popolnoma zamrl, je izdalo Društvo upokojencev notne zapise prekmurskih ljudskih napevov, ki jih je zbiral in zapisoval v letih 1954 in 1955 v različnih prekmurskih vaseh in jih je skrbno shranila njegova soproga. Za izdajo je poskrbel Franc Zver, zborovodja Komornega MePZ prof. Vladimira Močana ob pomoči skladatelja in muzikologa Ignaca Duha. Vsi govorci, Jože Vild, predsednik upokojenskega društva, Franc Zver in Marija Rošker Močan, ena od hčera, so se pomembnega avtorja spomnili s toplimi človeškimi besedami, ki so pričale, da prof. Močan ni bil le strokovnjak na svojem področju, ampak tudi prijazen človek in sodelavec ter predvsem »dobri

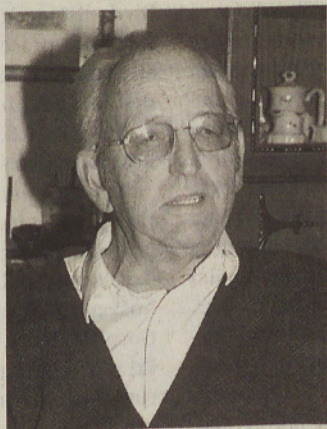
očka». V drugem delu večera so po dve pesmi iz zbirke in dve po lastnem izboru zapeli trije pevski zbori: ŽPZ Püngrad iz Kroga – zborovodkinja Marija Rituper, MPZ Društva vinogradnikov – zborovodja prof. Jožef Slaviček in Komorni MePZ prof. Vladimir Močan DU Murske Sobote – zborovodja Franc Zver. Prireditelj je vodila in povezovala Elizabeta Rožman.

B. B. L., foto: J. Z.

Miklošičeva nagrada

V Ljutomeru so Miklošičevo nagrado letos podelili Mirku Prelogu, ki že desetletja deluje v domačem okolju kot organizator, zborovodja, dirigent in nosilec vrste funkcij v kulturi: predsednik Zveze kulturnih društev občine Ljutomer, Medobčinske zveze občin Pomurja in večkratni predsednik Kulturnega društva Ivana Kaučiča Ljutomer.

Kot glasbeni pedagog in zborovodja je deloval v Glasbeni šoli Slavka Osterca Ljutomer in Gimnaziji Franca Miklošiča v Ljutomeru. Bil je ustanovitelj in deset let zborovodja Morskega pevskega zbora Cven, 25 let zborovodja Mladinskega mešanega in Dekliškega zbora Gimnazije Ljutomer. Vodil je pevski zbor KD Ivana Kaučiča Ljuto-

mer, bil je soustanovitelj, predsednik in dirigent Obmejnega simfoničnega orkestra, ki je deloval 15 let, soustanovitelj Ljutomerskega oktetu in je že 33 let njegov strokovni vodja. Hkrati je Ljutomerska

Mirko Prelog: »Zmeraj sem bil med tistimi, ki so predlagali nagrajence, in mi je zaradi tega ta nagrada še toliko bolj pri srcu. Veseli me, da je moje delo opaženo, in zato ne morem opisati občutkov, ki me prevevajo. Povedal pa bi rad še to, da me sicer malo skrbi za nadaljevanje bogate kulturne tradicije v Ljutomeru. To se sicer sedaj še ne opazi, vendar mislim, da se sčasoma bo. Res je, da imamo v Ljutomeru dober komorni zbor Orfej, vendar bi v tako bogatem kulturnem mestu lahko imeli tudi velik mestni zbor. Sicer pa sem vesel, da je zelo razvita amaterska kultura, zato tudi ostajam optimist.«

občina podelila tudi Miklošičeva priznanja, in sicer Alojzu Grnjaku, Pevskemu zboru Kulturnega društva Cven in članu pihalnega orkestra Ignacu Kovačiču.

Vanja Poljanec, foto: N. J.

Priznanja ob kulturnem prazniku v Lendavi

V Lendavi bodo ob kulturnem prazniku podelili priznanja župana, ki ga prejmejo avtorica mladinskih literarnih del Olga Paušič, Mešani pevski zbor Spominčice in gledališka igralka Irena Varga.

Olga Paušič, avtorica mladinskih literarnih del: »Seveda sem vesela tega priznanja, saj je gotovo pozitivno potrdilo za tvoje delo in motivacija, da tako delaš še naprej. Pri mojem delu me motivira okolica, v kateri delam in v kateri živim, še posebno otroci na šoli, ki jih poučujem. Vsak dan opazujem ta utrip življenja otrok, njihove odnose. In tako so nastala vsa moja štiri literarna dela, med njimi tudi zadnja knjiga z naslovom Šolski štosi, ki je bila izdana in predstavljena nedavno in v kateri je deset gledaliških igrice za otroke, ki so jih šolarji naše šole v preteklih letih že uprizorili na odru.«

Mešani pevski zbor Spominčice, dirigent Jože Gerencer: »Tako priznanje zboru seveda veliko pomeni, saj se zbor tako potrdi in mu je to tudi vzpodbuda za nadaljnje delo. Zbor se je iz dekliškega razširil v mešanega, članov je 23, imamo še drugo dirigentko Tanjo

Vajda, korepetitorica pa je Petra Groegl. Ker je zbor dokaj mladosten in je v njem tudi precej dijakov srednje šole, pojejo pa tudi glasbeniki, smo ob klasičnih zborovskih skladbah v repertoar vključili tudi kar nekaj modernejših skladb, zato verjamem, da ima zbor prihodnost.«

Irena Varga, gledališka igralka - Gledališka in filmska igralka Irena Varga, po rodu iz Lendavskih Goric, živi v Mariboru in igra v tamkajšnjem Slovenskem narodnem gledališču Maribor. Dobila je priznanje žlahtna komedijantka na dnevih slovenske komedije v Celju leta 1999, Priznanje združenja dramskih umetnikov Slovenije in druge nagrade.

J. Ga.

Med preteklostjo in prihodnostjo

50 let Pokrajinskega muzeja Murska Sobota

Petdeseta leta 20. stoletja veljajo za zlata leta slovenskih kulturnih ustanov

Sto trideset let je takrat minilo od ustanovitve kranjskega deželnega muzeja, ki je danes slovenski narodni muzej in več kot petdeset let od ustanovitve prvih pokrajinskih muzejev na Ptuju in v Mariboru. Na pobudo Sveta za kulturo Ljudske republike Slovenije so dobile slovenske pokrajine druga za drugo najprej knjižnice in nato pokrajinske muzeje.

Okrajni ljudski odbor v Murski Soboti je s sklepom ustanovil 21. januarja 1955 Pokrajinski muzej za Pomurje in za njegov temelj določil gradivo, ki ga je zbralo Prekmursko muzejsko društvo, ustanovljeno leta 1933. Muzej je začel delovati leta 1956, ko so mu bili namenjeni prostori v soboškem gradu; najprej trije z baročnim salonom, nato novi in

krajini; število evidentiranih predmetov se je nekajkrat pomnožilo. Ves ta preporod pa ima svoj temelj v načrtnem varovanju in dokumentiranju gradiva ter sistematičnem proučevanju in publiciranju raziskovalnih dosežkov peščice strokovnih delavcev muzeja. Ti so v preteklih letih prejeli več priznanj svojih strokovnih združenj in lokalnih skupnosti bodisi za življenjsko delo bodisi za posamezne projekte, ki so s svojo odmevnostjo davno presegli ograje domačih vrtov.

Muzej je pomen svojega obstoja in delovanja strnil v kratko definicijo, ki jo imenuje poslanstvo:

Pokrajinski muzej Murska Sobota je osrednja regionalna ustanova za varovanje, proučevanje in predstavljanje premične kulturne dediščine na območju

Učna ura na stalni razstavi

Velikonočne delavnice

Arheološka izkopavanja pri soboški gramoznici

vsak, ki si je dopustil možnost, da ga muzej nagovori. Koliko tega je v sami podobi prostora, ki ga muzej nagovarja, pa je vprašanje, ki si ga tudi muzealci vedno znova zastavljamo, ko želimo izmeriti učinke svojega dela. Kadar se postavimo v izhodiščno točko nič in nalagamo na njo tisoče in tisoče evidentiranih, zbranih in dokumentiranih predmetov, stotine konserviranih ali restavriranih predmetov, stotine znanstvenih in poljudnih člankov, predavanj, učnih ur, predstavitev, delavnic, stotine tisoč obiskovalcev – takrat se zdi minulih petdeset častnih in ponosa vrednih. Kadar pa se postavimo v prostor, v katerem se še vedno mnogi sprašujejo, kaj je muzej, kdo je muzej, komu je namenjen muzej, se zazdi, da poslanstvo ostaja le definicija.

Morda ni bila nikoli misel o muzeju tako vsesplošno prisotna, kot je sedaj. Muzeji in muzejčki rastejo iz različnih zasebnih in lokalnih zbirk, še več je idej o muzejih in muzejskih zbirkah, ki bi se lahko rodile na katerem od preostankov naše preteklosti in spominov. Pravi trenutek, da se odgovori na vsa zgoraj zastavljena vprašanja: muzejska zbirka ali kakršna koli že zbirka ni muzej. Razliko med stavbami ali zbirkami, ki razglajajo, da so muzeji, in tistimi, ki to so, predstavljajo ljudje, ki v teh stavbah delajo za dobro družbe in njenega razvoja – muzejski profesionalci; predvsem kustosi, kajti brez kustosa ni muzeja. To je namreč oseba, ki določi zbirki vrednost in njeno mesto znotraj kompleksa kulturne in naravne dediščine ter določi načine njenega uporabljanja. Muzej ima posebno identiteto, ki temelji na standardih in vrednotah, nosilci standardov in etične prakse pa so kustosi.

Okolja, ki so prepoznala to povezanost med dediščino in interpretacijo, so prepoznala tudi številne potenciale svoje kulturne tradicije. To so okolja, ki prioritete svojega razvoja gradijo na njihovi simbolizaciji in ne na nenehnem izključevanju ali na popolnem nerazumevanju, ki vlaganja v kulturo razumejo kot nepotrebno potrat. To so okolja, ki vedo, da lahko izjemem spomenik kulturne dediščine ali dober muzej pritegne množico obiskovalcev, ki so istočasno tudi obiskovalci kraja in pokrajine. Dva

pomembna razloga poznajo, da vlagajo v svojo dediščino: ohranjanje kulturne in nacionalne identitete ter zaslužek, ki ga le-ta prinaša. Vzpon muzejev v Evropi in svetu je odgovor na stiske časa, ko ljudje uživajo v tehnološkem napredku, a s tesnobo v srcu, da izgubljajo svojo identiteto. Iz te stiske izhajajo državniške odločitve o velikih investicijah v zgodovinski spomin in rastejo novi muzejski centri. In kako se odziva naše okolje? Predvsem počasi in še vedno z veliko nerazumevanja, kar je predvsem posledica desetletij pomanjkljivega izobraževanja, zanemarjanja humanističnih in etičnih tem, povezanih z identiteto ter splošno kulturno omiko.

Pa vendar je v tem muzeju načrtov za drugo polovico stoletja še veliko. Toda, kakor sta se v minulih letih spremenila način in standard muzejskega dela, tako se mora spreminjati tudi okolje, v katerem pokrajinski muzej deluje – nacionalni koncept varovanja kulturne dediščine na celotnem državnem ozemlju, regija, ki se oblikuje na temeljih svoje kulturne samobitnosti in razvojne vizije, in lokalne skupnosti, ki svojo prihodnost gradijo na potencialih dediščine, ustvarjalnosti in znanja. Čas je, da se nehamo spraševati, kaj je muzej, in ob tem nizati stereotipe iz davno minulih časov, ko so nad dediščino bedele zaprte, od ljudi in vsakdanjega življenja odmaknjene ustanove. Čas je, da tudi tisti, ki tega še niso storili, stopijo v muzej.

Muzej je pomembno gibalno kulturnega dogajanja, raziskovanja in izobraževanja v pokrajini. Njegova prihodnost je muzejski center, ki se, ob številnih dejavnostih, oblikuje v renesančnem gradu sredi soboškega parka, so organizacijske enote v Lendavi, Gornji Radgoni, Gradu in še kje, morda nov arheološki muzej. Njegova prihodnost je celovit sistem varovanja kulturne dediščine, ki deluje v živahni interakciji vseh deležnikov kulturnih dobrin: ustvarjalcev, izvajalcev, uporabnikov, financerjev in ustanoviteljev, katerih skupni cilj je konkurenca znanja in omike. To je edini oprijemljivi cilj, ki nas zanesljivo vodi v območje razvitih družb, drugih načinov ni.

Metka Fuja-

muzejska svetovalka, v. d. direktorice

Stalna razstava

novi. Kakor so se širile zbirke, se je širil muzej – njegova stalna razstava, depoji, delavnice in upravni prostori.

Proces, ki je stekel, je imel svojo zlato dobo v preloženih letih slovenske državnosti. Novi ljudje, novi prostori, novo ustvarjalno vznemirjenje so prerodili muzej, čeprav mu upravni in politični posegi v sistem njegovega delovanja največkrat niso prinesli koristi. Iz preporoda so se rodile mnoge tematske razstave, ki pripovedujejo zgodbe drugače, kot smo bili navajeni dotlej; rodila se je prva družboslovna znanstvena periodična publikacija v pokrajini – Zbornik soboškega muzeja; nove raziskovalne metode predvsem na področju arheologije; čedalje zanimivejše in obiskane pedagoške delavnice; oblikovala se je največja specialna knjižnica v po-

Pomurja, ki ga danes sestavlja 26 občin. Svoje poslanstvo vidi v skrbi za materialno in duhovno kulturno dediščino, ki so jo od prve naselitve do danes ustvarili prebivalci te pokrajine. V njej so se namreč na izvirni način preplekli kulturni vplivi sosednjih pokrajin in držav ter enkratna ustvarjalnost, ki izvira iz etnične, nacionalne in verske raznolikosti, kakor se je oblikovala skozi stoletja v današnji čas.

V poslanstvu je združena petdesetletna zgodovina Pokrajinskega muzeja Murska Sobota, ki se je oblikoval na zavezi varovanja specifične kulturne dediščine pomurskega prostora in na viziji oblikovanja takšne kulturne okolja, ki bo prepoznavalo dediščino za pomemben del svoje identitete – svojega bivanja in razvoja. Koliko od te zaveze in vizije je v podobi današnjega muzeja, lahko presodi

Subvencije 2005

Za kmetijstvo letos 56 milijard tolarjev

Višina neposrednih plačil bo letos dosegla 90 odstotkov vrednosti plačil, ki veljajo v starih članicah Evropske unije

Vlada Republike Slovenije je prejšnji četrtek sprejela uredbe kmetijske politike za leto 2005, in sicer deset uredb za ureditev kmetijskih trgov ter dve uredbi s področja razvoja podeželja. Skupna predvidena sredstva za ukrepe kmetijske politike v letu 2005 znašajo približno 56 milijard tolarjev.

Neposredna plačila

Z uredbami, ki urejajo kmetijske trge, je določena višina neposrednih plačil, ki znašajo v letošnjem letu 90 odstotkov vrednosti plačil, kot veljajo za stare članice Evropske unije, razen pri lupinjarjih in oljčnem olju, kjer je ta višina na 60 odstotkih. 30 odstotkov teh plačil bo zagotavljala razlika do 90 odstotkov pa

proračun Slovenije. Skupna razpisana vrednost ukrepov neposrednih plačil (EKO 0) v letu 2005 znaša 24,323 milijarde tolarjev, od tega za poljščine 8,833 milijarde tolarjev, za govedorejo 14,537 milijarde tolarjev in drugo (seme, hmelj, lupinjarji, oljne buče, oljčno olje) 439 milijonov tolarjev.

Neposredna plačila za krušna in druga žita, koruzo, oljnice, oljno ogrščico in stročnice bodo tako znašala v letu 2005 71.511 tolarjev na hektar, za oljne buče 57.500 tolarjev na hektar, za krave dojlje 42.919 tolarjev na glavo, dodatna nacionalna premija za krave dojlje bo 5.181 tolarjev na glavo, posebna premija za bika 44.831 tolarjev na glavo, ekstenzifikacijska premija 21.459 tolarjev na glavo, klavna premija za govedo 17.168 tolarjev na gla-

vo; ovce za prirejo mesa 4.483 tolarjev na glavo, ovce in koze za prirejo mleka 3.608 tolarjev na glavo ter dodatne premije za ovce in koze v območjih z omejenimi dejavniki v višini 1.495 tolarjev na glavo.

Program razvoja podeželja

Uredba o plačilih za ukrepe Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 za leto 2005 določa upravičence, pogoje, ukrepe in višino plačil za posamezne ukrepe, ki se bodo v letu 2005 izvajali skladno s Programom razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006. Ti ukrepi se financirajo iz sredstev proračuna RS in sredstev jamstvenega oddelka EKUJS v razmerju 20 : 80. Za leto 2005 je tem uk-

repom skupno namenjenih 28,408 milijarde tolarjev, ki zapadejo v plačilo v letih 2005, 2006 in 2007.

V Programu razvoja podeželja se bodo letos sredstva namenjala za izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, za kmetijsko okoljske ukrepe, za zgodnje upokojevanje, za podpore izvajanju EU-standardov na kmetijskih gospodarstvih in za tehnično pomoč.

Kmetijsko okoljskih ukrepov je 21, in sicer: zmanjševanje erozije v sadjarstvu in vinogradništvu, ohranjanje kolobarja, ozele nitve njivskih površin, integrirano poljedelstvo, integrirano sadjarstvo, integrirano vinogradništvo, integrirano vrtnarstvo, ekološko kmetovanje; planinska pašna, košnja strmih travnikov, ko-

šnja grbinastih travnikov, travniški sadovnjaki, reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali, pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, sonaravna reja domačih živali, ohranjanje ekstenzivnega travinja; ohranjanje obdelane in poseljene krajine na ekološko pomembnih območjih, reja domačih živali v osrednjem območju pojavljanja velikih zveri, ohranjanje posebnih traviščnih habitatov, pokritost tal na vodovarstvenem območju, zatavljanje in praha.

Uredba o programih kmetijske strukturne politike in kmetijske politike razvoja podeželja predvideva za leto 2005 3,6 milijarde tolarjev sredstev, za leto 2006 pa še 4,4 milijarde tolarjev sredstev. Ta bodo namenjena izboljšanju predelave in trženja kmetijskih proizvodov, investicijam v kmetijsko gospodarstvo, diverzifikaciji kmetijskih dejavnosti in dejavnosti, ki so blizu kmetijstvu ter trženju kakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov.

Vlaganje zahtevkov za neposredna plačila za leto 2005 bo letos potekalo od 1. aprila do 15. maja, potekalo pa bo nekoliko drugače kot v prejšnjih letih. Vnosi zahtevkov za neposredna plačila se bodo letos opravliali na dislociranih mestih, to pa naj bi zmanjšalo število napak in skrajšalo čas obdelave zahtevkov. Da bi se izognili gneči, bodo kmete ob točno določenem časovnem razporedu povabili na izpolnjevanje vlog.

Ludvik Kovač

Cene v kmetijskih trgovinah

Zadružna kmetijska družba, prodajalna Puconci

Tovarniško ime	Pakiranje MPC v SIT/kg	
pu starter	10/1	96,00
pu starter	40/1	90,00
bek 1	40/1	56,00
bek 2	40/1	54,00
s-doj	40/1	65,00
super bek 35	10/1	94,00
super bek 35	40/1	89,00
ti-starter	10/1	73,00
ti-starter	40/1	69,00
ti-pit 1	40/1	50,00
ti-pit 2	40/1	48,00
super u-3	40/1	64,00
nek (za kokoši nesnice)	10/1	70,00
iz-krmilo za krave moznice	40/1	54,00

Krmini dodatki		
soja	rinfuza	69,90
tropine oljne ogrščice	rinfuza	36,00
otrobi, v vrečah	40/1	16,20
pesni rezanci, v vrečah	35/1	36,80
supermix, krave moznice	30/1	150,00
supermix, krave moznice	5/1	170,00
supermix, prašiči	5/1	270,00
živinska sol	25/1	33,00
vitaredin	2/1	320,00

vit.-min. dodatki Schumann		
dynaphos m 2000, prašiči	30/1	210,00
dynaphos f start 7,5, prašiči	30/1	335,00
indamin gn - za moznice	30/1	174,00
indavit vk - za presušene krave	15/1	245,00
indamast 2000 - za goveje pitance	30/1	205,00
Artikel	MPC v SIT/kg	
žveplo, tekoče, 1 l	270,00	
žveplo, tekoče, 3 l	640,00	
parafinsko olje, 1 l	480,00	
pipa za sod, pvc	1.240,00	
pipa za sod, lesena	650,00	
žvepleni zakad, 0,3 kg	430,00	
alkoholmeter, žganjer	870,00	

Stekleni baloni		
5 litrov		777,00
10 litrov		1.630,00
15 litrov		2.220,00
20 litrov		2.760,00
25 litrov		3.130,00
34 litrov		3.860,00
54 litrov		4.800,00
sekira, cepilna		4.040,00
sekira, 1,2 kg		4.643,00
sekira, 1,8 kg		4.040,00
sekira, 2,0 kg		4.852,70
bat cepilni - kmetij		4.050,00
veriga, gozdarska, 11 7 mm		4.950,00
veriga, spenjalna, 4 m		3.660,00
zagozda, gozdarska, 180 mm, pvc		910,00
zagozda, gozdarska, 240 mm, pvc		1.120,00
zagozda, železna, 1,5 kg		1.956,00
zagozda, železna, 2,0 kg		2.100,00
kavelj, gozdarski, za vleko lesa		940,00
olje za dvotaktni motorje Stihl - za 5 l		260,00
olje za dvotaktni motorje Stihl - za 50 l		1.440,00
olje za motore žage Fuchs, 5/1		2.300,00
kočofonija, mleta, 1/1		520,00
nož Smbe (21221)		3.040,00
nož Smbo (20114)		2.200,00
kavelj za meso, 160 x 6		153,00
žaga za kosti, 50 cm		11.180,00
mesarica, 1,4 kg		8.380,00
strgalo za svinje		730,00
lopata alu z ročajem		3.220,00
lopata za sneg, pvc		1.470,00
vile, 3 rog., nenasajane		1.610,00
vile, 4 rog., nenasajane		2.300,00
vile, 5 rog., nenasajane		3.150,00
metla, sirkova		680,00
ročaj za vile, lopato		500,00
ročaj za motiko		415,00
ročaj za sekuro, 80 cm		470,00
ročaj za sekuro, 95 cm		500,00
kolo - komplet za samokolnico		2.670,00
grablje pvc, nenasajane		300,00
dopolnilnik za teleta, pvc		1.660,00
napajalnik za govedo, muta		4.410,00

Akumulatorji Vesna		
100 ah		14.840,00
97 ah		13.990,00
75 ah		11.600,00
55 ah		9.400,00
50 ah		8.550,00
45 ah		7.690,00
kablji za vžig motorja, 2,5 m 4.300,00		
polnilce akumulatorja		
12 V Bosch		14.243,00
spray wd 40, 400 ml		1.240,00
start spray, 250 ml		694,00
motor spray, 400 ml		680,00
voda, destilirana, 1/1		96,00

Detergenti za molčno opremo		
calgonit, prah, 5/1		4.230,00
calgonit s, tekoči, 5/1		4.366,00
calgonit d, tekoči, 5/1		4.366,00

Občni zbor ČD Petra Dajnka Črešnjevci

Društvo je v ponos občini

Tako je menil župan občine G. Radgona Anton Kampuš, ki se je udeležil občnega zbora Čebelarke družine Petra Dajnka Gornja Radgona, ki šteje 67 članov. Predsednik društva Stanko Korošec je v poročilu predstavil aktivnosti društva v preteklem obdobju, ki je bilo za čebelarje slabo, saj so bile čebelarje paše zaradi vremenskih razmer zelo slabe. Krmiljenje in zatiranje bolezni so velik strošek za čebelarje. Pri tem jim je s 600.000 tolarjev dotacije pomagala tudi občina.

V društvu so posvečali veliko skrbi izobraževanju. Tako ima v društvu šest čebelarjev izpit za kvalificiranega čebelarja. V razpravi so se čebelarji, zlasti starosta radgonskih čebelarjev 85-letni Anton Novak, jezili, ker jim gozdarji s sekanjem akacije in kostanja »odžirajo« čebeljo pašo. Tone Tropenauer je bil kritičen do odkritja bolezni v Nasovi. Menil je, da so inšpekcijske službe slabo ukrepale. Čebelarje je pozval, naj bodo pri morebitnih okužbah odkriti, saj bodo s tem koristili sebi in drugim čebelarjem. V razpravo so se vključili tudi pre-

dstavniki ČD Radenci, Negova in Sv. Jurij ob Ščavnici, ki so menili, da je sodelovanje med društvi dobro. Župan Anton Kampuš je pohvalil vodstvo društva, ki se redno vključuje v prireditve, ki jih prirejajo v okviru promocije turizma v občini. Na zboru sta dolgoletnim članom podelila društveni priznanji in odličje (medaljo) Antona Janše II. stopnje. Priznanja sta prejela Marija Maruško in Stanko Vrabelj. Odličje Antona Janše III. stopnje je prejel Roman Vakaj.

Besedilo in posnetek: Ludvik Kramberger

Udeleženci občnega zbora Čebelarke družine Petra Dajnka Gornja Radgona

Predavanja kmetijske svetovalne službe

Datum	Kraj	Lokacija	Ura	Ukrep	Področje
03. febr. 2005	Ljutomer	dvorana Segrapa	9.00	ZEL	Ozelenitev njivskih površin
03. febr. 2005	Lendava	turistična kmetija Hadik	10.00		Vinogradništvo
03. febr. 2005	Turnišče	prostoni občine	9.00		Dom, družina, dop. dej.
04. febr. 2005	Murska Sobota	predavalnica KGZS-zavod MS	9.00	IVR	Integrirano vrtnarstvo
04. febr. 2005	Ljutomer	dvorana Segrapa	9.00		Ekonomika
09. febr. 2005	Murska Sobota	predavalnica KGZS-zavod MS	9.00	REJ	Sonaravna reja domačih živali
09. febr. 2005	Črešnjevci	dvorana gostišča Žabjek	9.00		Govedoreja
10. febr. 2005	Gornja Radgona	gasilski dom	9.00		FFS
10. febr. 2005	Križevci pri Ljutomeru	kulturni dom	9.00	ZEL	Ozelenitev njivskih površin
10. febr. 2005	Srednja Bistrica	dvorana Tropikana	9.00	KOL	Ohranjanje kolobarja
10. febr. 2005	Murska Sobota	predavalnica KGZS-zavod MS	9.00	IVG	Integrirano vinogradništvo
10. febr. 2005	Stavešinski Vrh	sadjarska kmetija Veberič	9.00	IPS	Integrirano sadjarstvo

Zadnji dan januarja so pri minus sedmih stopinjah Celzij trkali v vinogradu Vinogradništva Steyer na Plitvičkem Vihu. Tam so Steyerjevi že osmič pripravili posebno »kraljevo« trgatev, četrtič pa jim je uspelo, da je bila tudi ledena. Na 1000 trsih traminca in laškega rizlinga so pridelali več kot 500 litrov vrhunske kapljice, ki je ob trgatevi »tehtala« 170 oeklov. To bodo došolali in ponudili v manjših steklenicah, večino pa bodo namenili za svoje poslovne partnerje in prijatelje. Letnik 2004 je bil za Steyerjeve spet bogat, saj so na okoli 60.000 trsih pridelali več kot 100.000 litrov izvrstne kapljice. Besedilo in foto: O. Bakal

Šalovci - Za razvoj kmetijstva

Občina Šalovci se je odločila, da bo namenila v letošnjem letu za sofinanciranje pospeševanja razvoja kmetijstva 3 milijone tolarjev. Denar iz občinskega proračuna bodo namenili za sofinanciranje stroškov prve osemenitve živali, analize krme in zemlje, apnjenje zemlje, testiranje škroplilnic, zavarovanje kmetijskih pridelkov, preventivno cepljenje živali in sofinanciranje strokovnega izobraževanja za potrebe kmetijstva. J. Ž.

Svečnica

Po besedah direktorja podjetja Radgonske gorice Franca Škrobarja je bila letošnja, že osma po vrsti, svečniška trgatev, ki je bila tudi tokrat v vinogradih na Policah, najbolj sončna doslej. Trgači so hitro potrgali nekaj več 500 trsov chardonnaya, v moštu pa so izmerili več kot 200 Eoštejevih stopenj sladkorja. Približno 200 ličnih steklenic svečniškega vina (v vsaki je 3,5 dl sladke kapljice) bodo, kot vsako leto doslej, namenili predvsem za promocijo podjetja in njegovih vin. Tekst in fotografija: Silva Eory

Predstavili območje, ki ga je prizadel potres

V okviru rednih predavanj, ki jih v zimskem času že več let organizirata sekcija Društva Vagant Maribor iz Gornje Radgone in Planinsko društvo Gornja Radgona so Zlatko Sajhar (na posnetku drži v rokah mikrofona), Mitja Ficko in Ivan Žveglja spregovorili o območju Azije, ki ga je nedavno prizadel hud potres. Namesto običajne vstopnine 300 tolarjev, s katerimi se pokrijejo osnovni stroški predavanja, je bila tokratna nabirka prostovoljnih prispevkov namenjena za pomoč prizadetim ob potresu v Aziji. Na naslednjem predavanju svetovnih popotnikov (3. februarja) bo Tjaša Vogrin v besedi in sliki prikazala Pakistan. - F. Kl.

Ulična razsvetljava v Črenšovcih

Potem ko je bilo zaradi povečanja tovornega prometa na cesti Maribor-Lendava sprejetih več ukrepov, s katerimi so se zagotovila denarna sredstva za ureditev prehodov za pešce, posodobitev razsvetljave in svetlobne prometne signalizacije v Črenšovcih, so delavci radgonskega podjetja Elsa (na fotografiji) začeli postavljati ulične svetilke v središču vasi pri občini in cerkvi. Odgovorni tako upajo, da bodo osvetljeni prehodi za pešce in močnejša ulična razsvetljava pripomogli k večji varnosti krajanov v prometu, ki jo v zadnjem obdobju ogroža veliko tovornjakov. - A. B., foto: N. J.

Primer dobrega sodelovanja

Sodelovanje med člani Strelske družine Jezero Dobrovnik in strelci iz Zalske županije na Madžarskem presega športne okvire in dobiva širši pomen. V zadnjem času imajo namreč tudi več drugih skupnih akcij, pomagajo si pri organizaciji mednarodnih tekmovanj idr. Vsekakor velja omeniti tudi, da je v vrste SD Jezero na začetku te sezone prestopil Peter Somogyi, ki je bil svetovni prvak z madžarsko reprezentanco na univerzitetnem prvenstvu v češkem Plznu. Z njegovim prihodom in odličnimi rezultati pa Dobrovničani zanesljivo vodijo v 2. državni ligi in se bližajo zelenemu cilju – uvrstitvi v 1. državno strelsko ligo. - F. Bo.

NA POMOČ!

Naj... kmetija in naj... domačija

Minulo soboto je bil letni občni zbor Turističnega društva Lipa. Ob tej priložnosti so podelili priznanja za urejenost domačij in kmetij v vasi za leto 2004. Za najbolj urejeno domačijo je prejela priznanje družina Jerebic - Sobočan, za kmetijo pa družina Ivana Žerdina. Poleg teh dveh so priznanje podelili tudi družini Horvat - Tlbaut kot naj... kmetiji v občini Beltinci. Priznanja so podeljevali predsednik TD Lipa Franc Jerebic, župan Občine Beltinci Milan Kerman, predsednik KS Lipa Jože Ferčak in Marta Ferčak, ki je sodelovala pri izboru dobitnikov priznanj. Komisija je vse leto upoštevala urejenost hiš in njene okolice. Seveda so bili pri tem pozorni tudi na zasajenost vrta s sadnim drevjem in rožami. - B. Z.

S skokom prek zapornic na radgonskem mostu v svet Ni hotel biti vojak JLA

Stanko Topolovec je vse svoje življenje posvetil mesarskemu poklicu

Različna so pota človeka, nam je ob našem razgovoru dejal naš sogovornik Stanko Topolovec, ko smo sestavljali zgodbo njegovega življenja. Bil je eden tistih, ki so v zahodnem svetu iskali obljubljeni deželo. Zaradi zaprte meje, ki je bila po drugi vojni proti Zahodu skoraj hermetično zaprta, so si ljudje utirali pot s pobegi. Pri tem so mnogi stavili na kocko svoja življenja. Ni jih bilo malo, ki so pod streli graničarjev, mejnih stražarjev, na meji obležali za vedno. Tisti, ki so jih ujeli, pa so bili deležni ne ravno milostnih kozjih molitvic. Hudo se je pisalo zlasti tistim, ki so jih ujeli v času, ko so bili po vojaškem naboru že rekrutirani v jugoslovansko vojsko. Med temi je bil tudi naš sogovornik, ki je bil na naboru določen, da bo vojsko služil kot kuhar. Toda njegova želja je bila, da bi bil pri vojaških veterinarjih. Ker mu niso ustregli, je sklenil, da vojske ne bo služil.

Stanko Topolovec se je rodil 1937. leta v Hercegovščaku pri Gornji Radgoni v viničarski družini, v kateri so se rodili trije otroci. Oče Ignac, ki je bil rojen 1911. leta, je skrbel, da je družina imela kruh, tako da je delal v vinogradu. Nekaj časa, med dvema vojnami, je delal tudi kot mesar v tedanji radgonski klavnici Semenič. V prostem času je mesaril tudi pri sosedih in prijateljih ter si na ta način zaslužil nekaj mesa in klobas, ki so jih tedaj namesto plačila dajali mesarjem. Mati Elizabeta, rojena Škrobar (1919), je skrbela za družino in ob tem delala v vinogradu pri gospodarju. Čeprav so bili viničarji, po očetovi zaslugi pri hrani niso čutili pomanjkanja. Očetovo veselje do mesarije je spodbudilo sina Stanka, da se je šel učiti za mesarja.

»Za poklic mesarja, ki me je spremljal skozi življenje in ga nikoli nisem opustil, se imam zahvaliti očetu. Ko je oče doma

Stanko Topolovec, povratnik iz Kanade, v svoji domovini Sloveniji

odiral prašiča, sem mu kot otrok rad pomagal. Nekoč mi je dejal: »Stanko, ti boš pravi mesar.« Moralo je ravno to pripomoglo, da sem se po nižji gimnaziji odločil za poklic mesarja. Vajensko mesto sem si našel v tedanji klavnici, ki je bila predhodnica MIR-a. Tedaj je bil direktor Jernej Avsec, delovodja pa Rudi Štelcl. To so bili dobri mojstri. Njim sem lahko hvaležen, da sem prišel do poklica. Kot vajenec, z mano sta se učila tudi Janez Dokl in Filip Šmid, sem obiskoval obrtno šolo, ki jo je vodil tedanji učitelj Milan Kocuvan. Bil je zelo dober učitelj, saj je vajence spodbujal, da bi prišli do poklica. Spominjam se, da je rad govoril: »Učite se, da ne boste celo življenje vlačili motike za rep.« Ko sem opravil pomočniški izpit, to je bilo 1955. leta, sem nadaljeval kot pomočnik in si nabiral dragocene izkušnje.

Kakor vsi mladi fantje, bi tudi Stanko moral k vojakom. »Ob mesarskem poklicu sem začutil, da bi lahko bil tudi veterinar. Ker kot otrok te možnosti nisem imel, sem se skušal v tem poklicu izsolati v vojski. Tedaj sem poznal prijatelja, ki je služil vojsko v »odelenju« veterine. Ob naboru sem tako željo izrazil naborni komisiji, ki pa me je določila za kuharja. Takoj sem sklenil, da ne

V Kanadi se je Stanko rad družil s Slovenci. Tudi v njegovih mesarijah se je vedelo, da je Slovenec. Kupcem, predvsem Slovincem in Ukrajincem, je prodajal kranjske klobase in znamenite slovenske »kašne« klobase (kolone). Ob tem je v prodajalni vedno tekla slovenska beseda. Slovenski jezik je ohranjal tudi tako, da se je včlanjeval v slovenska društva v Kanadi.

bom kuhar. Ne bom tudi jugoslovanski vojak. S prijateljem in bližnjim sosedom Stankom Osojnikom sva se dogovorila, da bova pred vpoklicem v vojsko pobegnili čez mejo. Skupaj sva načrtovala pobeg. Dobro tri mesece sva trenirala (vadila) tek (sprint) in skok v višino, da bi lahko preskočila zapornico na meji, ki je bila postavljena ob carinarnici pred mostom čez reko Muro v Gornji Radgoni ...» je pripovedoval Stanko. To jima je 19. marca leta 1957 tudi uspelo, čeprav je vojak streljal za njima in ukazal, naj se ustavita. Avstrijsci so ju odpeljali v zapor v Feldbach, kjer so ju zadržali. Oba sta povedala, da sta pobegnili, ker ne želita služiti vojske. Po sedmih dneh so ju odpeljali v zbirni center pri Lipnici. Tam je Stanko po nekaj dneh dobil delo pri kmetu na Koroškem, ki je zelo sovražil Slovence.

»Spominjam se, da me je peljal

k poslušanju enourne slovenske radijske oddaje in mi porogljivo dejal: »Poslušaj, kako igrajo Widsche Hunde!« To je pomenilo slovenski psi. To me je strašno užalilo. Najrajši bi takoj odšel, a to ni bilo mogoče. Vsak begunec je moral šest mesecev delati na kmetih, šele nato si je lahko iskal službo.

Stanko si jo je našel pri mesarju v Gradcu, od koder je junija 1958. s švicarsko ladjo Arosa Star iz Brehenahavna v Nemčiji odpotoval v Kanado. Tudi tam so ga najprej čakali težki časi. Ob prihodu je srečal rojaka Jožka Kolarica, katerega starši so nekoč stanovali pri Otu Robinšaku v Hercegovščaku in so bili tako skoraj

njihovi sosedi. Z njegovo pomočjo in pomočjo še nekaterih drugih naših izseljencev ter z lastno prizadevnostjo pa je uspel. Leta 1964 se je poročil s Kanadčanko Joanno, ki mu je rodila dva sina, Danija in Petra, zdaj pa ima že tudi vnuka Janija. Po nekaj letih so se preselili v britansko kolonijo v mesto Windfield. Tam je kupil en hektar zemlje in si postavil mesarijo, v kateri je delal vse do upokojitve 1997. leta.

»Po upokojitvi sva z ženo imetje prodala in se razšla. Tedaj sem si kupil enoletno letalsko vozovnico in se odpravil v domovino na dopust, ki traja še danes. V Lenu nartu sem si kupil stanovanje, ki sem ga že prodal. Sedaj stanujem v Hercegovščaku ali v počitniški hiši na Stavešinskem Vrhu ...»

Stanko nam je povedal še marsikaj zanimivega in pravi, da mu je najlepše doma.

Ludvik Kramberger

Tudi v Odrancih zamira glas vaškega bobna

Takšna in drugačna sporočila

Pred nekaj leti je bilo v deželi ob Muri še mogoče srečati kar nekaj vaških »malih rihtarjev« oziroma bobnarjev. Dejstvo je, da je bil to svojčas posebno cenjen in spoštovan domačin, kajti občasno je vaščanom prinašal dobre, slabe in vesele novice.

Sicer pa je razvoj informacijske tehnike naredil svoje. Vaški bobnarji so morali svoje bobne pospraviti, kajti danes se novice med ljudi prinašajo prek kabelskega omrežja, telefonov, interneta ...

Tudi v Odrancih, največji panonski vasi, je bilo vaško informiranje s pomočjo vaškega bobnarja dolgaletna tradicija. Zadnji bobnar je bil 79-letni Karel Rajsar, ki je to dolgaletno »službo« podedoval po pokojnem Martinu Ferčaku. Sicer pa je Karel rojen v Rogoševcih na Goričkem, v Odrancih pa živi od leta 1953. Delo vaškega bobnarja je prevzel leta 1980 in ga redno opravljal okrog dvajset let. Boben je danes star več kot 80 let in je prava dragocenost. Narejen je iz pasje kože, za bobnanje po njem pa sta namenjeni dve jesenovi palici.

Po vasi je imel kar dvajset postaj oziroma mest, kjer je krajan obveščal s pomočjo bobna, in sicer nekajkrat tedensko, ko je »oznanjal« o prodaji krme, krav, traktorov, njiv, drv ... ter seveda o vaških akcijah in projektih, ki jih je vodila KS Odranci oziroma občina Odranci. Za to je porabil dve do tri ure, saj je hodil okrog vseh s kolesom. Z bobnom pa je bil prisoten tudi pri cerkvi Svete trojice, in sicer po mašah je ljudem povedal novice, ki so jih bili veseli in željni. Tako je hkrati seznanil večino krajanov. Plačilo za opravljeno delo je bilo sicer skromno, kljub vsemu pa ga je z veseljem opravljal. Zato je boben le stežka spravljal za zapeček.

Danes (kot upokojenec) tu in tam še vzame v roke vaški boben in se poda z njim po vasi. Nazadnje je bobnal po Odrancih v lanskem letu, in sicer v času volitev kandidatov za državni zbor.

Jože Žerdina

»Šolski štos« na šolskem odru

Aktualni problemi odraščajoče mladine

V šolski knjižnici Dvojezične osnovne šole I Lendava so predstavili zbirko odrskih del Olge Paušič Šolski štos. Udeleženci kulturnega dogodka so lahko videli izbrani besedili tudi uprizorjeni, tako kot si ju je zamislila avtorica (in režiserka šolske gledališke skupine).

Lepo število občanov, ki so se udeležili predstavitve nove knjige Olge Paušič, se je lahko pričalo, da v knjigi objavljena odrska besedila zlahka zaživijo tudi na odru. Člani šolske gledališke skupine so predstavili kratke enodejanki, Legendo o Mihaelu Haliču in šaljivo igrice Dvoboje.

Strokovni recenzent zbirke, dipl. gledališki igralec Rajko Stupar, je v svojem uvodniku poudaril, da je izida knjige izjemno vesel, saj je tovrstnih besedil za mlade (in njihove mentorje) na tržnici žal premalo. Odrskih besedil oziroma zbirk se založbe praviloma otepajo, peyorativen odnos do njih pa kažejo tudi literarni kritiki. Odrska besedila Olge Paušič so preverjena, preizkušena, lotevajo se jih tudi drugi

regijski šolskih gledaliških skupin. Režiserka Slavica Hajdinjak (OŠ Dobrovnik) se je s pravljico o Mici Pokrajculji (po priredbi O. Paušič) uvrstila tudi na državno srečanje otroških gledaliških skupin. Poudaril je, da je s prenovljenim učnim načrtom pouka slovenščine v devetletki izredno povečan pomen gledališke vzgoje, še več, vpeljan je celo nov predmet – gledališki klub – to pa dovolj jasno pove,

Prizor z uprizoritve »Šolskih štosov«

da je to področje vzgoje še kako pomembno za razvoj mladitve.

V pogovoru z avtorico so se navzoči lahko prepričali, da besede Rajka Stuparja še kako veljajo. Poudarila je namreč, da je zanimanje za gledališki klub in za gledališko skupino iz leta v leto večje. Tudi starši se dobro zavedajo pomena samozavestnega javnega nastopanja, premagovanja treme pred občinstvom, razvijanja sposobnosti življenja v vloge, ustvarjalnega pisanja ipd. Sreča je tudi, da se na veliki šoli, kot je DOŠ I Lendava, vedno najde dovolj dela in ustvarjanja voljnih učencev. Trenutno delujeta na šoli dve gledališki skupini: mlajši učenci ustvarjajo krajše enodejanki, ob katerih

spoznavajo zakonitosti odrskega jezika, ter že uveljavljena skupina DIM (Denis Magyar, Iris Drvarič in Maša Misja). Le-ta se je v letu 2004 odlično odrezala na odru z mladinsko komedijo Psi, ljubezen in kurje oko, s katero so člani skupine nastopili tudi v tujini, na porabskih šolah. Avtorica je povedala, da ima po predalih še veliko besedil, ki bi jih bilo mogoče uprizoriti, in da bi bila vesela, če bi po njih segli tudi kolegi – mentorji šolskih gledaliških skupin – v širšem slovenskem prostoru, saj je prav s to željo tudi objavila zbirko Šolski štos.

Povedati velja, da je zbirka Šolski štos že četrta knjiga Olge Paušič. Na vprašanje, zakaj tak

naslov zbirke, je povedala, da gre za deset krajših in daljših gledaliških besedil, ki so nastala v »šolskem« okolju in obravnavajo aktualne probleme odraščajoče mladine. Veliko ji pri ustvarjanju pomagajo tudi otroci, saj želijo na odru predstaviti vse to, kar jih najbolj žuli. Tudi jezikovno so besedila naravnana tako, da je odrska govorica učenecem blizu, odseva njihovo vsakdanjo šolsko komunikacijo.

Srečanje ljubiteljev odrske literature je izzvenelo z željo, da bi zbirka Šolski štos našla pot do kar največ naslovnikov in da avtorici bi ne usahnil vir številnih dobrih in zanimivih zamisli pri ustvarjalnem delu.

Anica Matjašec

Zbor cankovskih borcev

Janez Rojko ostaja predsednik

Člani krajevnega združenja ZZB NOB Cankova so se v soboto zbrali na rednem letnem občnem zboru v Korovcih. Udeležila sta se ga tudi župan občine Cankova Drago Vogrinčič in predsednik Območnega združenja ZZB NOB Murska Sobota Štefan Žekš.

Iz poročila o delu borcev cankovske občine sta razvidna visoka starost članov in pomanjkanje zdravja. V letu 2004 so imeli 25 rednih članov ter 19 pridruženih članov iz vrst veteranov vojne za Slovenijo 1991 ter veteranov policije Sever. Vse bolne člane so obiskali na domovih. 21. marca lani so se udeležili slovesnosti na pokopališču v Monoštru, kjer je pokopan komandir 1. prekmurske partizanske čete Alojz Škerjanc - Mirko, in večje slovesnost na Vaneči, ki je bila 17. julija. Dosedanji predsednik Janez Rojko bo še naprej vodil borčevsko organizacijo v cankovski občini. Pri tem mu bo pomagal podpredsednik Jože Vogrinčič, tajnik bo Jože Durič, blagajnik pa Leopold Kočar.

Milan Jerše

»Venček« pokaže, koliko velja kuharica

Ob prihajajočih pustnih dneh je osrednja kulinarčna dobrota pustni krof, ki ga slovenske gospodinje, kuharice in slaščičarke neustrahovano cvrejo. Tako jih cvrejo tudi v restavraciji M (lastnica je Majda Šmid) v Gornji Radgoni, kjer vodja kuhinje Majda Belna že dva tedna pred pustom vsak dan cvre imenitne pustne krofe, s katerimi se sladkajo njihovi gosti. In tako kot pri Majdi Belni, velja pri vseh pravih kuharicah pravilo, da »venček« pokaže, koliko velja kuharica. O Majdinih krofih smo lahko slišali veliko pohvalnih besed. – O. B.

Tradicionalni pustni običaj v Čakovi

Petmetrska kača v grbu

Pustni običaj vedro negujejo tudi v Čakovi. To je zaselek pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Ker živi tu le okoli 60 prebivalcev, prireditvev kakšno leto odpade. Običaj je, da tisti, ki je na novo prevzel posestvo, ob pustni pogosti sovaščane z vedrom vina. Postreže tudi s prigrizkom. Iz tünke izvleče okusno svinjsko meso in klobase. Domače ženske pa spečejo kvasenice oziroma pogače, potico.

Vedro imajo po domačijah. Kar nekaj let zapovrstjo so jo imeli pri Belcu. Zato pač, da se je v vasi dogajalo nekaj veselega. Prireditvev je povezana z vaškim grbom. V grbu Čakove je pet metrov dolga kača. S to nenavadno velikanko uprizarjajo vse mogoče vragolije. Novi gospodarji so včasih med seboj tekmovali, kateri bo pripravil razkošnejšo pogostitev. Dosedanji tukajšnji novi gospodarji so v glavnem poravnali svoj utečeni dolg do

sovaščanov. In vedro se bo v vaši ponovilo, ko prevzame kakšno posestvo novi gospodar.

V Čakovi in okolici so doma ponosni kmečki ljudje. Včasih so bili tudi veliki ljubitelji konj, s katerimi so se radi odpravili na različne prireditve. Tako so leta 1934 konjeniki tega območja pospremili mariborskega škofa od cerkve pri Sv. duhu na Stari Gori do farne cerkve pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Franček Štefanec

Ta konjenica je spremljala leta 1934 mariborskega škofa na poti k Sv. Juriju ob Ščavnici. V njej so tudi konjeniki iz Čakove.

V Lisjakovi strugi ribiči niti pozimi ne počivajo

Skrb za vode in objekte

Prizadevni člani radgonske temeljne enote Ribiške družine G. Radgona, kateri predsednik je neustrahovani Vlado Drvarič, so gotovo mnogim drugim društvom in združenjem lahko za zgled, ko gre za društvene dejavnosti.

Poleg nenehne skrbi za varovanje okolja in narave ter naravnega ravnovesja v njihovih ribnikih in vseh vodah skrbijo tudi za urejanje in vzdrževanje svojih objektov. Mednje sodi tudi ribiški dom, ki stoji streljaj od središča Gornje Radgone, v Lisjakovi strugi, ki postaja čedalje bolj priljubljena turistična in rekreacijska točka ne le Radgončanov, temveč tudi naravovarstvenikov in vseh drugih, ki jim je pri srcu neokrnjena narava – iz Pomurja, Štajerske in tudi iz sosednje Avstrije je tam vedno več obiskovalcev. Tam se ob ribniku, v senci gozdička, ob žvrgolenju ptic vseh vrst ... človek lahko spočije tako telesno kot duševno.

V prihodnje pa bo v Lisjakovi strugi še bolj prijetno. Brez kakršnegakoli hujšega posega v naravno okolje je namreč v ribiškem domu kar nekaj »igrišč« za prijetno zaba-

vo. Zraven je tudi manjši objekt, kjer si ribiči in njihovi gostje lahko spečejo kakšno ribo ali kaj podobnega. Ker pa je dom prejemalen, ob dežju niso bila možna družabna srečanja večjih skupin. In posledje bo tudi ta pomankljivost odpravljena, kajti ribiči so v teh zimskih dnevih z lastnimi sredstvi ter prostovoljnimi delom marsikaj postorili. Kot pravi predsednik enote Vlado Drvarič, so prek svojih poznanstev ali kako drugače pridobili tudi nekaj gradbenega materiala, zlasti lesa (skoraj vse je leseno), pri čemer jim je še posebno pomagal direktor Arconta IP Boris Sovič. Sam je doma narisal objekt v velikosti

skoraj 100 kvadratnih metrov in potem ni bilo več težav. Ribiči so takoj poprijeli za orodje in tudi vreme jim je bilo to zimo naklonjeno, tako da so vsa dela že opravljena. Ob našem obisku je kakšnih deset ribičev prekrivalo streho. V domu je sedaj prostora za okrog 120 ljudi.

In prvi, ki so preizkusili novo pridobitev radgonskih ribičev v Lisjakovi strugi pri Gornji Radgoni, so bili udeleženci pohoda, ki je bil ob svetovnem dnevu mokrišč, potekal pa je med Petanjci, avstrijsko Radgono in nazaj po desnem bregu Mure skozi Gornjo Radgono do Lisjakove struge. O. Bakal

Escadina modna revija – nova želja po lepoti

Mmmm, mamljivo

Sproščeno, elegantno, ekstravagantno, mladostno, pisano

Mrmranje in zadovoljen smeh zbranih sta naju prevzela prvi trenutek, ko sva vstopili v Cankarjev dom in tri ure dolga vožnja od Murske Sobotice do Ljubljane v koloni nešteti tovornjakov in nervoznih voznikov je bila v trenutku pozabljena. Kot da bi naju prevzela magična roza barva, sicer značilna barva svetovno priznane modne znamke Escada.

Na modne revije svetovno priznanih modnih hiš običajno pridejo le modni kreatorji in prava redkost je, da se je udeležil sam direktor. Pa ne le zaradi tega, ker se je modne revije udeležil Wolfgang Ley, ki je pred 25 leti s sedaj že pokojno ženo Margareth ustanovil modno podjetje Escada, pač pa tudi zaradi tega, ker je modna hiša Escada slovenski javnosti predstavila poleg kolekcije za letošnjo pomlad in poletje tudi modno kolekcijo jesen/zima 2005. Po Leyevih besedah so ju mnogi takrat svarili, a sta verjela v svoje sanje, v svoj

Zračna ter lahka linija in tkanine – s poudarkom na privlačnosti.

Mamljivo za oči

Slovensko občinstvo je bilo hkrati tudi prvo na svetu, ki si je poleg Escadine kolekcije pomlad/poletje 2005 ogledalo tudi kolekcijo jesen/zima 2005.

uspeh, v kakovost in modnost svojih izdelkov. Čeprav z zamudo, se je kolekcija predstavila v vsej svoji glamuroznosti. Odlično pripravljena scena, svetlobni učinki in skrbno izbrana glasba so ustvarili že skorajda hollywoodsko vzdušje.

Brian Rennie, Escadin kreator, pri svojih kreacijah zelo rad uporablja etnoelegantne in retromateriale ter domiselno išče navdihe pri raznih slikarjih od Degaja do Gaugina. Hkrati dodaja klasičnim osnovam ironične rock in pop elemente, ki ženskam omogočajo, da z različnim kombiniranjem razvijejo popolnoma samosvoj videz.

Linije so mehke, prevladujejo pa kratki jopiči, poudarjeni pasovi, ozka krila do kolena, krila, ukrojena v obliki črke A,

seveda pa ne smemo pozabiti tudi na minikrila. Suknjiči so izdelani v športnem stilu, z izjemno majhnimi ovratniki ali celo brez njih. Med kreacijami najdemo še izjemno prefinjene preprosto krojene obleke brez rokavov, z nežnimi jopiči, ki poudarjajo žensko eleganco. Pa barve? Popolnoma vse, od nežno roza do jabolčno zelene, od barve limone do zlate. Naj ste športni ali elegantni tip ženske, ali iščete preprosto kostim za delovno mesto, naj je vaša najljubša barva zelena ali modra, verjeli ali ne, za vsako se je našlo nekaj. In med množico v temno odetih obiskovalcev so mladenke na odru, odete v vse barve, ki jih premore mavrica, še bolj izstopale.

Vanja Poljanec
Foto: Natalija Juhnov

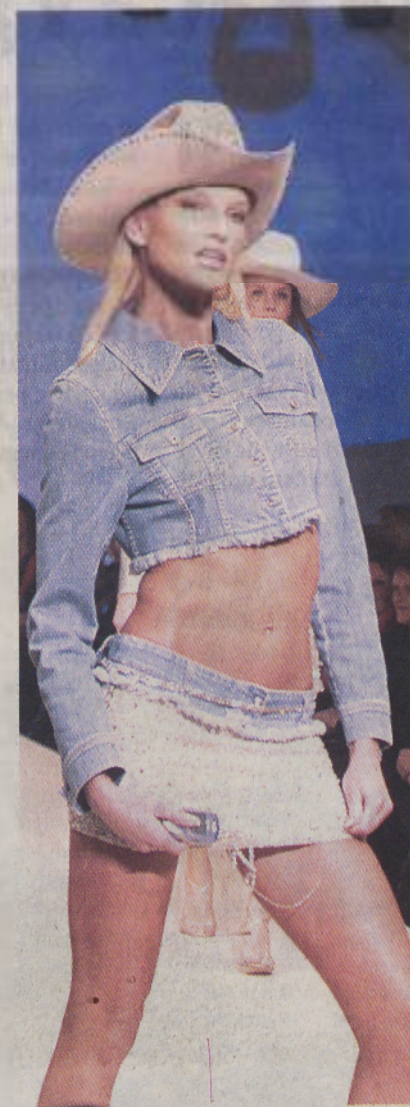
Modno revijo je za srečanje s svojimi poslovnimi partnerji izkoristil Wolfgang Ley, direktor Escade (na fotografiji v sredini), ki je Borutu Mehu, predsedniku uprave Mure, na koncu revije podelil tudi Escadin certifikat. Na fotografiji skrajno levo je Tugomir Frajman, direktor gornjeradganskega podjetja Epas, ki je del Escade.

Med množico povabljenih smo v avli Cankarjevega doma v objektiv ujeli tudi predstavnico Mure Darjo Odar, gornjeradganskega župana Antona Kampuša in pomurskega poslanca Jožefa Horvata.

Kdo ve, o čem sta se pogovarjala Rok Lasan (na fotografiji levo), nekdanji maneken in organizator modnih dogodkov in revij, ter Joško Čuk, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

Čutno in romantično lgrivo ali samozavestno in seksi.

Escadin modni dogodek si je s spremljevalno ogledal tudi svetovno znani slovenski maneken Jure Bradač.

Vestnik in policisti preverjali psihofizično stanje voznikov

Le dva s promili v Promilu

Naslednjič
5. februarja

V noči na nedeljo smo se pridružili policistom, ki so opravljali poostren nadzor nad psihofizičnim stanjem voznikov motornih vozil. To je bila njihova prva večja akcija, potem ko po 1. januarju velja nova prometna zakonodaja.

Lani se je zgodilo na pomurskih cestah 22 prometnih nesreč, v katerih je umrlo 23 oseb. 14 povzročiteljev nesreč je bilo pod vplivom alkohola. Policisti opozarjajo, da se vozniki premalo zavedamo, da uživanje alkoholnih pijač vpliva na varnost cestnega prometa. Alkohol v prometni ne le, da bistveno zmanjšuje naše sposobnosti, ki so nuj-

ne za varno sodelovanje v prometu, ampak še povečuje lažno zaupanje v sposobnosti. Zaradi popite količine alkohola se pri vozniku pojavi tako imenovana rdeča slepota. Tako se zmanjša sposobnost hitrega preusmerjanja pogleda, zmanjša se sposobnost prilagajanja nenadnim svetlobnim spremembam, zmanjša se pozornost, mišična moč slabi, reakcijski čas in z njim pot ustavljanja se povečata, zmanjša pa se tudi sposobnost ocenjevanja in zaznavanja. Raziskave so pokazale, da je do 7-krat večja verjetnost udeležbe v prometni nesreči, če ima voznik od 0,5 do 0,8 g/kg (promila) alkohola v krvi; do 15-krat večja verjetnost pri približno 1,0 g/kg alkohola; do 25-krat pri 1,2 g/kg alkohola in do 40-krat pri 1,5 g/kg alkohola.

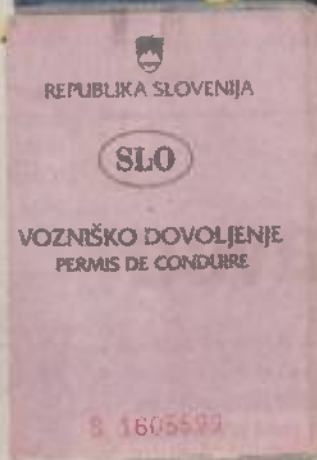
Andrej Bedek,
foto: Nataša Juhnov

Zoltan Zauneker, M. Sobota, 0,00 promila: Če pijem, potem ne vozim. Ne vem, ali bo novi zakon kaj pripomogel k varnosti. Bolj bi si bilo treba prizadevati za vzgojo voznikov.

Pisanje rezultatov

Pazite, da ne ostanete brez izpita.

Sonja Rantaša, Črešnjevc, 0,00 promila: Ne vozim, če kaj spijem. Zdi pa se, da so razmere na cestah sedaj boljše, ko velja novi zakon.

od 0,50 do 0,80 promila = 40.000 tolarjev in 4 kazenske točke
od 0,80 do 1,10 promila = 60.000 tolarjev in 5 kazenskih točk
več kot 1,10 promila = 120.000 tolarjev, najmanj 10 kazenskih točk in prepoved vožnje
več kot 1,50 promila = denarna kazen in 18 kazenskih točk

Zgodilo se je ...

Med 26. januarjem in 1. februarjem se je zgodilo na pomurskih cestah 31 prometnih nesreč, v katerih so se 3 osebe lažje telesno poškodovale, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 27-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 13-krat na javnih krajih in 14-krat v zasebnih prostorih. Kaznivih dejanj je bilo 16, med njimi 6 tatvin, 4 vlomi, 3 poškodovanja tuje stvari, 2 grožnji in ponarejanje. Na mejnih prehodih so zavrnil 73 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Pomagajte,
avto so mi ukradli

Je v telefonsko slušalko sboške policije kričal možki. »Saj ne moreš verjeti. Ti tatovi res nikoli ne počivajo,« je najbrž nadaljeval ves razburjen. Možje v modrem, ki so sprejeli klic, so se mu nemudoma odpravili na pomoč. Pa so našli avto? So ga. Čez koliko časa: Pet minut. Kje je bil avto? Pred gostilno. Pred katero gostilno: Tisto, v kateri je bil lastnik avta.

Prisebna voznica

Sončno sobotno popoldne si bo verjetno zapomnila voznica, ki ji je med vožnjo skozi Martjance na osebem avtu izbruhnil požar. Vendar voznice ni zajela panika, ampak je avto ustavila na parkirnem prostoru, kjer so gasilci hitro ukrotili ognjene zublje. Škode je za milijon tolarjev. Raziskali so, da je zaradi varovalke zagorelo pri armaturni plošči.

Jezo stresel
nad straniščem

V četrtek je neznan storilec, ne vemo niti spola, poškodovale sanitarije na murskosoboški železniški postaji. In zakaj bi to storil(a)? Morda je bil nepreviden, ko je opravljal malo potrebo, upajmo, da ne med veliko potrebo, pa je bilo preprosto treba najti krivca. Ker pa je znano, da sami težko priznamo krivdo, je bilo lažje okriviti sanitarije oz. položaj školjke ...

A. B.

Mamila,
tujci
in avto

Kriminalisti so minuli teden ovadili na tožilstvo občana iz M. Sobote, ki ga sumijo storitve kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, ker je v decembru kupil za 200 tisočakov droge, ki jo je porabil za lastne potrebe in prodajo.

Prav tako so ovadili dve osebi iz Pesnice in Maribora, ki sta prevažali tujce, ki so v Slovenijo vstopili na nedovoljen način. Radgonski policisti pa so v soboto med kontrolo prometa ustavili voznika, za katerega so ugotovili, da je osumljen tatvine osebnega avtomobila v M. Soboti. Tudi zoper njega bo podana kazenska ovadba na tožilstvo.

A. B.

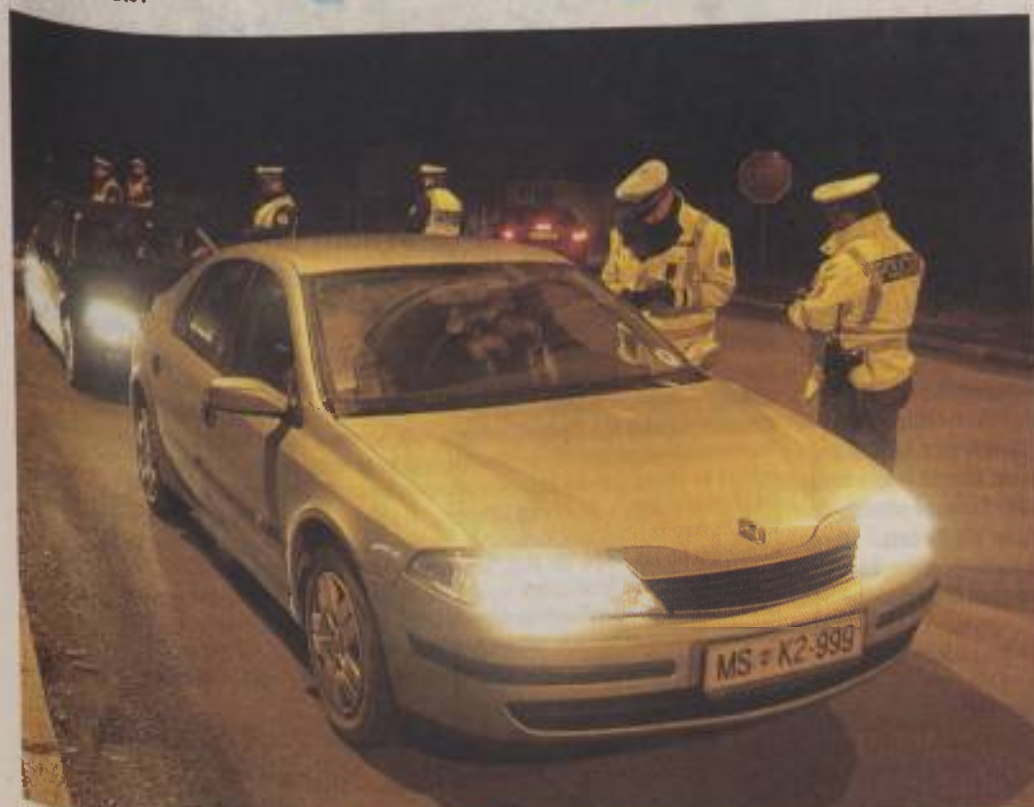
Gomji Petrovci

Ena oseba priprta,
več kazenskih ovadb

Petrovski policisti so v prvi polovici januarja obravnavali več kaznivih dejanj. Med drugim je bilo ukradenih 135 tisoč tolarjev iz dveh stanovanj v Čepincih in Markovcih, iz blagajne trgovine v Križevcih pa 100 tisoč. S pomočjo kriminalistov so med preiskavo prišli na sled storilcu.

Moški, ki so ga prijeli, je ukradeni denar porabil za nakup mamil. V preiskavi je bilo ugotovljeno, da je poleg naštetih dejanj osumljen še treh dejanj omogočanja uživanja mamil, zato so ga pridržali in privedli pred preiskovalnega sodnika. Le-ta je zanj odredil pripor. Na podlagi zbranih obvestil so opravili še dve hišni preiskavi pri osebah, ki so mu prodajale mamila. Preiskovalci so pri tem našli sledove mamil (pribor) ter palico z nožem in naboje. Zaradi tega so podali zoper dve osebi iz okolice G. Petrovec na tožilstvo štiri kazenske ovadbe. 21. januarja pa so med hišnimi preiskavami pri dveh drugih osumljencih, prav tako iz okolice G. Petrovec, našli in zasegli predmete, ki izvirajo iz kaznivih dejanj. Ugotovili so, da sta navedena v zadnjih mesecih storila več kaznivih dejanj. Tako sta ukradla predmete v vrednosti šest tisoč tolarjev, 500 kg grozdja in 500 kg koruze Lovskega društva Križevci. Vlomila sta tudi v prostore križevskega nogometnega kluba in odnesla športno opremo. Policisti bodo zoper oba osumljena podali na državno tožilstvo več kazenskih ovadb.

A. B.

Sobotna statistika: Deset policijskih patrulj je ustavilo 211 voznikov motornih vozil. 170 so jih preizkusili z elektronskim alkokotestom. Pri tem je pokazal preizkus pri enem vozniku 0,69 promila alkohola, pri drugem pa 1,33. Policisti so izrekli še dve opozorili zaradi prekrškov neznatnega pomena, trem osebam so izdali plačilni nalog na kraju kršitve, en kršitelj (tujec) je takoj plačal globo in enemu kršitelju je prekrškovni organ izdal odločbo po hitrem postopku.

Po naših znanih poteh

Turistične prireditve

Čepinci, Števanovci – V nedeljo, 6. februarja, bo v Čepincih in Števanovcih prireditev borovo gostivanje. Prvič gre pri tej tradicionalni prireditvi za soorganizacijo prekmurske in porabske vasi, organizatorja pa sta Turistično društvo Čep – Čepinci in Števanovci. Torej, Drvejni Vendel pa Pozablejna Lina vas vabita na »tou veliko blazano vkup dejvanje 6. februarja etoga leta ob 9. vori v Čopancaj«.

Ljutomer – V nedeljo, 6. 2., bo na Glavnem trgu v Ljutomeru tradicionalna prireditev Fašenek, ki jo organizira Turistično društvo Ljutomer. Ob 13. uri bo otroška maskarada, ob 13.30 pa bo parada posameznih in skupinskih mask, ki bo potekala od Starega trga skozi mesto do Glavnega trga, v njej pa bodo sodelovala tudi turistična in druga društva.

Moravske Toplice – V soboto, 5. 2., ob 13. uri bo na parkirnem prostoru pred trgovino Mercator v središču Moravskih Toplic tradicionalno pustovanje, ki ga organizira TIC Moravske Toplice. Ob pustnem rajanju bodo pripravili izboranje najboljših mask, spreved do hotelov Term 3000, nastop učencev OŠ Bogojina, vlakec pa bo brezplačno popeljal otroke.

Murska Sobota – Pustovanje bodo na pustni torek, 8. februarja, pripravili tudi v mestnem središču Murske Sobotice, ki bo v organizaciji Mestne občine Murska Sobota in Društva prijateljev mladine Murska Sobota.

Negova – V petek, 4. februarja, ob 20. uri pripravlja Turistično društvo Negova - Sp. Ivanjci pustovanje v gasilskem domu v Negovi. Najbolj izvirne maske bodo nagrajene.

J. Ga.

Nunska Graba-Presika-Globoka

Mir in spokojnost le korak od glavne ceste

Tako kot tukaj v Nunski Grabi, nas v vseh treh omenjenih vaseh pričakajo prijetne pozdravne table.

Z napisu na kapelici v Presiki izvemo, da je bila postavljena v čast Mariji, pomočnici kristjanov, in v spomin padlim vojakom iz I. svetovne vojne.

Eden od značilnih delov panorame vasi Globoka

Do naše tokratne ture se odpravimo iz Ljutomeru proti Stročji vasi, kjer nas že pričakajo trije turistični kašipoti za kolesarske oz. pešpote: Pot sivih čapelj, Vardova pot in Štrkova pot.

Se pravi, precej možnosti se ponuja že kar na začetku. Ko pridemo do sredine Stročje vasi, zavijemo na

desno in kmalu smo v Nunski Grabi.

Tole bi bilo lahko nagradno vprašanje na kakšnem kvizu: Kako se imenujejo prebivalci Nunske Grabe? Verjetno bi lahko malokdo razen vaščanov samih vedel pravi odgovor: Nunščarji. Toda očitno je, da so si Nunščarji naredili v svojem kraju prijetno in kakovostno življenje. V zelo ozki dolini leži razloženo naselje, stisnjeno med vinograde in sadovnjake, kjer so bili nekoč lastniki zemljišč tujci, samostani, cerkev in meščani. Tukaj lahko še vedno naletite na otroke, ki se s sanmi dričajo po griču navzdol, na kanjo, ki se hrani z živalskimi ostanki čisto blizu ceste, ali pa na starejšega gospoda na mirnem nedeljskem sprehodu. Vas je zanimiva tudi arhitekturno, saj se najdejo zgradbe vseh možnih stilov in obdobj, vendar se skoraj pri vseh pozna skrbna roka. Kdor ima široko

odprte oči, bo videl veliko prisrčnih detajlov etnološke (vodnjak, poštni nabiralnik ...) in tudi druge narave.

Vrnemo se nazaj do glavne ceste Ljutomer-Razkrižje in nato zavijemo proti Središču ob Dravi. Skozi Presiko teče široka asfaltna cesta. Gre za razloženo obmejno naselje v dolini Presičkega potoka. Do konca I. svetovne vojne je tukaj tekla meja med avstrijsko Štajersko in ogrskim Medmurjem, med letoma 1941 in 1945 med Nemčijo in Madžarsko, po letu 1991 pa s Hrvaško. Vojne so kar precej zaznamovale to vas. Tako najdemo na kapelici napis, da je posvečena Mariji, pomočnici kristjanov, in v spomin padlim vojakom iz I. svetovne vojne 1914-1918, na eni od hiš pa je tudi spominska plošča v čast braniteljem slovenske meje iz osamosvojitvene vojne. Dodajmo še, da so na kapelici tudi portreti treh svetnikov: Jakoba, Urbana in Florjana, nedaleč stran je zanimiv tudi transformatorski stolp iz leta 1950, na katerem je še vedno rdeča zvezda, v vasi pa se da dobiti tudi domači med. Ena najbolj nenavadnih zanimivosti pa je

prav gotovo podatek, da je obratoval v Presiki med letoma 1918 in 1919 tudi manjši rudnik rjavega premoga.

Vrnemo se spet nazaj na glavno cesto in nato moramo kar dobro paziti, da ne zgrešimo odcepa proti Globoki. Pridemo v vas, kjer psi čuvajo še vedno lajajo na popotnika in kjer je cesta še vedno tako ozka, da se dva osebnata avtomobila komaj lahko srečata, zato se za ogled Globoke najbolje stare dobrote noge. Gre za razloženo obmejno naselje, ki leži v dolini potoka Globoke na slemenu Globočkega vrha med Globočko grabo in Presičkim potokom, zato se mora pohodnik ali turist pripraviti na stil »gor-dol«. Na Globočkem vrhu leži najbolj turistična točka in sicer turistična kmetija Jureš, sicer pa so značilnost vasi bolj obrtniki kakaj drugega. Največ svežine prinese okolica, ki kar kliče k sprehodu za kraj pko zdravje. Čeprav ležijo vse tri vasi zelo blizu kar prometne ceste Ljutomer-Razkrižje, je v njih še posebno koncih tedna možno najti mir, spokojnost in kakšno zanimivost, obenem pa si osvežiti dušo in telo.

T. K.

V Moravskih Toplicah več kot 400 tisoč prenočitev

Leta 2004 so našli v občini Moravske Toplice 95.294 gostov in 406.307 prenočitev. V primerjavi z letom prej se je število gostov povečalo za 3,92 odstotka, število prenočitev pa za 1,47 odstotka. Gostje so povprečno bivali v občini 4,2 dneva.

Največ gostov je bilo seveda v Termah 3000, kjer so zabeležili 35.062 domačih in 47.252 tujih gostov, kar je skupaj 82.314, in pa 155.103 domačih prenočitev ter 208.732 prenočitev tujcev, to pa je skupno 363.835 prenočitev. V zasebnih sobah in apartmajih so našli 6.499 gostov in 17.848 prenočitev, v apartmajih TIC Moravske Toplice 2.137 gostov in 9.565 prenočitev, v hotelu Vivat pa 4.344 gostov in 15.059 prenočitev. - J. Ga.

Srečanje turističnih delavcev Pomurja

Kipec štoklje Štefanu Dravcu

V restavraciji hotela Ajda v Moravskih Toplicah je potekalo v petek 13. srečanje turističnih delavcev Pomurja. Na prireditvi so podelili priznanja Pomurske turistične zveze in tudi najvišje priznanje, kipec štoklje, ki ga je letos dobil predsednik Pomurske turistične zveze Štefan Dravec.

V napovedi dogodka je bil predviden tudi nagovor predsednika uprave Save Janeza Bohoriča, ki pa se zaradi obveznosti srečanja ni mogel udeležiti. Zato pa so med podelitvami priznanj spregovorili generalni direktor Term 3000 Dušan Bencik, predsednik Pomurske turistične zveze Štefan Dravec, župan občine Moravske Toplice Franc Cipot in predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič, ki so predstavili razvojne dosežke pomurskega turizma, poslovne uspehe Panonskih term, spregovorili pa so tudi o perspektivah slovenskega turizma.

Na prireditvi so v kulturnem programu nastopili romski ansambel Zoltan, plesalci plesnega kluba Devžej, romska plesna skupina s Pušče, učenci, ki obiskujejo izbirni predmet turizma na osnovni šoli Stročja vas, in folklorna skupina Kulturno-turističnega društva Tešanovci.

Najvišje priznanje na področju pomurskega turizma, kipec štoklje, je prejel predsednik Pomurske turistične zveze Štefan Dravec.

Ob podelitvi najvišjega priznanja Pomurske turistične zveze kipec štoklje, ki je delo akad. kiparja Mirka Bratuše, Štefanu Dravcu so v obrazložitvi povedali, da Štefan Dravec že vrsto let z vso predanostjo usklajuje in koordinira pomurski turizem. Z veliko voljo uspeva nenehno dvigovati težo in vlogo Pomurske turistične zveze in si s širokim krogom sodelavcev, ljubiteljskih in profesionalnih, prizadeva za dvig pomena turizma v Pomurju. Po njegovi zaslugi je Pomurska turistična zveza najuspešnejša zveza društev v Sloveniji.

Podelili so tudi priznanja za urejenost krajev in šol v sklopu projekta Moja deže-

la lepa in gostoljubna. Komisija, ki jo je vodila Stanka Dežnik, je v kategoriji drugi kraji priznanje za urejenost podelila kraju Cankova, med izletniškimi kraji Razkrižju, v kategoriji manjših mest Ljutomeru, med turističnimi kraji pa Banovcem. Stanje okolice srednjih šol se žal od prejšnjega leta ni izboljšalo, zato so se odločili, da priznanja ne podelijo. Kot vzorni srednji šoli tako še naprej ostajata Srednja kmetijska šola Rakičan in Gimnazija Ljutomer, nagrajenki prejšnjih let. Med najlepše urejene okolice osnovnih šol pa so uvrstili OŠ Kapela.

Plaketi PTZ sta dobila Marija Došen za vodenje TD Vrtanek Gornji Petrovci in Daniel Kozar, kuharski mojster iz Term 3000, ki je bil tudi član slovenske kuharske reprezentance na kuharski olimpiadi. Priznanja PTZ pa so dobili Gostilna Ajda s Cankove, Medičarstvo Jožice Celec iz Ratkovec, vrhunski vinar Danilo Steyer iz Plitvice, predsednik TD Ljutomer Valentin Odar, Franc Šadl iz TD Radenci in predsednik TD Lipa Franc Jerebic, ki je na prireditvi sodeloval tudi kot prekmurski »pozvačin«.

Jože Gabor

Pohod ob Muri ob svetovnem dnevu mokrišč

Le malokdo verjetno ve, da je drugi februar posvečen mokriščem, ko naj bi se na svetovni ravni z različnimi aktivnostmi in projekti ozaveščalo ljudi o potrebi in ohranjanju mokrišč. Mokrišče ali močvirje je zelo pester in produktiven ekosistem na trajno mokrem zemljišču poraščen z rastlinami, ki imajo rade močno vlago, ter naseljen s številnimi majhnimi živalmi. Mokrišča vplivajo na globalna vodna dogajanja ter s tem na pogostost sušnih in močnih obdobj. Posebno vrednost pa imajo tudi kot prebivališča, prezimovališča, selitvene postojanke in gnezdišča številnih vrst ptic, tudi ogroženih. S posegom v to okolje tako lahko človek vpliva na spremembo podnebja, izginjanje rastlinskih in živalskih vrst ipd. Vse to je in se še vedno tudi dogaja, zato so mokrišča najbolj ogroženi ekosistemi. Da bi na to opozorili, se v sklop aktivnosti, ki potekajo po vsem svetu, že peto leto vključuje tudi Društvo za ohranitev kulturne in naravne dediščine Tabriz z Veščice pri Ljutomeru s pohodom ob reki Muri. Ob Muri je prav tako veliko mokrišč, ki imajo podobno vlogo, ki se deželo ob njej, zato je ohranitev le-teh še kako pomembna. Petnajstkilometrski pohod, ki se ga je v hladnem, a sončnem nedeljskem jutru udeležilo okrog dvesto petdeset pohodnikov iz različnih krajev Pomurja, Slovenije in sosednje Avstrije, je zato tudi potekal pod geslom »Raznovrstnost mokrišč je naše bogastvo - ohranimo ga«. - Besedilo in foto: C. K.

poglej in odpotuj!

SONČEK
3* Diana, kopanje, izleti,
brezplačno do 7 let
do 24.4./2D/POL

10.980

PORTOROŽ
3* Barbara, kopanje v GH Metropoli,
brezplačno za otroke do 12 let
od 18.2./2D/NZ

10.980

OPATIJA
3*/5* hoteli, do 6 let brezplačno,
bazen z ogrevano morsko vodo
do 23.3./2D/POL

10.980

UMAG
4* Sol Umag, kopanje, ceneje
tudi v wellness centeri
do 19.3./2D/POL

13.980

TERME OLIMIA
3*/4* app Lipa, aparthotel Rosa,
kopanje v Termaliji
od 27.2./2D/POL

17.980

VIKEND V BEOGRADU
avtobusni izlet, zanimivi ogledi,
odlično vodenje
26.2., 5.3./2D/POL

19.900

Radoživa TURŠKA RIVIERA
8-dnevno potovanje: Side-Manavgat-Pamukkale-Perge-Asperidos
12.2./8D/POL

45.900

TUNIZIJA, otok Djerba
3* Djerba Haroun, polpenzion,
polet z Brnika
19., 26.2./7D/POL

84.900

Smuka v Bad Kleinkirchelm
7D all inclusive + 6D smučarska
vozovnica, brezplačno do 6 let
19., 26.2./7D/AL

133.100

DUBAJ
4* hotel, polet iz Zagreba, izleti,
odlično slovensko vodenje
17., 24.2./6D/NZ

159.500

SONČEK
TUI potovalni center

Murska Sobota, Slovenska 52 • 02/521 41 82
Telefonska prodaja: 02/22 080 33 • www.soncek.si

Izbor športnikov leta Športne zveze Ljutomer

Drugič zapored Svetlana Oletič, prvič Mitja Sedmak

Že 35. je razglasila Športna zveza Ljutomer, ki združuje 45 športnih društev z več kot 3.800 tekmovalci, najboljšega športnika, športnico, perspektivnega mladega športnika in športnico, športno društvo in šolsko športno društvo. Poleg tega so podelili na slovesnosti v hotelu Jeruzalem v Ljutomeru, udeležila sta se je tudi župana Ljutomerja in Veržaja Jožef Špindler in Drago Legen, slavnostni nagovor pa je imel predsednik SZ Andrej Škerget, tudi priznanja športnikom in športnim delavcem, ki so s svojimi rezultati in delom bistveno prispevali k dvigu kakovosti športa v občini in k njegovi promociji doma in večkrat tudi zunaj meja.

Prava podoba sodobne športnice

Za najboljšo športnico v letu 2004 so drugo leto zapored razglasili 32-letno profesorico telesne vzgoje na OŠ Mala Nedelja Svetlano Oletič, odbojkarico ženskega odbojarskega kluba Zavarovalnica Maribor Ljutomer, ki je že vrsto let teber kluba. S svo-

jim odnosom do igre, sotekmovalk in nasprotnika je prava podoba sodobne športnice in uspešnega nastopanja ekipe v prvi državni odbojarski ligi. »To ni le priznanje zame, ampak tudi za našo mlado in perspektivno ekipo, ki že osem let uspešno nastopa v 1. slovenski odbojarski ligi. Naš cilj v tej sezoni je obstanek v ligi, kjer smo trenutno šeste, čeprav bi lahko bile celo četrte, če bi igrale malce bolje. V tej ekipi sem že deset let. Zmeraj prihajajo nove igralke, jaz pa sem še vedno tu. Ekipo, v kateri je še ena tujka Ana Kutsay ter igralke iz Radenec in Murske Sobote, krasijo prijateljski odnosi. Ker imam službo in družino z dvema otrokoma, razmišljam, da bi prenehala z aktivnim igranjem odbojke. Mogoče bom kasneje postala odbojarska trenerka.«

Druga v tej konkurenci je bila atletinja Tina Jureš, članica Atletskega kluba Pomurje - PDU Murska Sobota. V letu 2004 je zasedla 2. mesto med starejšimi mladinkami na atletskem državnem prvenstvu v dvorani v teku na 60 metrov ter dosegla vidne rezultate v teku na 60 in 200 metrov na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Tretje mesto pa je

pripadlo rokoborki Mihaeli Čirič, članici društva Wrestling Team Mlekopromet Ljutomer. Lani je zasedla 7. mesto na evropskem mladinskem prvenstvu v Bolgariji ter dosegla več zmag na domačih in mednarodnih turnirjih.

Velik izziv prehod v člansko konkurenco

Športnik leta 2004 pa je 20-letni rokoborec Mitja Sedmak iz Globoke, član Rokoborskega kluba Murska Sobota. Leta 2004 je dosegel izjemen uspeh s 3. mestom na evropskem prvenstvu za mladince v Murski Soboti. Zmagal je tudi na številnih turnirjih doma in v tujini. »Zame pomeni velik izziv prehod iz mladinske v člansko konkurenco, kjer si bom moral nabrati precej izkušenj. Upam, da bom imel nekaj športne sreče tudi na letošnjih sredozemskih igrah in svetovnem prvenstvu. Biti športnik Ljutomerke občine je veliko zadovoljstvo za mene in moje starše, ki mi dosti pomagajo. To je tudi rezultat dobrega dela trenerja in vadbe z mojimi kolegi. Želim si, da bi še osvojil kako medaljo na evropskem prvenstvu, cilj pa mi je, da bi se uvrstil na olimpijske igre v

Rokoborec Mitja Sedmak, odbojkarica Svetlana Oletič in Andrej Pirher, predsednik ZOK Ljutomer. Foto: M. J.

Peking leta 2008.«

Drugi je karateist Samo Prelog, član karate sekcije TVD Partizan Ljutomer. Osvojil je kar tri naslove državnega prvaka, in sicer v katah, borbah in postal zmagovalnik tekmovanja za pokal Slovenije. Kot član državne reprezentance se je udeležil mladinskega evropskega prvenstva na Reki v sosednji Hrvaški. Tretji je strelec Rajko Robnik, član SD Mesto Ljutomer, s katerim zelo uspešno tekmuje v 1. državni strelski ligi. Zasedel je 2. mesto

posamezno v 1. državni strelski ligi in 2. mesto.

Dobitniki posebnih priznanj so: NK Veržej, selekcija U-10 za naslov državnega prvaka, Šolsko športno društvo Cven, ki je osvojilo naslov državnih prvakov v namiznem tenisu, Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije za 25-letnico delovanja, Kasaški klub Ljutomer za 130 let uspešnega delovanja in Odbojarski klub Ljutomer ob 70. obletnici odbojke v Ljutomeru.

Športno društvo leta 2004 je postalo Ženski odbojarski klub Zavarovalnica MB Ljutomer za tekmovalne dosežke. V sezoni 2003/2004 je zasedla ekipa 7. mesto v prvi državni odbojarski ligi, trenutno pa zaseda 6. mesto in je tako med kolektivnimi športnimi panogami v zadnjih letih pri nas eden najuspešnejših klubov.

Drugo mesto med ekipami si delita Aeroklub Prlek Ljutomer, saj so v devetletnem delovanju njegovi člani posegali po najvišjih uvrstitvah v Sloveniji in mednarodni konkurenci, v klubu pa imajo dva športnika mednarodnega razreda, in TVD Partizan Ljutomer, karate sekcija, ki je leta 2004 osvojila naslov državnih prvakov med posamezniki v katah in borbah.

Najperspektivnejša športnica je odbojkarica Urška Smodiš, za njo pa sta se zvrstili igralka namiznega tenisa Katja Kumer in judoistka Katja Karba. Med športniki je ta laskavi naslov pripadel igralcu namiznega tenisa Janu Žibratu, ki je v kategoriji mlajših kadetov prvi v Sloveniji. Drugi je karateist Luka Prelog, tretji pa nogometaš Goran Feguš.

Med šolskimi športnimi društvi je najboljša ŠSD Ivana Cankarja Ljutomer pred ŠSD Cven ter ŠSD Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer in ŠSD VIZ Veržej. Milan Jerše

Razglasitev najboljših športnikov in športnih kolektivov občine Beltinci

Laskavi naslov Tomislavu Ternarju in HK Lek Lipovci

Grupinski posnetek najboljših beltinskih športnikov z županom Milanom Kermanom (desno). Foto: M. J.

Beltinski grad je bil v soboto prizorišče slovesnosti ob izboru najboljših športnikov občine v letu 2004, o čemer je po pooblastilu župana Milana Kermana odločalo predsedstvo Športne zveze Beltinci, ki združuje 20 športnih društev s tisoč športniki. To je na osnovi javnega razpisa izbralo najboljših športnike med posamezniki, najboljše športne kolektive in perspektivne športnike. Plakete sta podelila župan Milan Kerman in predsednik SZ Jože Horvat.

Med športniki je pripadel laskavi naslov 14-letnemu teniški igralcu Tomislavu Ternarju iz Beltince. Ta se je že zelo zgodaj odločil za tenis in kmalu opozoril, da gre za nadarjenega športnika. Najprej se je vključil v Teniški klub Radenci, zdaj pa je član Teniškega kluba Branik Maribor, kjer vidno napreduje. Bil je član slovenske reprezentance v kategorijah do 12 in 14 let, trenutno pa je nepogrešljiv član reprezentance do 16 let, s katero je med najboljšimi v Evropi. Sodeloval je na nekaj mednarodnih turnirjih v Italiji in na Hrvaškem, kjer je dosegel v močni konkurenci vrsto od-

mevnihih rezultatov. Leta 2004 je postal v svoji starostni kategoriji državni prvak med posamezniki in dvojicami. Visoko je uvrščen tudi na evropski teniški lestvici. »Moja največja letošnja želja je, zmagati na državnem prvenstvu, biti v svoji kategoriji vsaj med prvimi štirimi v Sloveniji in zmagati na kakem mednarodnem turnirju za svetovno jakostno lestvico,« je izjavil ob podelitvi priznanja.

Za drugega športnika so izbrali Roberta Mesariča, člana Hokejskega kluba Lek Lipovci. Je vrhunski hokejist, ki ga odlikujeta odlična telesna pripravljenost in vrhunska tehnika. Kot standardni član slovenske hokejske reprezentance spada med naše najboljše hokejiste. Poleg tega, da je ekipi svojega kluba bistveno pripomogel k doseganju imenitnih uspehov doma in na mednarodni sceni, je tudi tajnik kluba, sodnik in trener mlajših selekcij. Skratka, izvrsten igralec in športni delavec.

Na tretje mesto so uvrstili nogometaša Damjana Ošlaja (priznanje je prejela njegova mati). Nogometno pot je začel v rodnem Dokležovju, pozneje pa je pristal s svojimi sposobnostmi in željo po napredovanju pri NK Mura, kjer

se je prek mlajših selekcij prebil v člansko ekipo. Zaradi želje po še večji afirmaciji je prestopil v NK Olimpija in pozneje v NK Maribor, kjer se je dokončno uveljavil kot eden najboljših in najkoristnejših klubskih igralcev v Sloveniji. Občasno so ga selektorji vabili tudi v slovensko reprezentanco.

Novo priznanje za zgodovinski uspeh

Po pričakovanju je med športnimi kolektivi pripadlo prvo mesto Hokejskemu klubu Lek Lipovci. Vsekakor gre za eno najuspešnejših športnih društev občine, ki je v svoji dolgoletni zgodovini nanizalo številne uspehe, zato je drugim društvom lahko vzor za organiziranost. Leta 2004 je dosegel klub največje tekmovalne uspehe v zgodovini. Zasedli so prvo mesto na evropskem pokalnem prvenstvu skupine C v Brestu v Belorusiji, to pa je prav gotovo največji uspeh slovenskega hokeja na travi nasploh. Poleg tega so osvojili naslov prvaka v mednarodni interligi. Ob velikem mednarodnem uspehu je klub osvojil tudi vse članske naslove v slovenskem merilu: državni prvak, pokalni prvak in dvoranski prvak.

Uspeh so dopolnili še mladinci in pionirji, ki so prav tako dosegli zelo dobre rezultate. HK Lek Lipovci pa je bil razglašen tudi za najboljši športni kolektiv Pomurja.

Drugo mesto zaseda Odbojarski klub Beltinci, ki je od svojega začetka do danes vzgojil veliko odličnih odbojkarjev, sedaj članov drugih in tudi moštev prve lige ter državnih reprezentantov. Članska ekipa kluba, ki že vrsto let tekmuje v ligah OZS, je uspela v letu 2004 osvojiti naslov prvaka v 3. slovenski ligi, vendar so se zaradi finančnih problemov odpovedali igranju v višjem tekmovalnem razredu. Po jesenskem delu tekmovanja so zopet na prvem mestu in imajo velike možnosti, da ponovno osvojijo naslov prvaka 3. slovenske odbojarske lige.

Tretje mesto pa so prisodili Nogometnemu klubu Beltinci, ki je dosegel pred leti največje uspehe beltinskega športa nasploh. Zaradi razmer v slovenskem nogometu pa se je ekipa kmalu znašla v nižjem tekmovalnem razredu. Vendar to ni ustavilo beltinskih nogometnih delavcev, da ne bi še naprej vztrajali. Trenutno uspešno nastopajo v pomurski nogometni ligi. So tudi zmagovalci občinske zimske lige v malem nogometu. Lepe uspehe dosegajo tudi mlajše klubske selekcije, to pa kaže na dobro in načrtno delo z mladimi. Klubu, v katerem pod strokovnim vodstvom vadi več kot sto registriranih igralcev vseh kategorij, se ni treba bati za prihodnost.

Podobno velja tudi za najbolj perspektivne občinske športnike. Dominik Mesarič, dijak iz Lipovec, član HK Lek Lipovci, je pokazal velik talent, željo po uspehu in voljo do treniranja. Je nepogrešljiv član mladinske klubske ekipe in slovenske mladinske reprezentance, v letu 2004 pa se je povsem uveljavil in ustalil v članski ekipi matičnega kluba. Tudi Gorazd Zajc, dijak iz Lipovec, je

nepogrešljiv član mladinske hokejske ekipe in slovenske mladinske reprezentance, z marljivim delom pa se je prebil tudi v člansko ekipo in si nabral veliko mednarodnih izkušenj. Dejan Sreš, dijak z Melinec, pa se je odločil za igranje nogometa. Kmalu so ga opazili nogometni strokovnjaki NK Mura, kjer je nepogrešljiv član kadetske ekipe, s katero uspešno nastopa na državnem prvenstvu. Svoje nogometno znanje dokazuje tudi z uspešnim igranjem malega nogometa v ekipi iz domačega kraja. Milan Jerše

Tenis

V Radencih velik turnir mladih

Minule dni so na terenih Teniškega centra Radenci odigrali predkvalifikacije in kvalifikacije deklet in fantov na mednarodnem teniškem turnirju ITF. Prijavljenih je več kot 250 igralcev in igralcev iz 20 držav.

Kot edini pomurski predstavnik je nastopil komaj 14-letni Tomislav Ternar iz Beltince, ki igra za mariborski Branik. Premagal ga je dve leti starejši tekmelec Rosić s 6 : 3, 6 : 2. Tako je izpadel iz nadaljnjega tekmovanja.

Glavni turnir pa se je začel včeraj popoldne, ko je bila tudi uradna otvoritev. V tem delu tekmovanja nastopa po 32 fantov in deklet ter 16 dvojic v obeh konkurencah. Finale bo v nedeljo ob 12. uri. M. J.

Iz uvodnega dela turnirja. Foto: N. J.

Strelstvo

Hreščak za Planerjem

V Münchnu je bil konec tedna mednarodni turnir za doseganje kriterijskih norm in sestavo slovenske reprezentance, ki bo v začetku marca nastopila na evropskem prvenstvu v Talinu v Estoniji.

Četrtekovi izidi – **zračna puška, člani**: 1. Konstantin Prihodčenko (Rusija), 701,6 (597), 2. Alin George Moldoveanu (Romunija), 700,5 (598), 3. Denis Sokolov (Rusija), 699,8 (598).

Uvrstitve slovenskih predstavnikov, večinoma Pomurcev: 19. Rajmond Debevec (594), 37. Izidor Hreščak (591), 71. Gorazd Kocbek (581), 75. Robi Markoja (579); **mladinci**: 32. Uroš Maučec (583).

Petekovi izidi – **mladinci**: 52. Uroš Maučec (573). Sobotni izidi – **zračna puška, člani**: 1. Christian Planer (Avstrija) 699,4 (597), 2. Izidor Hreščak, 699,3 (597), 3. Alin George Moldoveanu (Romunija) 699,1 (597), 51. Rajmond Debevec (588), 61. Robi Markoja (586), 76. Gorazd Kocbek (582).

Hreščak je obakrat izpolnil kriterijsko normo (590 krogov) za nastop na EP, v soboto pa so jo izpolnili tudi ekipno (Hreščak, Debevec, Markoja) in na podlagi tega naj bi nastopili na EP, kar sicer uradno še ni potrjeno. Že v torek pa so odpotovali na 3. mednarodno tekmovanje v Den Haag na Nizozemsko. Milan Jerše

Kegljanje

Radenska rekordno

V 12. krogu 1. državne B-lige je KK Radenska s 7 : 1 (3503 : 3185) premagal ekipo Simon Jenko iz Medvod in dosegel rekord kegličarja. Zmagali so: Kovačič (627) z najboljšim rezultatom kroga, Kuzma (608), Borovič (596), Horvat (580) in Emeršič (548). Vodi Hidro z 20 točkami pred Radensko, 18. in Ljubeljem, 17. Prav v naslednjem krogu bo derbi med Hidrom in Radensko.

V 9. krogu 2. državne lige vzhod so Lendavčanke na gostovanju v Celju iztržile pomembno točko v boju za vrh. Izid: Miroteks III – Nafta Lendava 4 : 4 (2732 : 2705). Za Nafto so zmagale: Kolar (447), Utroša (462), Ščap (507) in Gomzi (450).

V 12. krogu 2. državne lige vzhod pa so keglači Nafta z 2 : 6 (3013 : 3093) izgubili v gosteh s Pivovarno Laško. Zmagala sta Žalik (513) in Radakovič (488). S 4 zmagami, remijem in 7 porazi so Lendavčani v spodnjem delu lestvice. M. J., F. B., foto: N. J.

Šah

Pomurski prvaki

Na pomurskem prvenstvu je bil pri fantih do 10 let najuspešnejši Dorian Vida (DOŠ I Lendava) z 8 točkami pred Markom Ciganom (OŠ II MS), 7,5, in Dominikom Sedonjo (OŠ III), 7, pri dekletih pa Ana Ambruš (OŠ II MS), 2, pred Veroniko Požonec (DOŠ I Lendava), 1, in Mašo Bačić (OŠ Sv. Jurij), 0. Med fanti do 12 let je zmagal Matej Grah (OŠ I MS), 7, pred Denisom Adaničem (OŠ Turnišče), 6,5, in Urošem Bukovcem (OŠ Tišina), 5,5, med deklicami pa Tina Novak (OŠ III MS) s 4 točkami pred Mojco Rojko (OŠ Negova), 3, in Martino Pol (OŠ Sv. Jurij), 1. Pri fantih do 14 let je bil prvi Uroš Žizek z 8,5 točke pred Matejem Titanom (oba OŠ I MS), 8, in Urošem Markojo (OŠ Turnišče), 7, pri dekletih pa Andreja Kebler (OŠ Negova), 8, pred Meliso Benkič (OŠ III MS), 6, in Karmen Vrečič (OŠ Puconci), 5. M. J.

Cigan pred Zupetom

ŠD Radenska - Pomgrad je organiziralo v gostilni Žabjek v Žižkih 3. konektedenski hitropotezni turnir, ki se ga je udeležilo 59 šahistov iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Z 8,5 točke je zmagal Cigan, drugi je bil Zupe (8), tretji pa T. Gruškovnjak (7). Sledijo M. Kovač (najboljši prvokategornik) in J. Gruškovnjak po 6,5, B. Kovač, Brunčič (najboljši nižjekategornik), Lea Števanec (najboljša ženska), Glavač, Cvetko in Bolčič (vsi po 6 točk). Najboljši mladinec je Buzeti na 19. mestu s 5 točkami, najboljši pionir pa Žizek na 44. mestu s 3,5 točke.

Naslednji turnir bo v nedeljo, 13. februarja, ob 9. uri v v Moravskih Toplicah. Dan prej ob 16. uri pa bo v restavraciji Zvezda v Murski Soboti simultanka madžarskega velemojstra Roberta Rucka. M. J.

Namizni tenis

Lendavčani slavili v Mariboru!

V 10. krogu 1. SNTL za člane so od treh prekmurskih ekip zmagali Lendavčani in Pucončani, Sobočani pa so doživeli neprijeten poraz. Lendavčani so v Mariboru premagali štirikratne državne prvake, ekipo Finea Maribor po odlični igri. Dvoboj je bil dramatičen vse do zadnje partije. Pri rezultatu 3 : 3 so dobili Lendavčani vse tri naslednje partije s 3 : 2 in tako dosegli zaslužen zmag. Blestel je Ignjatovič s tremi zmagami in še v dvojicah skupaj s Plohlom, odlični je bil tudi Lasan z dvema zmagama. V naslednjem krogu igrajo vodilni Lendavčani doma s Križami.

Pucončani so brez posebnega truda dosegli maksimalno zmago v Križah po zelo dobri igri vseh treh igralcev. Vsak je dosegel po dve zmagi. V naslednjem krogu igrajo doma pomembno srečanje z novomeško Krko. Sobočani so doma nepričakovano izgubili z velenjskim Vegradom po blesti predstavi vseh igralcev. Ko je Ropoša pri rezultatu 2 : 1 za goste izgubil pomembno srečanje z drugim igralcem Bojaničem, čeprav je v petem setu vodil 9 : 1 in 10 : 5, je bilo upov za domačine konec. Nekoliko boljše igro je prikazal le Koščak. V naslednjem krogu gostujejo pri Olimpiji.

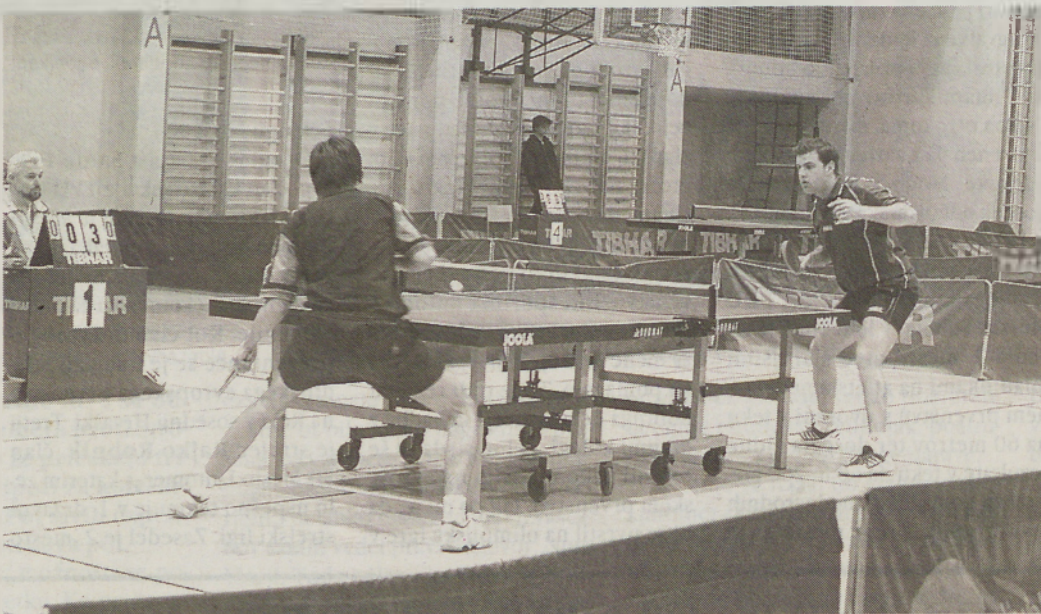
Rezultati: Finea Maribor – LM-KO Lendava 3 : 6 (Škafar – Lasan 1 : 3, Komac – Plohl 3 : 1, Zafostnik – Ignjatovič 1 : 3, Komac – Lasan 3 : 1, Škafar – Ignjatovič 0 : 3, Zafostnik – Plohl 3 : 2, Komac – Ignjatovič 2 : 3, Zafostnik – Lasan 2 : 3); Križe – Kema Puconci 0 : 6 (Verč – Unger 1 : 3, Stojanovič – Nišavič 2 : 3, Jazbec – Horvat 2 : 3, Stojanovič – Unger 1 : 3, Verč – Horvat 0 : 3, Jazbec – Nišavič 1 : 3); Sobota – Vegrad 2 : 6 (Kocuvan – Bojanič 2 : 3, Ropoša – Vodušek 3 : 1, Koščak – Slatinšek 0 : 3, Ropoša – Bojanič 2 : 3, Kocuvan – Slatin-

Sašo Ignjatovič, junak srečanja v Mariboru

šek 1 : 3, Koščak – Vodušek 3 : 1, Ropoša/Koščak – Slatinšek/Bojanič 1 : 3, Ropoša – Slatinšek 1 : 3).

V drugi ligi so dosegli mladi Sobočani dve pomembni zmagi po dobrih igrah Roudija in Fridriha. Ljutomerčani so iztržili točko, Pucončani pa so ostali praznih rok kot tudi njihova dekleta in Ljutomerčanke. Sobota – Ilirija 6 : 4 (Roudi 2, Fridrih – Ropoša, Roudi/Fridrih); Sobota II – Edigs 6 : 4 (Roudi 3, Fridrih 2, Roudi/Fridrih); Logatec – Krovstvo Rakuša 6 : 4 (Solar 2, Puhan 2); Gorica – Krovstvo Rakuša 5 : 5 (Solar 3, Puhan, Puhan); Gorica – Kema II 6 : 3 (Smodiš 2, Smodiš – Škraban); dekleta: Muta – Kema 6 : 0; Vegrad – Kema 6 : 2 (Zelen, Vukan); Muta – Kap. Broker 6 : 0; Vegrad – Kap. Broker 6 : 0 (Kumer). M. U., foto: N. J.

Prizor s tekme v Soboti

Namizni tenis

Jelenov hram nezadržen

V 8. krogu rekreacijske lige Kema Puconci so igrali: Jelenov hram – Diana 9 : 1, Sebeborci – Elektro center KA-EL 0 : 10, 9. krog: Elektro center KA-EL – Breza 10 : 0, Diana – Sebeborci 10 : 0, Rekreativci – Animus Markišavci 5 : 5, 10. krog: Animus Markišavci – Elektro center KA-EL 6 : 4, Sebeborci – Jelenov hram 0 : 10. Vrstni red: Jelenov hram 16, Rekreativci 13, Elektro center KA-EL 11, Diana in Animus Markišavci po 8, Sebeborci 2 in Breza 0. M. J.

Namizni tenis

Lasan drugi, Horvat tretji

Na 2. odprtem državnem turnirju za člane v Ljubljani, ki je bil zadnji filter pred določitvijo reprezentance, ki nas bo zastopala na evropskem prvenstvu na Danskem, je nastopilo 65 igralcev iz 22 klubov, z izjemo Tokiča vsi najboljši. Od 12 pomurskih igralcev je bil spet najboljši Lendavčan Lasan, ki je zmagal na prvem turnirju, tokrat pa je zasedel drugo mesto, saj je v finalu izgubil s Škafarjem, nekdanjim reprezentantom, z 2 : 4. Ravno Škafar je bil v 2. kolu usoden za prvega favorita Lendavčana Ignjatoviča, ki ga je premagal s 4 : 3 in v polfi-

nalu še gladko Pucončana Horvata s 4 : 0, ki je tako zasedel tretje mesto. Med osmerico se je uvrstil Lendavčan Plohl, med najboljših 16 pa Ignjatovič, Pucončana Unger ter Sobočani Koščak, Kocuvan in Ropoša, kar je za slednjega ponovno razočaranje.

Dobre uvrstitve Pomurcev

Na prvenstvu SV regije za kadete in kadetkinje na Muti so Pomurci dosegli dobre uvrstitve. Pri posameznikih je zasedel Pucončan Škraban drugo mesto, Sobočana Žibrat in Maček pa sta si

razdelila tretje mesto. V dvojicah je Škraban skupaj s Slodejem Mute zmagal, dvojici Žibrat/Maček in Radgončana, brata Matjaž, so si razdelili tretje mesto. Med dekletih je bila Pucončanka Zelenova tretja, Sobočanka Vukanova in Ljutomerčanka Kumerjeva pa sta se uvrstili med osmerico. V dvojicah je Ljutomerčanka Kumerjeva skupaj z Župančičevo z Mute zasedla drugo mesto, dvojica Železen/Vukan pa tretje. Med mešanimi dvojicami je zmagal Žibrat skupaj z Župančičevo z Raven. M. U.

Odbojka

Prvi poraz Sobočanov

V derbi srečanju 13. kroga 2. slovenske odbojbarske lige za moške je domači Fužinar Metal Ravne s 3 : 0 (25 : 19, 27 : 25, 25 : 20) premagal Pomurje Galex MIR, ki je igralo v postavi: Flisar 5, Marič 6, Kovačec, Čeh 6, Novotovič 1, Horvat, Topovšek, B.

Grut 6, A. Grut 9, Pirher. Srečanje lanskeoletnih prvoligaških ekip je bilo v znamenju domačih. Le v drugem nizu, ki so ga izgubili na razliko in vodili celo s 25 : 24, so igralci Pomurja nudili močan odpor. To je bil prvi poraz Sobočanov, ki so jih Korošci prehiteli na

lestvici. Vrstni red: Fužinar 36, Pomurje Galex MIR 35, Brezovica in Astec Triglav po 30 itd. V 14. krogu igrajo Sobočani doma z ekipo Astec Triglav.

V 13. krogu 3. DOL vzhod za moške pa so Beltinci na gostovanju v Mislinji po dramatičnem boju zmagali s tesnim rezultatom 3 : 2 ((25 : 23, 13 : 25, 27 : 29, 25 : 20, 17 : 15). Ker je največji konkurent za prvo mesto Turbina izgubila, se je prednost Beltinčanov, ki so zbrali 26 točk, povečala za tri. V naslednjem krogu igrajo doma z drugo ekipo Fužinarja.

V 13. krogu 3. DOL vzhod za ženske so igralkice Sonimexa Radenci z 1 : 3 (-17, 19, -9, -24) izgubile s Kajuhom Šoštanjem, Puconci pa so z 0 : 3 (-9, -19, -27) klonili proti Mežici.

Millan Jerše

se uvrstile med osem najboljših v državi. V skupini z Domžalami, Trbovljami in Triglavom se bodo borile za uvrstitev na finalni turnir. Millan Jerše

Vodijo Šalovci

V 3. kolu pomurske košarkarske lige sta bila dosežena naslednja rezultata: Beltinci – KOS Središče ob Dravi 74 : 71 in SBK Radgona – Isyp Šalovci 84 : 90, tekma Lindau Lendava – PSK Ljutomer pa bo 19. februarja. Po nepopolnem 3. kolu so v vodstvu košarkarji Isypa Šalovci s 6 točkami, sledijo pa PSK Ljutomer in SBK Radgona po 4, Beltinci 3, Lindau Lendava in KS Središče ob Dravi po 2. T. G.

Odbojka

Zmaga v Prevaljah

Izid 16. kola v 1. SOL za ženske: Prevalje – ZMB Ljutomer 1 : 3 (11 : 25, 24 : 26, 25 : 22, 19 : 25). Ljutomerčanke so kljub nekoliko slabši igri prepričljivo premagale igralkice Prevalj. Največ točk za Ljutomerčanke je dosegla Oletičeva (19). Postava: Kodila, Tretinjak, Kutsay, Vrbancič, Oletič, Pirher, Jureš, Morec.

Tenis

Primus boljši od Forminga

V zaostali tekmi 1. Pomurske štajerske zimske teniške lige je Primus z 2 : 1 premagal Forming. Aleš Čerpnjak je z 9 : 7 zmagal Primoža Starčiča, Gregor Plohl pa z 9 : 0 Iztoka Vršiča. V dvojicah sta bila Starčič/Vršič z 4 : 7 boljša od para Čerpnjak/Plohl. Na lestvici vodi Ljutomerski Dolen, ki je v 6 tekmah zbral 12 točk. Sledijo Primus, 11, in Forming, 10 (oba M. Sobota), 9, ter Forming Radenci, 4.

Judo

Trinajst Pomurcev na državno prvenstvo

V organizaciji Judo kluba Lendava je bilo v telovadnici DOŠ I v Lendavi področno prvenstvo za osnovnošolce iz Pomurja in Podravskega področja. Na tekmovalcev iz 36 osnovnih šol. Tudi tokrat so se izkazali mladi pomurški judoisti. Med mlajšimi deklica-

mi (ekipna zmaga DOŠ I Lendava) so bile prve: Neli Kontrec (DOŠ I Lendava) do 28 kg, Kaja Čeh (OŠ Ivana Cankarja Ljutomer) do 32 kg, Urška Potočnik (OŠ Ivana Cankarja Ljutomer) do 48 kg in Nika Prša (OŠ Turnišče); pri mlajših dečkih (ekipno je slavila OŠ Odranci)

Sašo Šarčević (OŠ I MS) do 30 kg, Adrian Gomboc (OŠ III MS), Vanes Lutar do 38 kg, Alen Šernek (oba OŠ Odranci) do 46 kg in Patrik Vojak (OŠ M. Nedelja) do 55 kg; pri starejših deklicah (OŠ Duplek pred Turniščem) Katja Kavaš (OŠ Turnišče) do 40 kg; pri starejših

dečkih (OŠ Slovenska Bistrica pred OŠ III MS) pa Uroš Kavčič (OŠ III MS) do 42 kg, Tilen Apšner (OŠ I MS) do 55 kg in David Mervar (OŠ Ivana Cankarja Ljutomer). Zmagovalci so se uvrstili na nedeljsko državno prvenstvo.

F. H. M.

Hokej na ledu

Visok poraz

V prvi tekmi nadaljevanja prvenstva v mariborski ligi so hokejisti HK Ledene strele z visokim rezultatom 1 : 11 (1 : 4) izgubili s HK Transport Rojko. Sobočani so ostali zaradi poskudb brez petih standardnih igralcev, kar se je kljub veliki borbenosti in želji po dobrem rezultatu vseeno poznalo. Ledene strele so sicer z zadetkom Tadeja Titana povedle z 1 : 0 in se ves prvi polčas enakovredno kosale z nasprotnikom. Dije ko je trajala tekma, bolj je prihajala do izraza številčna premoč nasprotnika in seveda tudi kvaliteta. Transport Rojko ima v svojih vrstah kar tri do pred kratkim aktivne igralce hokeja. Naslednja tekma Ledene strele bo 5. februarja proti ekipi HK AS-1.

Z. Z.

Nogomet Mura v Turčiji

Za nogometaši Mure je prvi del priprav, ki so ga opravili v Fazaneriji, kjer so imeli precej pregleda, saj jim vreme ni bilo najbolj naklonjeno. Nekaj treningov je namreč preprečil močan veter. Zato je bil kot naročen sobotni odhod na priprave v Turčijo, kjer bodo ostali štirinajst dni. Tokratna baza ni Antalya, ampak bližnji Belek, ki prav tako ponuja zelo dobre možnosti za vadbo nogometašev. Tja je odpotovalo dvajset igralcev Mure, od tega 18 igralcev in dva vratarja. Na seznamu ni nobenega novega obraza. Problemi so seveda dolgoročno iz preteklosti, zato ni računati na kake večje okrepitve v igalskem kadru. Sicer pa imajo igralci Mure v Turčiji, kjer je veliko moštev iz evropskih držav, odlične možnosti za vadbo. Načrtujejo tudi več pripravljalnih tekem. Medtem so z azerbajdžanskim Turanom izgubili z 2 : 3 (2 : 1). Zadetka za Muro sta dosegla Raković in Obilić. Sicer pa se je nogometaši Mure pridružil tudi 22-letni Mihael Ivanič, igralec zvezne vrste, ki je nazadnje igral v Avstriji. To naj bi storil tudi Enir Džafić, ki se je vrnil iz tujine.

Milan Jerše

Nogomet NK Črenšovci startali

Za igralce tretjeligaške ekipe NK Črenšovci je konec odmora. V nedeljo so začeli s pripravi za spomladanski del tekmovanja v 3. državni ligi. Prvega treninga se je udeležilo 16 igralcev. Za začetek bodo trenirali kombinirano v dvorani osnovne šole in na prostem. Trenirali bodo po principu 4 + 1, to pa pomeni štiri dni vadbe in dan počitka. Odigrati želijo osem pripravljalnih tekem. V igalskem kadru ni prišlo do velikih sprememb. Doslej je klub zapustil le Boris Gyerkeš, ki je prestopil k NK Panonija iz Gaberja.

M. J.

Judo

Najboljši mladi Pomurci

Judo klub Lendava je organiziral tekmovanje mladih judoistov »Pomurje 2005«. Tekmovali so v dveh skupinah, nastopilo pa je 68 tekmovalcev iz 5 pomurskih klubov.

V prvi skupini (začetniki) so zmagali: David Gjerkeš, Jan Jurgec, Emilija Vida, Sara Tompa (vsi JK Lendava), Tilen Semenič,

Gregor Ivanjšič, Dejan Letonja, Milena Zajšek (vsi Ljutomer), Mihael Pisanjak, Tina Barber (oba MS); v drugi skupini (izkušenejši) pa: Sašo Šarčević, Adrian Gomboc, Tim Kovačič (vsi MS), Tadej Stanjko, Urška Potočnik (oba Ljutomer), Mihael Horvat (Prosenjakovci).

Velja omeniti, da so prvič sode-

lovali tudi učenci OŠ Prosenjakovci in se solidno odrezali. Poleg zmagovalca Mihaela Horvata (nad 43 kg) je bil tretji Goran Nemet (do 31 kg), četrta sta bila Marina Horvat (nad 40 kg) in Mark Bunderla (do 43 kg), peti pa Aleks Vegi Kalamar (nad 43 kg).

F. B., A. T. K.

Dvoranski hokej

Državni prvaki izgubili prvo točko

Na 2. turnirju državnega turnirja v dvoranskem hokeju je v Murski Soboti državni prvak Lek iz Lipovec izgubil prvo točko, presenetljivo, proti drugi ekipi Triglava iz Predanovca. Zelo napeto je bilo tudi v dvoboju Moravskih Toplic in prve ekipe Triglava, kjer so zmagali igralci Moravskih Toplic. Državno prvenstvo so začeli tudi kadeti in mladinci.

Rezultati, kadeti U-12: Triglav – Triglav (kadetinje) 4 : 1, Lek – Moravske Toplice 2 : 3, Triglav (kadetinje) – Moravske Toplice 0 : 2, Triglav – Lek 0 : 0, Lek – Triglav (kadetinje) 1 : 0 in Moravske Toplice – Triglav 1 : 1. Vrstni red: Moravske Toplice 7 točk, Triglav 5, Lek 4 in Triglav (kadetinje) brez točk.

Mladinci: Moravske Toplice – Triglav 0 : 5, Lek – Moravske To-

plice 10 : 0 in Triglav – Lek 1 : 1. Vrstni red: Lek in Triglav po 4, Moravske Toplice 0.

Člani: Triglav I – Moravske Toplice 2 : 3, Triglav II – Lek 2 : 2 in DŠR Pomurje – Triglav I 2 : 4. Vrstni red po 2. turnirju: Lek 10, Triglav I in DŠR Pomurje po 6, Triglav II 4 in Moravske Toplice 3. Prvenstvo se nadaljuje v nedeljo.

Tonček Gider

Atletika

Spodbudni rezultati mladih

Člani AK Pomurje – P D U nadaljujejo z uspešnimi nastopi na dvoranskih tekmovanjih. V soboto so se v Ljubljani pričela prvenstvena dvoranska atletska tekmovanja (mlajši mladinci in mladinke), ki se bodo februarja nadaljevala z državnimi prvenstvi v krožnih tekih na Dunaju in Linzu ter s članskim, mladinskim in pionirskim prvenstvom v Novi Gorici in Celju.

Na mladinskem DP (mlajše kategorije) je Denis Hamler v teku na 60 m z ovirami z novim oseb-

nim rekordom 8.61 (v kvalifikacijah 8.65 – prav tako osebni rekord) zasedel 5. mesto.

Ena skupina atletov soboškega atletskega kluba, ki se intenzivno pripravljajo na prihajajoča prvenstvena tekmovanja, je v sredo ponovno tekmovala na Dunaju. Vnovič je zmagal Robi Kreft v skoku v daljino (677 cm), v mladinski konkurenci je Gregor Kranjec zasedel 2. mesto v teku na 200 m (23.28), Radovan Jakanovič pa je v skoku s palico z izenačenim osebnim rekordom

Milan Jerše

Mali nogomet

Veterani dohiteli Petrol

Rezultati 13. kroga zimske občinske lige malega nogometa trojk na odboj SZ Križevci: Frizerstvo Milena SNV – MS Ključarovci 2 : 4, Ogrevanje Tušek – Vzrejo središče Osterc 0 : 3, Junior SNV – Šadl Križevci 1 : 2, Kakpa.com – Bar Milena LO-KO 3 : 2, Petrol Stajanko, s. p. – Veterani MBA 3 : 4, Tlakovanje Hanžeković – ŠD Berkovci 3 : 5, Zetor servis Vučja vas – Rock'n'roll 2 : 5.

Rock'n'roll 13 13 0 0 62 : 25 39
Petrol 12 10 0 2 64 : 30 30
Veterani 12 10 0 2 47 : 23 30

Ključarovci 12 9 1 2 65 : 37 28
Šadl 12 8 0 4 48 : 32 24
Kakpa.com 12 6 1 5 43 : 39 19
Bar Milena 12 6 1 5 40 : 38 19
Frizerstvo 12 5 1 6 34 : 36 16
Zetor 12 4 2 6 53 : 53 14
Lovec 12 3 3 6 42 : 43 12
Berkovci 12 3 2 7 28 : 42 11
Tlakovanje 12 3 1 8 34 : 40 10
Vzrejo 12 2 1 9 28 : 73 7
Junior 12 1 110 31 : 50 4
Ogrevanje 13 1 0 12 21 : 72 2(-1)
Strelci: Žajdela (Petrol), 37, Petek (MS Ključarovci), 28, D. Mertuk (Rock'n'roll), 23.

M. J.

MNL Rogašovci – Ledava drugič prvak

V občini Rogašovci so končali s tekmovanjem v zimski LMN, kjer je nastopilo osem ekip. Naslov so osvojili nogometaši Ledave iz Serdice pred Serdico, tretji so bili veterani Rogašovci, četrta pa Bodočnost iz Fikšinec. Za najboljšega igralca so izbrali Draga Horvata, za vratarja Aleša Svetinca (Serdica), najbolj disciplinirana pa je bila ekipa ŠD Mladost (Pertoča).

T. G.

Mali nogomet

Zmaga Bioterm

Rezultati 12. kroga v 2. slovenski ligi malega nogometa vzhod: Marinci Veščica – Slovenske gorice 2 : 4, Mak Benedikt – Tomaž 6 : 6 in Panda Maribor Totirotož – Bioterm Mala Nedelja 4 : 6. Prosta sta bila Napoli Intelsat Pernica in Cerkvenjak Gostišče Anton.

Lestvica: 1. Tomaž 30 točk, 2. Branik Maribor (izstopil iz lige) 22, 3. Napoli Intelsat Pernica 21, 4. Slovenske gorice 19, 5. Bioterm Mala Nedelja 19, 6. Cerkvenjak Gostišče Anton 17, 7. Mak Benedikt 13, 8. Urban (izstopil iz lige) 8, 9. Marinci Veščica 7, 10. Panda Maribor Totirotož 0.

Pri 13. krogu: Bioterm Mala Nedelja – Mak Benedikt, Cerkvenjak Gostišče Anton – Marinci Veščica, Slovenske gorice – Napoli Intelsat Pernica. Prosta sta Panda Maribor Totirotož in Tomaž.

N. Š.

Kasaštvo

Marko Slavič najvozni

V restavraciji term Banovci je pripravil Kasaški klub Ljutomer tradicionalni že 19. »Kujski bal«, na katerem je predsednik Janko Slavič podelil številna priznanja za lansko sezono. Za prvo zmago v karieri so jih prejeli: Mitja Slavič, Aleš Antolin, Ervin Gal, Primož Slavič in Zvonko Vargazon, posebnih priznanj pa so bili deležni tudi najuspešnejši vozniki leta 2004. Prvo mesto je zasedel Marko Slavič, drugo Jože Hojs, tretje pa Janko Sagaj. Na plesu so tudi letos izžrebali prvo nagrado – konja. Enoletnega žrebca z imenom Luc Scream, rejke Mirjane Šonaja s Krapja, je dobil Slavko Novak iz Lukavec.

V letošnjem letu bodo Ljutomerčani priredili desetih tekmovalnih dni. Otvoritev sezone bo 28. marca – na velikonočni ponedeljek, nato pa bodo dirke na ljutomerskem hipodromu še 17. aprila, 1. maja, 22. maja, 19. junija, 10. julija, 14. avgusta (XV. Slovenski kasaški derbi), 28. avgusta (v okviru kmetijskega sejma G. Radgona), 11. septembra (državno prvenstvo triletnih kasačev) ter 9. oktobra (državno prvenstvo dvoletnih kasačev), ko bo tudi konec sezone.

N. Š.

Karate

Po dve ekipni in posamični zmagi

V nedeljo je bil v Limbušu mednarodni karate turnir v katah in športnih borbah. Nastopilo je 280 tekmovalcev iz 32 slovenskih in hrvaških klubov. Soboški karate klub Rōfix je zmagal v ekipnih konkurencah starejših dečkov in starejših deklic. V katah posamezno je bila Daša Flisar druga, tretji pa so bili Blaž Lebar, Aleš Kuronja in Martina Gabor. Poleg tega so mladi Sobočani ekipno zasedli drugo mesto med mlajšimi dečki, malčicami in malčki.

Za ljutomerski klub sta zmagala Sara Bolkovič (borbe, mlajše kadetinje do 48 kg) in Kevin Raiter (borbe, malčki do 33 kg), drugi so bili Sara Bolkovič, Kristina Duh in Roman Tkalec, tretja mesta pa so zasedli Kevin Raiter, Matej Nemec, Tomaž Kosi in Gregor Kotnik.

M. J., N. Š.

Samo Prelog na EP v Solunu

Samo Prelog (karate sekcija TVD Partizan Ljutomer) bo sodeloval kot član kadetske reprezentance Slovenije na mladinskem evropskem prvenstvu v Solunu (od 11. do 13. februarja). Kot edini predstavnik iz Pomurja bo nastopil v športnih borbah – 70 kg. To bo po SP v Marseillu (2003) in EP na Reki (2004) tretje veliko tekmovanje, hkrati pa tudi slovo od kadetske konkurence, saj bo nekaj dni po EP postal polnoleten.

N. Š.

Badminton

Skromni Lendavčani

Na Ptujju je bil 3. pozivni turnir mladih igralcev za sestavo jakostne lestvice BZS. Sodelovalo je 17 tekmovalcev in 11 tekmovalk, med njimi tudi dokaj številčno zastopstvo BK Mladost iz Lendave, ki pa se tokrat ni izkazalo. Dokaj blede predstave v posamičnih konkurencah je v določeni meri s prvim mestom pri mešanih dvojicah izboljšal Rok Činč, ki je zmagal z Ljubljancanko Delakovo.

Uvrstitve Lendavčanov: 1. mesto Rok Činč s Tjašo Delak (BK Ljubljana), 3. mesti Iztok Utroša pri moških in mešana dvojica Iztok Utroša/Nika Koncut, 5. do 8. mesto pa sta zasedla Nika Koncut pri ženskah in Ninoslav Kutnjak pri moških.

F. B.

Nogomet

Zmaga Nafta

Vodilno moštvo 2. SNL in polfinalist NZS Nafta iz Lendave je odigralo prvo srečanje pripravljalnega obdobja. Lendavčani so v gosteh s 4 : 1 (1 : 1) premagali Renkovce, nekdanjo drugoligaško ekipo, sedaj pa člana pomurske nogometne lige. V hladnem vremenu in na težkem zmruženem igrišču so za Nafto zadeli Vogrinčič, Dominko, Borut Gerenčer in Baranja, edini zadetek za Renkovce pa je dosegel Bojnec. Pred sto gledalci je sodil Koren iz Lendave.

Cifer pri Nafti!

Murina legenda, 34-letni Feri Cifer, v jesenskem delu član avstrijskega Weiza, bo nadaljeval nogometno pot v Sloveniji. Cifer, ki je bil kar 18 let pri Muri, pa se ni vrnil v Fazanerijo, ampak bo nogometno kariero nadaljeval pri vodilni ekipi 2. SNL Nafti iz Lendave.

F.B.

Nogomet

Pet novincev v Veržaju

Nogometaši Veržaja, člani 3. SNL, so prejšnji teden pod vodstvom trenerja Bogdana Črnka pričeli priprave za spomladanski del prvenstva. Med 25 igralci so tudi novinci: Mario Fajdiga in Davorin Puhar (prej Ormož), Kristijan Čmrečnjak (Ljutomerski Segrap), Jan Zelko (Čarda) in Martin Rihtarič, ki je igral pri nižjeligaški ekipi v Avstriji. Ekipa sta zapustila Kristijan in Dejan Mertuk. Prvi treningi bodo na domačem igrišču, za tem pa se bodo priprave nadaljevale v Zadru na Hrvaškem. V tem obdobju bodo Veržajci odigrali nekaj prijateljskih tekem, že 5. februarja doma z drugoligaško Nafto, njihovi nasprotniki pa bodo še Aluminij, Renkovci in Grad, v Zadru pa Biograd in Pag. Tretjeligaške ekipe pričnejo s prvenstvom 5. marca.

N. Š.

Detektivska zgodba

Nekega večera je gospodinja Micika videla velike senčice. Ni hotela, da bi gospa Zafostnik to takoj izvedela. Šla je za njimi, a ni upala dalje. Premišljevala je. Da ni to kakšen tolovaj? Mogoče je ostal kakšen kos pice gospe Zafostnik. Šla je v kuhinjo. Rekla si je: »Juhuhu!« Ampak po tiho. Gospa Zafostnik je že zaspala. Micika je vzela kos in ga vrgla. Čakala je, da se vlomilec prikaže. Nič ni bilo iz tega. Zafostnikovo je nekaj zmotilo. Prebudila se je. Na veliko je zazehala. Zafostnikova je prišla do gospodnje in jo vprašala, kaj skriva za hrbtnom. Odgovorila je, da ne skriva nič takega. Odstranila jo je in videla. Zafostnikova je zamrmrala, naj se loti čiščenja, nato pa spat. Micika se je trudila, da bi očistila vse odtise. Micika je gospe Zafostnik rekla, da se ne da očistiti. Zafostnikova je stopila v blatne madeže in še ona odtisnila nekaj stopinj. Tudi Zafostnikova je poskusila. Z gospodnjo sta vzeli mokro krpo in obrisali vse, kar je bilo na tleh. Tat se je medtem prikazal. Izkazalo se je, da je med nepridipravi, ki tudi rad pisco pospravi, muc beloglavi!

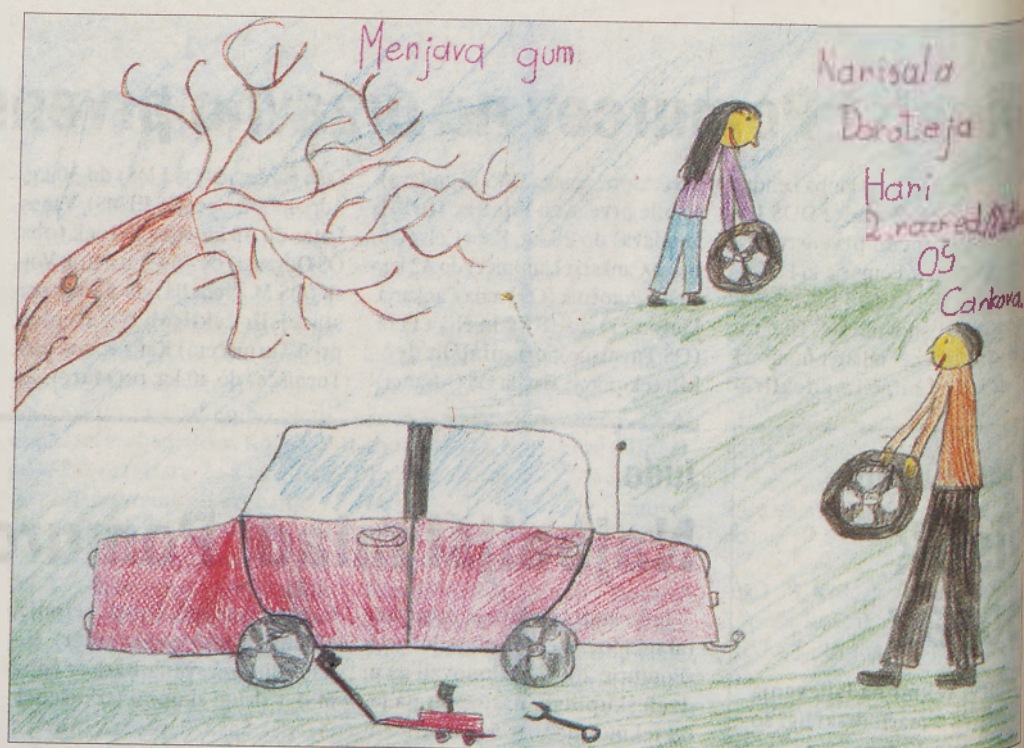
Klementina Kuzma, 3. b, OŠ Cankova

Zelena kapica

Nekoč je živel Zelena kapica. Imela je zdravo babico. Njena hudobna mama jo je poslala k babici, naj ji nese med in vino. Na poti jo je srečal strašen, nelačen, majhen volk. Prosil jo je za zeleno obleko. Ni mu je dala. Povedala mu je samo za babico in kakšno čudno hišo ima. Naenkrat je volk zdrvel in za njim se je videla le prašna cesta. Prišel je do babice in jo vprašal, ali mu odpre vrata. Odprla mu jih je in volk ji je požrl ljubko žirafa Matildo. Legel je v posteljo. Ko je Zelena kapica prišla do babice, je videla, da žirafe ni več. Skrila se je. Mimo je prišla mravlja, ki je slišala volkovo smrčanje. Zde! se ji je čuden in je pogledala, kaj se dogaja. Ko je od Kapice izvedela, da je volk pojedel žirafa, mu je zlezla v usta in mu žirafa potegnila iz želodca.

In vsi so do konca svojih dni živeli lepo in brez skrbi, saj jih je pazila mravlja.

Miha Hozjan 4. a/8, OŠ F. P. Črenšovci

Evropska unija – prihodnost za vse?

Teče mi 9. leto osnovne šole in do sedaj nisem imela pojma, kaj želim postati v življenju. Začela sem se spraševati, ali imam v EU sploh kakšno prihodnost.

Odločila sem se, da se usmerim na jezikovno področje, k tujim jezikom. Slišala sem, da turizem napreduje, še posebno zdaj, ko smo vstopili v Evropsko unijo. Prav tako ne izstopajo jeziki, saj je v svetu slišati vse več angleščine in francoščine, hkrati pa je vedno manj državnih mej. Ljudje se lahko neovirano gibljemo po skoraj vsej Evropi. Prisotnost tujcev se bo povečala, s tem pa tudi število zaposlenih prevajalcev. V nekaterih srednjih šolah imajo prilagojene mednarodne programe s poudarkom na jezikih. Torej res velja, da je jezikovno znanje prihodnost držav Evropske unije. Ampak vsaka stvar ima vsaj eno slabo stran, zato tudi Evropska unija ni popolna. Prevajalci na delovnih mestih v Sloveniji niso v enakem položaju kot npr. prevajalci v Bruslju, sedežu EU. To leto smo lahko bili priče množični zagretosti za delovna mesta prevajalcev v Bruslju. Le malokateremu je uspelo. Tamkajšnja plača je zares visoka, saj je vsaj dvakrat večja od slovenske. Trd boj za delovno mesto v Bruslju se res splača, a celotna družina mora skozi trdi zid – selitev, ločitev od prijateljev, svojih navad, domovine in seveda jezika. Naučiti bi se bili prisiljeni drugega. Otroci v tem obdobju selitve v tujino lahko doživijo hudo duševno škodo. Le nekateri si v svojem novem kraju najdejo dobrega prijatelja. Je pa res, da bi živeli udobnejše in razkošnejše življenje.

V EU obstaja veliko dobrih in slabih stvari. Le čas bo pokazal, kaj bo prevladalo v prihodnosti Evropske unije.

Špela Frančič, 9. a, OŠ F. Prešerna Črenšovci

Cigareta

Kako ga ne bi poznali, imeli fanta smo radi. cigareta vzela mu je srečo, prinesla mu je nesrečo. Saj vsi dobro jo poznamo, eni se ji izogibati znamo, daleč v stran od nje hitimo, da življenje mlado zaživimo. Naprej živimo s srečo in ljubeznijo na svetu, ne okušajmo nesreče opustimo - CIGARETO.

Jožef Tkalec

Naši so kadili, a so kajenje opustili. Kdor pa še kadi, naj hitro ga opusti.

Življenje je eno samo, za ene dolgo, za druge kratko.

Takšnega živiš, kakršnega si sam narediš.

Jasmina Utroša

Moja teta rada je kadila, letos cigarete je pustila, a čez nekaj mesecev ugotovila, da se je zelo zredila.

Sedaj se je odločila, da bo spet kadila, da bo kilograme izgubila.

Naj se muči, kakor zna, skrb njena naj bo ta.

Urška Žižek

Kajenje je razvada taka, ki vsakočrta počaka.

Kadilcu se izpod čela kadi, iz ust pa mu smrdi.

Kajenje zdravo ni, zato ne haj kaditi in adijo kliči cigareti.

Tadeja Osterc

Kaj neki gori, da tako se kadi? Cigareta se kadi, ki zdrava ni.

Kdo neki jo kadi, da tako smrdi? Moja babica kadi, dedek isto postori.

Zakaj pa kadita, da tako smrdita? Rajši zvečilo si kupita in se z njo razveselita.

Valentina Žalig, 5. raz., OŠ M. Kranjca Velika Polana

Srečanje gasilskih veteranov

Kot že vrsto let so se tudi tokrat zbrali na Štefanova veterani in veteranke Občinske gasilske zveze Radenci. Tokrat je bilo organizator srečanja naše društvo. Zbralo se je kar lepo število udeležencev. Pričakali smo jih v lepo okrašeni in topli dvorani PGD Janžev Vrh. Mlajši smo pripravili pester kulturni program pod vodstvom Dragice Križanič. Sodelovali so tudi otroci iz vrtca. Vmes je zadonela tudi lepa domača pesem iz grl Kapelskih fantov.

Ob bogato obloženih mizah in v prijetnem okolju so se veterani in veteranke pogovarjali in obujali spomine. Ob koncu so si obljubili, da se bodo prihodnje leto spet srečali.

Jaka Lušanc, 7. a/9, OŠ Kapela

Skrbimo za ptice

Otroci in vzgojiteljice iz vrtca v Rogašovcih še posebno skrbijo za ptice pozimi. Pri tem jim pomaga lovec Štefan s svojimi napotki. To pa so oni!

Če bi bil/-a jaz ravnatelj/-ica

- Kupili bi novo opremo: stole, mize ...
- Zunaj bi zgradil bazen za učence.
- Zgradil bi še eno telovadnico.
- Pred šolo bi uredil večji park.
- Zamenjal bi okna, vrata in streho.
- Športni dan bi imeli vsak mesec.
- Začetek pouka bi določil ob 9. uri.
- Poskrbel bi za bolj urejeno okolico šole.
- Naredili bi več igrišč pred šolo in za njo.
- Učiteljem bi rekel, naj ne dajejo domače nalogo.
- Učencem bi kupil darila ob koncu šolskega leta.
- Kupil bi več novih računalnikov.
- Prenovil bi vse prostore na šoli.
- Vsak razred bi dobil računalnik.
- Poskrbel bi, da ne bi bilo nasilja med učenci.
- Med poukom bi namenili vsak dan vsake minute za zdravje.
- Določil bi kazni za učence, ki izvajajo naloge.
- Uredil bi vožnjo avtobusov po pouku.
- Zahteval bi večjo disciplino učencev.
- Poskrbel bi, da bi imeli vsi učenci brezplačno malico.
- Uredil bi, da bi bilo čimveč kosil za učence.
- Uredil bi, da bi imel vsak razred televizijo.
- Poskrbel bi za še več interesnih dejavnosti.

Te misli in želje učencev 2. in 3. razreda PB na OŠ Križevci pri Ljutomeru je zapisala učiteljica Zdenka Trstenjak.

Pustne maske

V 1. b-razredu OŠ Radenci so te dni ustvarjali na temo pustne maske. Avtorja te dveh del sta Miha Puklavac in Saša Milčič.

Ko se vrne jesen

Jesen se je vrnila in različne barve je polnila po drevesih in po trati zopet grozdje bo za brati. Klopčci že nas kličejo in v gorice nas povabijo, da bomo grozdje trgali, zraven pa veselo vriskali. Babica je potico spekla, dedek je pospravil klet, zunaj so se brači zbrali, hajde, gremo na potep, po sladkih teh poteh!

David Cimerman, 4. a, OŠ Razkrižje

Ko Tilčka postane Tilka in ko Tilček postane Tilen ...

Pomoč prizadetim v južnoazijski katastrofi

Gimnazijci 4. a- in c-razreda odpeli svoj Gaudeamus igitur

Čeprav gimnazijci maturo ali uraden zrelostni izpit, kot ji mnogi pravijo, opravljajo proti koncu šolskega leta, pa ravno v tem času svoj zrelost dokazujejo na parketu. Maturantski ples je verjetno za vsakogar prav poseben večer. Večer, ko ob plesnih korakih svojim bližnjim, sošolcem in profesorskemu zboru daš vedeti, da nisi več otrok,

temveč odrasel mladenič, ki je v štirih letih nabral kar nekaj znanja, izkušenj in modrosti.

To so tretjo januarsko soboto dokazovali tudi murskosoboški gimnazijci, dijaki 4. a- in c-razreda. Da je bil njihov maturantski ples nekaj posebnega tudi zaradi gromozanskih malenkosti, so se strinjali ne le plesalke in plesalci, ampak tudi profesorji in celo osebje hote-

la Diana, snemalci in vsi drugi. Tako so ohranili tradicijo plesov, glasbe in večerje, klasične govore, ki se mnogokrat izkažejo za turobne, pa so zamenjali s kratkim, iz dveh delov sestavljenim posnetkom, ki so ga projicirali na veliko platno.

Prvi del je vseboval hudomušni predstavitev razredov in nekaj zanimivih profsorskih izjav, drugi pa nekaj sme-

šnih anekdot iz šolskih klopi. Sledila je na platnu predvajana, čustvenega naboja polna zahvala staršem in profesorjem, ki sta jo dijakinja in dijak vnaprej posnela tako, da sta se sprehodila po ulicah Murske Sobotice tik do vrat plesne dvorane. Takoj v naslednjem trenutku pa se je dogajanje s platna preselilo k temu istemu vhodu, skozi katerega sta v živo vstopila voditeljski par in zahvalo z lepo glasbo v ozadju tudi končala.

Pritoževali so se le nad uro, ki je prehitro obrnila svoje kazalce, zato je zabava, kot se spodobi, trajala vse tja do jutra, za najbolj vztrajne pa še naslednji dan. Tudi tej generaciji se je maturantski ples vtisnil globoko v srce. Kako neki bi lahko sploh pozabili dan, ko Tilčke, Janezki in vse druge mogoče pomanjševalnice postanejo Tilke, Janezi ... Pozabili pa niso tudi na svet okoli sebe. Odločili so se namreč, da bodo deset odstotkov od končne bilance namenili otrokom, prizadetim v južnoazijski katastrofi.

Iztok Štefanec

Vaše pesmi

Le prijatelju

Ne vem, kako naj srcu dopovem,
da sva zdaj le prijatelja,
da naj pozabi na vse,
kar med nama je bilo,
naj pozabi na besedice »rad te imam«,
naj pozabi na skupaj preživete noči,
naj pozabi na ljubljano in tiste dni,
naj pozabi objeme, poljube in strasti,
naj pozabi na ljubezen, ki le zate živi.
Kako naj srcu dopovem,
da naj ne misli na to,
naj ne čuti ljubezni,
da sva sedaj le prijatelja?!

Malena

Spomin na otroštvo

Znan napev stare pesmi
spomni me na tiste dni,
ki iz otroških sanj stkanih so bili,
ko v pesku smo se igrali
in ta refren prepevali.
Vsakdo je svoje sanje imel,
nihče ni vedel, kako ga bo svet sprejel,
vsi bili smo prijatelji,
zdaj pa tuji smo si,
včasih me zaradi tega zaboli,
se kdo od njih spomni tistih dni,
ko zvezdice so nam svetile v očeh,
ko veselje našli smo v majhnih rečeh,
ob spominu solza zalesketa se v očeh.

Sonja

Novi cestni zakoni so preveč strogi

Nove kazni – kje in za koga?

Koliko človeških življenj se konča na cestah zunaj naselij v bolj odmaknjenih predelih zaradi vinjenosti in nepravilne vožnje? Koliko je

dejansko povzročiteljev nesreč? Kje so policisti takrat, ko bi morali ustavljati in meriti hitrost tam, kjer je to najbolj potrebno. O zdajšnjih

kaznih na cestah sem povprašal prihodnje šoferje, ki so na moja vprašanja z veseljem odgovarjali. Saj se tudi oni zavedajo, da bodo

kmalu kot šoferji morali upoštevati zakone.

Bojan Zadravec,
foto: B. Z.

Dominik Forencek, 18 let, Kobilje
Vozniškega izpita še nimam. Glede novih cestnih zakonov pa mislim, da so pri kršenju predpisov kazni prevelike. Kršila ga bo večina voznikov, predvsem mladih, vendar ne vsi. Po eni strani je novi zakon dober, po drugi pa prestroj, saj mislim, da s tem ne bodo dosegli nič dosti, razen da bo država dobro zaslužila. Če je to Evropa, take mi nočemo! Po mojem mnenju naj bi ostala stara pravila. Noro se mi zdi, da policisti merijo hitrost vedno na enem istem mestu, na istih relacijah. Je pa tudi res, da jih tam, kjer bi bilo potrebno, sploh ni.

Darjan Vidnar, 18 let,
Križevci pri Ljutomeru
Mislim, da so kazni res prevelike. Država hoče na ta račun samo čim bolj zaslužiti. Novih predpisov se vsi ne bodo držali. Mogoče zdaj, dva ali tri mesece, potem pa se bo vse skupaj malo pozabilo in bo vse tako, kot je bilo prej. Veliko bolje bi bilo, da bi cestna pravila ostala po starem zakonu. S tem zakonom ne bodo dosegli nič kaj dosti. Policisti se »zafirkavajo« z ljudmi in jih izkoriščajo, enako kot tudi naša država.

Darko Horvat, 18 let, Domajinci
Novi zakoni se zdijo tudi meni preveč strogi in nekateri nesmiselni, saj jih mladi vozniki večinoma ne bodo upoštevali. Preveč strogi so recimo pri prehitri vožnji in preglasni glasbi v avtomobilu. Nič nimam proti visokim kaznim pri vinjenih osebah. Povem naj samo še, da so bila stara pravila čisto dobra, saj so bile prometne nesreče zaradi neizkušenosti voznikov. Absolutno lahko povem, da policisti ustavljajo nepravilno, to pomeni, da so tam, kjer niso potrebni, in jih ni tam, kjer bi morali biti.

Jasmina Horvat, 17 let, Fokovci
Vozniškega izpita še nimam, zato tudi še nisem bila kaznovana. Upam, da ga bom v bližnji prihodnosti že imela. Zakon o cestnih predpisih mi ni najbolj všeč in mislim, da nisem edina, ki se z njim ne strinja. Dvomim, da ga bodo vsi upoštevali. Mogoče se ga bodo držali tisti, ki imajo voziško dovoljenje že zelo dolgo. Jaz ga ne bi upoštevala, dokler ne bi bila kaznovana (sme)! Po mojem mnenju so kazni previsoke. Mislim, da bi bilo bolje, če bi ostala stara pravila. Policisti ustavljajo tam, kjer ni tako pomembno. Pozornejši bi morali biti na tistih mestih, kjer je veliko nesreč.

Mladi vozniki

Leto 2005 je resnično leto sprememb tudi za mlade, vsaj kar se tiče zakonodaje

O spremembah davčne zakonodaje smo že pisali, tokrat pa smo se odločili raziskati spremembe, ki jih mladim prinaša nov zakon o varnosti cestnega prometa.

Mladi in neizkušeni vozniki veljajo za najpogostejše povzročitelje prometnih nesreč, k čemur pripomore pomanjkanje izkušenj, seveda pa so mladi tudi najpogostejše žrtve. Vozniške izkušnje bodo prihodnji vozniki tako lahko začeli nabirati že pri 16 letih in pol v avtošoli, nato bodo vozili s spremljevalcem in pri 18 letih opravili preizkusu znanja iz praktičnega dela usposabljanja pred komisijo, se pravi voziški izpit. Novost je tudi, da ob opravljanju voziškega izpita ne boste opravljali le vožnje odličnosti, pač pa boste morali imeti opravljeno tudi vadbo varne vožnje in se udeležiti skupinske delavnice o varnosti cestnega prometa in psihosocialnih odnosih med udeleženci cestnega prometa. Ko boste opravili vse potrebne formalnosti, boste do 21. leta starosti vozili kot voznik začetnik, to pa pomeni, da mora biti rezultat preizkusa alkoholiziranosti 0,0 promila na kilogram krvi. Sicer pa je tudi z le enim popitim kozarcem nespametno sestiti za volan.

Pa da ne boste mislili, da je vaš spremljevalec lahko kdorkoli. Spremljevalec je lahko eden od staršev, posvojiteljev, skrbnikov ali rejnikov, ki je star najmanj 30 let in ima veljavno voziško dovoljenje najmanj sedem let brez kazenskih točk v evidenci.

Takšni veliko strožji predpisi naj bi zmanjšali ogroženost voznikov začetnikov in postopno uvajali voznike začetnike v samostojno udeležbo v cestnem prometu. Sicer pa si vsi radovednejši zakon lahko preberete na naslednji spletni strani državnega zbora http://www.dz-rs.si/si/aktualno/spremljanje_zakonodaje/sprejeti_zakoni/sprejeti_zakoni.html. Od 137. do 144. člena.

Vanja Poljanec

Svet digitalnih tehnologij

Sonoma – nova mobilna tehnologija za prenosnike (1)

MOBILE TECHNOLOGY

Prenosni računalniki vedno bolj prodirajo v vsakdanjo uporabo. Včasih so jih uporabljali samo poslovneži, danes pa se njihova uporaba širi na večji krog uporabnikov. Tega se zavedajo vsi proizvajalci delov za prenosnike in tako smo priča nenehnemu napredku. Eno od poglobitvenih področij je razvoj mobilne platforme, na kateri proizvajalci nato zgradijo prenosnike. Intel je s svojo tehnologijo Centrino na tem področju eden vodilnih v svetu.

V začetku leta 2003 je povzročila uvedba prve generacije tehnologije Centrino, imenovane tudi Carmel, velik preboj prenosnikov. Dosti lažje je namreč uporabiti kompaktno platformo in okrog nje zgraditi prenosnik. Pred kratkim je poslal Intel na trg drugo generacijo tehnologije Centrino, imenovano Sonoma (Kalifornijska vinorodna pokrajina), ki prinaša mnoge tehnološke izboljšave.

Platformo sestavljajo tri komponente: procesor Pentium M, nabor čipov 915 z možnostjo integrirane grafične kartice ter modul za brezžično komunikacijo. Vsebnost teh treh komponent je tudi pogoj, da ima prenosnik lahko oznako Centrino. V razvoju je tudi že tretja generacija, imenovana Napa (tudi Kalifornijska vinorodna pokrajina), ki bo podpirala dvoprocorsorske prenosnike.

Bistvena novost predstavljenega nabora čipov je podpora novemu grafičnemu vmesniku PCI Express in konec podpore AGP. S tem so omogočili podporo najnovejšim grafičnim karticam, čeprav trenutno še ni zaznati opaznejše razlike v hitrosti.

Pomembna nova lastnost je tudi pohitritev vodila (FSB), prek katerega komunicirajo osnovne komponente na osnovni plošči. Ta se je sedaj pri novih procesorjih Pentium M, imenovanih Dothan, povečala s 100 na 133 Mhz. To pomeni hkrati tudi povečanje takta procesorja za eno tretjino. Seveda pride hitrejša vodila do izraza le, če se pohitri tudi pomnilnik. Prva generacija je podpirala enokanalni pomnilnik DDR hitrosti 333 Mhz, v novi generaciji pa je na voljo dvokanalni DDR2 hitrosti 533 Mhz. Na ta način pomnilnik ni ozko grlo, ki bi povzročalo zastoje. Poleg tega deluje DDR2 na 1.8 V, to pa je 30 % manj kot DDR. To omogoča manjšo porabo energije in manjše segrevanje. So pa ti pomnilniki trenutno še dražji. Pri posodabljanju je potrebna pozornost, saj vsi pomnilniški moduli med seboj niso združljivi.

Omenili smo možnost integrirane grafične kartice. Nabor čipov v verzijah 915GM in 915GMS vsebuje grafični procesor GMA900, ki je precej zmogljivejši od tistega v prvi generaciji platforme. Podpira grafični standard DirectX 9 in največ 224 Mb prenosnikovega pomnilnika. Omogoča tudi izhod za TV in HDTV.

Mag. Matej Gomboši, univ. dipl. Inž. rač. in Inf.

POMURSKÉ LEKARNE

www.pomurske-lekarne.si

Pasivno kajenje

Da povzroča kajenje številne bolezni, med njimi tudi neozdravljive, vemo že dolgo. Ne dolgo od tega imajo tudi vse škatlice nalepke o škodljivosti in posledicah kajenja, za moj okus nadvse neokusne, ampak to je najbrž tudi njihov namen.

Manj se tega problema obolenja zavedajo tisti, ki ne kadijo, so pa pogosto ali nenehno v bližini kadilcev in tako tudi sami delno izpostavljeni vdihovanju številnih sestavin cigaretnega dima.

Slovenskih podatkov sicer nimam, po nemških podatkih pa vsako leto umre okrog 0,25 % prebivalcev za posledicami kajenja. Dve tretjini od teh umre zaradi srčno-žilnih zapletov, tretjina pa zaradi raka.

Kljub temu naštejmo nekatere bolezni, ki so pogosto posledice kajenja, čeprav to ne pomeni, da ni drugih razlogov za nastanek teh bolezni:

- možganska kap in srčni infarkt ali srčna kap,
- rak na pljučih, v požiralniku in ustih,
- rak mehurja in ledvic,
- osteoporoza (bolj prizadete smo ženske),
- rana na želodcu in rak želodca,
- vnetje dlesni,
- siva mrena ...

Za nekaj bolezni se še predvideva, da lahko nastanejo tudi v povezavi s kajenjem. Sem spadajo

- rak jeter,
- rak na črevesju in prostati,
- rak dojke,
- impotenca.

Skoraj trije od štirih kadilcev bi se pravzaprav radi znebili te razvade. Pa kaj, ko je moč navade tako velika. Ne predstavljajo

razkrivajo zdravilne skrivnosti

si, kako brez cigarete popiti kavico, končati kosilo, posedeti ob kozarčku s prijatelji, se spoprijeti s težavami ali stresom. Pa ne gre le za razvado, v večini primerov gre za eno od mnogih odvisnosti, ki jim človeško telo in psiha lahko podležeta.

Pasivno kajenje je vdihovanje cigaretnega dima iz zraka. Iz konca cigarete izhaja dim v okolje in ta delež predstavlja večino cigaretnega dima v prostoru. Tako vsebuje zrak naše okolice v prisotnosti kadilcev okrog 4000 kemikalij, med njimi nekaj takih (benzol, kadmij, formaldehid), ki so kancerogene, se pravi soodgovorne pri nastanku raka.

V lokalih in barih (kjer je največja koncentracija cigaretnega dima v zraku) so pri zaposlenih nekadilcih izmerili 20-krat večjo vsebnost nikotina kot pri nekadilcih v okolju brez cigaretnega dima.

Pri pasivnih kadilcih opazimo znake, kot so vnetje oči in pekoče oči, kašelj, utrujenost, zmanjšana odpornost proti infekcijam, glavobol, slabost.

Nekadilci, ki živijo skupaj s kadilci, imajo okrog 30 % večjo možnost za nastanek pljučnega raka kot tisti, ki v svojem okolju nimajo kadilcev.

Posebno poglavje je izpostavljenost nosečnice aktivnemu ali pasivnemu kajenju. Zarodek

reagira zaradi izjemno aktivnih presnovnih procesov na sestavine cigaretnega dima mnogo bolj intenzivno kot odrasla oseba. Tako se lahko poveča tveganje za spontani splav, prezgodnji porod, manjšo porodno težo, manjši obseg glave, prirojene napake. Po porodu pa so otroci tudi dovzetnejši za razvoj pelodnega nahoda in alergij nasploh, nevrodermatitis ...

Otroci iz družin kadilcev v primerjavi z otroki iz nekadilskih družin pogosteje obolevajo za vnetjem srednjega ušesa, astmo in imajo več astmatičnih napadov, okvare zob, glavobolov, bolečin v trebuhu ...

Naša družba se je pred leti začela zavedati nevarnosti, ki jih povzroča kajenje. Z zakonom o zaščiti pred posledicami kajenja ima vsak pravico do delovnega okolja brez cigaretnega dima. To pa ne pomeni, da moramo kadilce preganjati. Tudi oni imajo pravico, da kadijo. Vendar le tam, kjer je dovoljeno. Največji problem za nekadilce ostajajo seveda njihove družine. Tam zakoniko ne moremo poskrbeti za primerno okolje brez cigaretnega dima. Izhajajoč iz predpostavke, da želi vsak svojim dragim zdraviti v dobrega počutja, pa bi moral biti to zadosten razlog za obzirno obnašanje v stanovanjih.

Edlth Jošar, mag. farm. spec.

Listerioza blazi alergije na hrano

Najnovejše raziskave, sicer izvedene na psih, napovedujejo, da lahko kmalu pričakujemo rešitve za ljudi, ki trpijo razne alergijske reakcije na hrano. Samo v ZDA je okoli 1,5 milijona ljudi alergičnih na kikiriki, orehe in drugo koščičasto sadje, drugi ljudje ne prenesejo mleka, žit ali kakih drugih živil. Znanstveniki s štirih ameriških univerz so izvedli poskuse, pri katerih so živalim dali bakterijo listeriozo v kombinaciji s hrano, ki povzroča alergije, da bi povečali toleranco organizma do alergenov. Po desetih tednih so psi, vključeni v poskuse, veliko bolje prenašali hrano, na katero so bili prej alergični. Znanstveniki upajo, da se bo ta strategija enako uspešno obnesla tudi pri ljudeh.

Ko otrok noče v posteljo

Koliko spanca potrebuje otrok? Zdravniki priporočajo, da osnovnošolski otroci na noč prespijo vsaj devet ur, čeprav se posamezniki seveda med seboj razlikujejo in eni spijo dlje, drugi manj. Če vaš otrok zvečer noče v posteljo, ga morda koliko prej zvabite od televizije in videoigric ter v stanovanju zatemnite luči in zavrite umirjeno in pomirjajočo glasbo. Pomaga tudi, če se otrok pred spanjem okopa v toplo vodo. Z nasveti, kaj storiti, ko otrok noče zaspiti, vam bo pomagal tudi vaš zdravnik.

Prijateljice so zelo pomembne

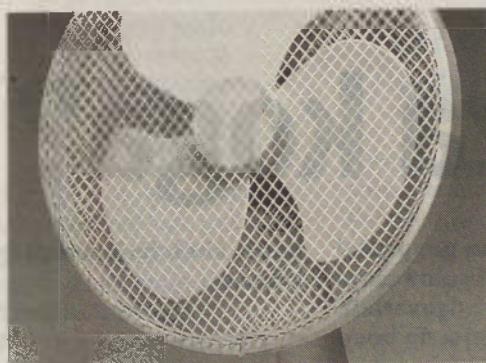
Ko se mora ženska nasloniti na koga in se zjokati, je prijateljica veliko boljše rešitev kot partner, je pokazala raziskava Univerze Južne Kalifornije, s katero so zajeli mlade ženske. Raziskovalci so ugotovili, da so najmanjše podpore oziroma tolažbe zmožni romantični partnerji, in to prav takrat, ko so njihove partnerke najbolj depresivne. Zato so ženska prijateljstva tako pomembna. Po njenih ugotovitvah so veliko trdnjše opora in doslednejša pomoč, ko ju prizadeta ženska potrebuje.

Ste bolni? Ostanite doma!

Če želite zmanjšati tveganje za nastanek bolezni srca, poslušajte znanstvenike z University Collegea v Londonu, ki pravijo, da je tveganje bistveno večje pri ljudeh, ki kljub bolezni hodijo v službo, kot pri tistih, ki ostanejo doma. Torej v imenu srca pozabimo na zgodbe o tem, kako se nekdo žrtvuje, če dela s povišano telesno temperaturo ali mrzlico. Že ob najboljši običajnem prehladu je delo lahko škodljivo.

Raziskave o tem so trajale deset let, v njih pa je sodelovalo 10.000 zaposlenih v državni upravi v Veliki Britaniji. Znanstveniki menijo, da povečano tveganje povzroči stres pri ne povsem zdravih ljudeh. Rezultati raziskave so pokazali, da se ljudje, ki delajo bolni, ne zavedajo posledic in dolgoročne škode, ki jo lahko utrpijo, ker ob bolezni niso ostali doma.

Klimatske naprave

Okolje, v katerem živimo, pomembno vpliva na naše počutje. To še posebej velja za bivalne prostore, v katerih naj bi bila primerna temperatura, zrak pa čist in ravno prav vlažen. Z naraščanjem temperature in vlage v prostoru postajajo pogoji za bivanje in delo neugodnejši, kar vpliva na razpoloženje ljudi in se kaže predvsem z upadom delovne storilnosti.

Za ustrezno klimo v prostoru poskrbijo klimatske naprave. Ponudba na našem trgu je precej pestra. Veliko pomembnejša od oblike je priprava oziroma obdelava zraka v prostoru. Pri najosnovnejših modelih klimatskih naprav gre zrak zgolj prek osnovnega filtra, nekateri modeli pa imajo vgrajen še dodaten aktivni filter, ki iz zraka odstranjuje neželene vonjave in dim. Najbolje pa zrak v prostoru očistijo klimatske naprave, ki imajo poleg že omenjenih filtrov vgrajen tudi ionizator. Pri teh napravah se pri kroženju zraka vsi pozitivno nabiti delci, kot so prah, dim, bakterije, virusi in pršice, nevtralizirajo na elektrostatičnem filtru, ionizator pa v prostor oddaja potrebne negativne ione. Zadoštna količina negativnih ionov ugodno vpliva na živčevje, kar zmanjšuje stres, na dihalne poti, kar blazi astmo in bronhitis, blazi pa tudi težave zaradi senenega nahoda in drugih alergij.

Ozadje empatije

Na področju empatije obstajajo nenavadni primeri, ki jih obravnavajo posebna poročila, ki so osnova za odkrivanje nevroloških osnov empatije. Zanimivo je poročilo iz leta 1975. V njem je predstavljenih več primerov pacientov z rakavimi zaski v desnem čelnem režnju. Ti ljudje niso bili sposobni razbrati čustvenega sporočila v barvi glasu, medtem ko so pomen besed razumeli. Tako so imele vse oblike besede hvala, ne glede na to, ali so bile izrečene sarkastično, jezo ali hvaležno, nedoločen pomen. Poročilo iz leta 1979 pa opisuje paciente, ki so imeli poškodovano desno hemisfero možganov, zato niso bili sposobni izraziti čustev z barvo glasu ali kretnjami. To pomeni, da so se zavedali, kaj čutijo, vendar tega niso bili sposobni pokazati.

Leslie Brothers, psihiater na kalifornijskem Inštitutu za tehnologijo, je zbrane študije strnil in jih uporabil kot osnovo za razvojno raziskavo o biološki naravi empatije. Na osnovi raziskav na živalih je potrdil, da je amigdala s svojimi povezavami z asociativnim predelom vidnega korteksa del ključnega možganskega mrežja, na katerem temelji empatija.

Podobno študijo, s katero je raziskoval psihološko osnovo empatije pri ljudeh, je opravil Robert Levenson, psiholog z Univerze v Berkeleyu v Kaliforniji. V svoji raziskavi je proučeval zakonske partnerje in poskušal ugotoviti, kaj si oba partnerja v razgreti razpravi mislita drug o drugem. V ta namen je oba zakonca posnel na videokaseto in meril njuno fiziološko odzivanje med pogovorom o spornih zadevah v njunem zakonskem življenju; torej o vzgoji otrok, porabi denarja in drugem. Po tem sta si zakonca ogledala posnetek. Ob tem sta opisovala, kaj sta občutila od trenutka do trenu-

tki. Potem sta si posnetek še enkrat ogledala in poskušala ob tem razbrati čustva drug drugega. Ugotovljeno je bilo, da sta si z izrazito natančnostjo razbrala čustva mož in žena, ki sta s svojo fiziologijo sledila fiziologiji svojega zakonca, ki sta ga opazovala. V primeru, da se je partner potil, se je potil tudi opazovalec, oz. ko je opazovanemu zakoncu padel srčni utrip, se je drugemu srčni utrip upočasnili. Iz tega izhaja, da sta njuni telesi oponašali prikrite odzive drugega zakonca, ki so se menjavali. To pomeni, da je v primeru, ko je opazovalec s svojimi fiziološkimi vzorci oponašal samo svoje vzorce, med odvijanjem dogodkov ni bo ugibal, kaj je takrat doživljal njegov partner. Empatija je delovala zgolj takrat, ko sta bili tudi njuni telesi usklajeni.

Daniel Goleman pravi, da empatije skoraj nikoli ne doživljamo ali pa sploh ne, kadar čustveni um ne budi v telesu neizmerno močan odziv, kot je na primer jeza. To pomeni, da empatija zahteva mir in dovzetnost za prikrite čustvene signale drugega. »Vsako sekundo se za nas začnejo nove življenjske nje. Radostno mu pojdimo naproti. Naprej moramo, če hočemo ali ne, in bolje bomo hodili, če bomo gledali naprej, kakor če se bomo nenehno ozirali nazaj.« (Jerome K. Jerome (1859–1927))

Mag. Simona Šarotar Žigec

Besede mode

Števila

Števila so že od nekdaj imenitna podlaga za simbolične izpeljave, saj izražajo poleg količine tudi misli in sile. Vsako število ima svojo osebnost in razlaga števil je ena najstarejših simboličnih ved. Platon jo je imel za najvišjo stopnjo spoznanja in bistva notranje skladnosti.

Učinkovitost besede je velika, vendar je učinkovitost števila še večja. Če je beseda razlaga znamenja, potem je število njegova skrita korelina. Zanimivo je, da imajo mnogokratniki števila na splošno enak simboličen pomen kot osnovno število, vendar lahko krepijo ta pomen ali ga obarvajo s posebnim odtenkom, ki ga je treba poiskati v vsakem primeru posebej.

Zlati rez

Zlato število ali zlati rez so že proučevali mnogi učenjaki v preteklosti. Geometrijsko je zlati rez daljica točka na daljici, ki deli daljico na dva dela tako, da je razmerje med daljico in večjim delom enako razmerju med večjim in manjšim delom. Seveda je določen tudi z enačbo, pomembnejši pa je nezaveden harmoničen učinek, ki ga občutimo na sliki ali oblačilu. Kot je dejal Paul Valéry, gre za uravnoteženo dinamiko, ki ga simbolizira in ki se čuti celo v statični nesmrtnosti kiparskih umetnin: ravnotežje med znanjem, čutenjem in močjo... Na zlatem številu temelji pravzaprav estetika in tudi filozofija. Obe se ukvarjata s simboliko zlatega reza in preverjanjem le-tega na naravnih bitjih in umetninah.

5

Število pet je simbolično (veliko se pojavlja tudi na parfumi), ker je po eni strani vsota prvega sodega in prvega lihega števila (2 + 3). Je znamenje združitve, zveze, skladnosti in ravnotežja. Predstavlja tudi pet čutov in totalnost čutilnega sveta. Število pet zdaleč ni edino, ki se pogosteje pojavlja kot motiv na majicah in drugih elementih.

Eni pravijo, da jim prinaša več sreče, spet drugi ne morejo spati v hotelski sobi številka 5. Oblika številke je pomembna tako kot tudi to, kje na sliki in obleki je postavljena. Moda jih obožuje in nas z njimi vedno znova zapeljuje.

Tatjana Kalamar M.

Osvetljevanje prostorov

Prostori morajo biti osvetljeni v skladu z namembnostjo in notranjo opremo. To moramo upoštevati že v načrtu hiše in stanovanja. Vrišemo pozicijsko notranjo opremo ter s tem določimo razsvetljavo in druge električne priključke, ki morajo biti pod ometom.

V dnevni sobi namestimo več stenskih svetilk na višini dveh metrov, prižigamo in ugašamo jih posamično. Vse prižgane svetilke v dnevni sobi morajo omogočiti normalno osvetlitev prostora, posamezne svetilke pa lahko pričarajo romantično vzdušje, kadar gledamo televizijo in ne potrebujemo močne svetlobe.

Za osvetlitev garderobnih omar in steklenih vitrin uporabimo halogenske svetilke, saj se te ne segrevajo tako močno kot navadne žarnice. V kuhinji namestimo svetila na več mestih: stropna svetilka osvetljuje prostor v celoti, medtem ko posamezna delovna mesta osvetljuje dodatno s točkovnimi svetili: napa nad štedilnikom ima po navadi že vgrajena svetlobna telesa. Jedilno mizo osvetljujemo z višjo svetilko, ki ima direktno razsvetljavo. Žarnica je lahko navadna na žarilno nitko, varčna ali halogenska, odvisna od vrste in

oblike svetlobnega telesa. Razsvetljava naj bo nameščena na višini 60 centimetrov od mize ali višje, da nam ne sveti direktno v oči, temveč da enakomerno razsvetli celotno mizo.

V spalnici lahko namestimo vgrajene halogenske svetilke v obliki »zvezdnatega neba« v spuščeni strop iz mavčnokartonskih plošč, ki romantično osvetlujejo prostor. Delovna mesta morajo biti točkovno osvetljena s svetilko, ki ima direktno svetlobo. Povsod, kjer beremo, namestimo dodatno svetilko, pa naj bo to ob pisalni mizi, računalniku, v spalnici ob postelji, ob sedežni garnituri v dnevni sobi in ob počivalniku ali na balkonu in terasi.

Zunanja razsvetljava naj bo nameščena na objektu na več mestih. Najpomembnejša je razsvetljava ob vhodu v objekt, ki je lahko senzorska in se prižge ob prihodu.

Pogovor s starši pomaga

V Evropi je vedno več najstnikov depresivnih, kaže raziskava, ki so jo naredili na Poljskem. Vzrok za to so težave v šoli, ljubezni in slabi odnosi s starši, prijatelji in sorodniki. Mnogim depresivnim najstnikom zdravniki predpišejo zdravila, zlasti tablete. Poljski znanstveniki, ki so se lotili raziskave, pa temu odločno nasprotujejo. Menijo namreč, da depresivnih najstnikov ne smemo zdraviti zgolj s tabletami, temveč jim je treba pomagati tudi s pogovorom. Ti isti najstniki, ki so se odkrito pogovorili s starši, so namreč hitreje premagali svoje težave, je še pokazala raziskava. Zaradi tega so na Poljskem prepričani, da psihoterapija in tablete dajo skupaj boljše rezultate kot vsaka metoda posebej. Zmanjšujejo pa tudi misel na samomor, ki je med najstniki pogosta zlasti v vzhodnem delu Evrope.

Nevarnost iz kozmetične torbice

Za kozmetiko ste porabili veliko denarja in niti pomisliti niste, da bi katero od starih kozmetičnih sredstev vrgli v koš. Uporabljanje take kozmetike pa lahko povzroči večjo občutljivost za okužbe in različne bolezni. Strokovnjaki opozarjajo, da je nevarna predvsem kozmetika, ki jo nanašamo okoli oči (maskara, senčilo za oči in najrazličnejše kreme), saj stalno izpostavljanje mikroorganizmom poveča tveganje za okužbo. Strokovnjaki iz kozmetične industrije priporočajo, da maskare in druge kozmetične izdelke uporabljate največ tri mesece po nakupu, zlasti tiste brez konzervansov.

Sreča je kot droga

Sreča je zdravje, opozarjajo strokovnjaki. Ob dobrem počutju se v telesu sproščajo kemične snovi, ki ugodno učinkujejo na človekov organizem. Delujejo proti stresu in bolečinam, sproščajo mišice in povečajo navdušenje, poleg tega pa prek kortizola pospešujejo nastajanje belih krvničk, ki so steber človekovega imunskega sistema.

Raziskava, v katero so bile zajete mlade vdove, je pokazala, da se pri njih v šestih mesecih žalovanja poveča število infekcij in obolenj raka v primerjavi z drugimi v teh letih. Razlog je preprosto: depresija zaradi žalovanja zmanjšuje obrambne sposobnosti organizma. Sreča pospešuje izločanje hormonov rasti in spolnih hormonov in zmanjšuje tveganje za pojav visokega krvnega tlaka. To pomeni, da je sreča telesa in možganom celo potrebna.

Strokovnjaki opozarjajo, da dobro počutje, ne glede na izvor, naj bo čustvene (nežne besede), fizične (poljub, masaža, šport) ali kulturne narave (prijetno okolje, dobra gledališka predstava), sproži izločanje anandamina v možganih, kemične snovi, ki je precej podobna kanabisu in naravnim benzodiazepinom. Ker imajo te snovi na telo ugodne fiziološke učinke, lahko rečemo, da sreča prinaša telesu nujno potrebno »drogo dobrega«.

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

Plačevanje s kovanci

V našo pisarno smo prejeli zanimivo vprašanje potrošnice, ki nas sprašuje, kako je s plačevanjem blaga ali storitev s kovanci. Pravi, da se ji redno dogaja, da prodajalka v kiosku pri plačilu blaga noče sprejeti kovancev, ki pa nikoli ne presegajo vrednosti dvajset sit.

Še več, pravi, da se prodajalka odzove zelo nesramno in ji odvrne, da ona tega ne potrebuje, da to ni denar in ji ga kar vrže nazaj. Meni, da ravnanje prodajalke ni pravilno, saj so kovanci v naši državi plačilno sredstvo in so zato tudi v obtoku. Res je, da so tudi kovanci plačilno sredstvo, vendar pa so pri plačevanju s kovanci omejitve. To določa sklep o omejitvi poravnovanja dolžniško-upniških razmerij, ki ga je izdala Banka Slovenije v soglasju z Ministrstvom za finance. Ta sklep pravi, da je pri posameznem plačilu oseba, ki sprejme plačilo, dolžna sprejeti največ 50 kosov kovancev. Za posamezno plačilo pa se šteje plačilo, ki ga posamezna oseba opravi ob istem času in se lahko nanaša na eno ali več dolžniško-upniških razmerij med istima ali drugima strankama. Omejitev ne velja le za posamezna plačila, ki jih sprejme Banka Slovenije. Iz omenjenega določila lahko zaključimo, da potrošnica omenjenega števila kovancev ni presegla in jih je bila prodajalka dolžna sprejeti. Obratovalni čas pisarne v M. Soboti: telefonsko in osebno svetovanje v ponedeljek in sredo od 10. do 13. ure, v torek, četrtek in petek osebno svetovanje po predhodnem naročilu, tel.: (02) 534 93 90, faks: (02) 534 93 91, Trg zmage 4, p. p. 207, 9101 M. Soboti.

Andrej Cimer, vodja pisarne

Ekoturje

Obnovljivi viri energije (2)

Spremembe klimatskih razmer so izrazito opazne v zadnjem času, predvsem v zadnjem desetletju opažamo, da zime in poletja niso več to, o čemer so nam pripovedovali naši babice in dedje. Ljudje se odločamo za vedno nove tehnologije in znanosti, pri tem pa se premalo zavedamo, kam vodi nenehno povečevanje porabe fosilnih goriv. Le-ta se zelo počasi obnovljajo, njihove zaloge pa zelo hitro izrabljajo, zato moramo razmišljati o nadomestitvi z drugimi oblikami energije že danes in ne takrat, ko bo fosilnih goriv zmanjkalo.

Kot alternativno rešitev za nadomeščanje klasičnih virov energije imamo tudi v našem okolju obnovljive vire energije, ki so v okolju že tako dolgo kot človeštvo. Obnovljivi viri energije postajajo vedno pomembnejši za nas same in tudi za okolico. Že samo ime pove, da se ti viri energije obnovljajo dokaj hitro ali pa jih sploh ne zmanjka, ker jih je v naravi dovolj ali jih narava sama proizvaja. Vsaka država je obdana s kakšnim od obnovljivih virov energije, saj so le-ti dokaj enakomerno porazdeljeni. Okolju so bistveno prijaznejši kot fosilna goriva, kjer nastajajo emisije CO₂. Obnovljive vire energije so dolgo odpravile nizke cene fosilnih goriv, vendar bodo v prihodnosti obnovljivi viri energije prinesli konkurenčne prednosti pred klasičnimi oblikami energije. Pospeševanje obnovljivih virov energije, ki izvirajo iz vetra, sonca, vode ali bioloških plinov in podobnih virov, je prioriteta v EU in Sloveniji, zato je možno pridobiti ugodna posojila ali nepovratna sredstva, prav tako pa je možno prek raznih projektnih razpisov pridobiti kakšen dodaten tolar. Na tak način se rešujejo veliki začetni vložki pri prehodu s klasičnega vira energije na obnovljivi vir energije. Večja proizvodnja obnovljivih virov energije bo odprla kar nekaj novih delovnih mest v domačem kraju in prispevala h krepitvi lokalnega podeželskega razvoja regije.

Zavedati se moramo pomena obnovljivih virov energije, saj povečujejo delež oskrbe z domačo energijo in zmanjšujejo obremenjevanje okolja, prav tako pa je izraba obnovljivih virov energije tudi pomemben ukrep za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Racionalnejša energijska izraba naj bo vodilo tudi pri izbiri našega vira energije.

B. Žajdela, ekoturje@email.si

Z našega štedilnika

Branko ČASAR, kuharski mojster v hotelu Diana

Žabja juha

400 g žabjih krakov, 60 g masla, 300 g krompirja, sol, poper, 100 cl zelenjavne osnove, 30 g škrobne moke, 10 cl sladke smetane, peteršilj, limonin sok

Maslo v kozici razpustimo in na njem opečemo razrezane žabje krake, ki smo jih začinili s soljo, poprom in majaronom. Dodamo na kocke narezan krompir in zalijemo z zelenjavno osnovo. Vse skupaj počasi kuhamo, da se sestavine zmehčajo. Dodamo sladko smetano, v kateri smo razmešali škrobno moko. Prevmemo, da se zgosti, po potrebi še začimimo. Potresemo s seseklim peteršiljem, okus pa popestrimo z limoninim sokom.

Dušena govedina – mozaik

1000 g očiščenega govejega stegna, 50 g slanin, 50 g kislih kumaric, 50 g korenja, sol, poper, 20 g gorčice, 5 cl olja

Sestavine za omako: 40 g peteršilja, 60 g korenja, 80 g čebule, 20 g moke, 5 cl rdečega vina, 6 cl kisle smetane, lovorjev list, timijan, majaron

Očiščeno govedino pretaknemo z narezano slanino, korenjem in kislimi kumaricami. Pretakamo z iglo ali si pomagamo s tankim ostrim nožem. Naredimo vbodnine, ki jih zapolnimo z eno od sestavin. Pretaknjeno govedino solimo, popramo in premažemo z gorčico. Položimo v kozico s segretim oljem in meso opečemo z vseh strani. Ko je opečeno, ga preložimo v drugo posodo. Na preostanku maščobe prepražimo na grobo narezano čebulo in zelenjavo, dodamo začimbe, pomokamo ter zalijemo z vinom in mesno osnovo ali vodo. Premešamo, dodamo meso in dušimo. Pri dušenju pazimo, da se jed ne prime dna, zato dušimo na majhnem ognju in večkrat premešamo. Ko je meso mehko, ga preložimo v drugo kozico. Omako pretlačimo, da je gladka in gosta. Dodamo kisloto smetano, prevremo in po potrebi še začimimo. Meso zrežemo na rezine, tako da se v prerezu vidi mozaik. Omako ponudimo z mesom ali samostojno.

Krompirjevi žličniki

500 g krompirja, 50 g moke, 20 g česna, 2 jajci, sol, peteršilj, olje za cvrenje

Krompir olupimo in drobno naribamo. Naribane damo v platneno krpo in ožmemo. V posodi ga zmešamo z jajcem, moko, seseklim česnom

in seseklim peteršiljem ter solimo. Dobro premešamo in cvremo tako, da z žlico zajemamo maso, ki jo polagamo v vroče olje. Počasi ocvremo do zlato rumene barve. Ponudimo vroče.

Kitajsko zelje v solati

800 g kitajskega zelja, 20 g česna, 5 cl bučnega olja, 5 cl jabolčnega kisa, kumina, sol, poper

Liste kitajskega zelja očistimo in narežemo na rezance. Damo v skledo, dodamo sesekljan česen, za nožev konico sesekljane kumine, olje, razredčen kis ter solimo in popramo. Narahlo premešamo in hladno postrežemo.

Skutni cvrtki

100 g ostre moke, 20 g mleka v prahu, 60 g sladkorja v prahu, ščeplj sol, 7 g suhega kvasa, 200 g skute, 3 rumenjaki, 2 cl ruma

Moko, mleko v prahu, sladkor, sol in kvas pomešamo. Rumenjake penasto umešamo, dodamo skutu in rum. Vse skupaj dobro premešamo. Nato dodamo mešanico preostalih sestavin in gladko razmešamo. Pokrijemo ter 30 minut pustimo počivati na toplem, da se masa zrahlja. Nato z žlico odvajamo koščke testa, ki jih v segretim olju zlato rumeno ocvremo. Cvrtke polagamo na papirnat prtiček, ki vpije odvečno maščobo. Tople cvrtke potresemo s sladkorjem v prahu.

Kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Pokrajinskem muzeju je na ogled stalna muzejska razstava. Do konca februarja 2005 je na ogled tudi arheološka razstava Neskončen dih.

- V prostorih Kluba PAC je na ogled razstava Figuraliki iz zbirke hiše umetnikov Bažato. Predstavljeni so dela akademskih slikarjev Živka Marušiča, Marija Vrenka in Silvestra Plotajsa - Sičoa.

- V lokalu Art caffè si lahko ogledate razstavo fotografij avtorja Aleša Bravničarja z naslovom Legende Route 66.

- V predverju grajske dvorane je na ogled razstava intarzij avtorja Janeza Bošnjaka.

- V BTC-ju je na ogled razstava Kotkor kapljic, tolko let - Sporočilo v steklenici, ki sta jo pripravila Katedra za družinsko medicino z Medicinske fakultete in oddelek oblikovanja z Akademije za likovno umetnost v Ljubljani.

MORAVSKE TOPLICE

V galeriji Ajda v Termah 3000 razstavlja do 13. februarja svoja dela akademski slikar Janez Kovarčič.

LAASFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je na ogled dvojezična razstava z naslovom Moč šibkih - Ženske v času kmečkega gospodarjenja etnologinje in sociologinje kulture Irene Destovnik iz Ljubljane.

ZALAEGRSZEG

V galeriji Gönczi (Landorhegy utc. 21) je na ogled razstava Art-EUphoria.

Prispevki za nakup opreme za ginekološki oddelek in novo porodnišnico

Mercator SVS Ptuj namesto cvetja za pok. Alojza Pucka iz Lendave - 20.000; družina Kranjc - Bezjak, Delavska pot, Gornja Radgona, namesto cvetja za pok. dr. Kastelčev - 30.000; Jože Babič, Križevci 48, namesto cvetja za pok. Evgena Berkeja iz Križevca - 5.000; telovadna skupina Društva upokojenk Murska Sobota namesto cvetja za pok. Jožefo Ulen iz Kroga - 11.353; sosedje Malčike Lončar iz Prvomajske ulice 14 v Murški Soboti namesto cvetja za pok. Irmo Perkič iz Zenkovec - 14.000; Miran Žilavec z družino in Gabrijela, Zelena 25, Murska Sobota, namesto cvetja za pokojno dr. Kastelčev - 15.000; Štefka in Ciril Casar, Lendavska 25b, Murska Sobota, namesto cvetja za pok. dr. Anico Kastelic - 10.000; Milan Irgolič, Ob progi 4, Ljutomer, namesto cvetja za pok. Kolomana Zakoča iz Ivanovca - 3.000; prijatelji iz Partizanske ulice 23 v Murški Soboti namesto cvetja za pok. Kolomana Zakoča iz Ivanovca - 15.000; Oto Ratkai namesto cvetja za pok. Kolomana Zakoča iz Ivanovca - 10.000; družina Urbančič - Ratkai, Jakopičeva 9, Ljubljana, namesto cvetja za pok. Kolomana Zakoča - 10.000; Marjana Kavčič, Bevkova 9a, Murska Sobota, namesto cvetja za pok. teto Kristino Titan iz Kupšinec - 5.000; Štefan Činč, Bertoki, namesto cvetja za pok. teto Kristino Titan iz Kupšinec - 5.000; družba iz čajnice Marič namesto cvetja za pok. mamo Soniboja Podlunška iz Kroga - 8.000; Sindikat Panonka Murska Sobota namesto cvetja za pok. mamo Ota Žoldoša s Hodoša - 15.000; Vrtec Lendava namesto cvetja za pok. Alojza Pucka - 5.000; Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer namesto noveletnih voščilnic - 100.000 sit.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 01100-6030278282.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

Najlepše želje ...

3. februarja praznuje god Blaž Veres iz Bakovec. Vse lepo mu želita babica in dedi!

Tjaša Marinič iz Logarovec želi vse najboljše za 4. rojstni dan, da bi bila zdrava, razigrana in srečna ter da bi večkrat prišla na Slamnjak - botrica Vesna, boter Branko, babica, Mitja in Mateja.

Te dni praznuje 50. rojstni dan - srečanje z Abrahamom - Draga Raj z Gornje Bistrice. Iskreno ji čestitata ter ji kličeta še na mnoga zdrava in srečna leta Jože in Vera z Jesenic.

Poročili so se

V januarju so se na območju Upravne enote Murska Sobota poročili:

Jožef Bertaianič, oblikovalec kovin, iz Fikšinec in Renata Veron, delavka, iz Fikšinec; Slavko Inašič, delavec, iz Dolnjih Slavec in Ksenija Slavc, gospodinja, iz Šalamenec; Ivo Kerže, profesor, iz Lavrice in Tadeja Tratnjek, novinarka, iz Lipovec; Boris Raduha, medicinski tehnik, iz Murske Sobotne in Natalija Lopert, študentka medicine, iz Dokležovja.

UE Lendava

V mesecu januarju 2005 je bila v UE Lendava ena sama poroka, in sicer sta se v Črenšovcih poročila Janez Zadravec, strojni tehnik, iz Črenšovca ter Andrejka Horvat, konfekcijska inženirka, iz Črenšovca.

Vse najboljše na skupni življenjski poti jim želi tudi Vestnik!

Gornja Radgona

Na območju občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici je trenutno vključenih v vzgojno-varstvene organizacije 496 otrok. V vrtcih je tako nekaj več kot polovica vseh otrok tega območja, saj starši za 361 otrok prejema povečan otroški dodatek, ker niso vključeni v vrtec (predvsem dojenčki). Sicer pa na območju upravne enote Gornja Radgona ta čas prejema otroški dodatek 4.109 otrok v skupnem znesku 58,4 milijona tolarjev. Povprečna višina otroškega dodatka za enega otroka je 14.215 tolarjev. F. Kl.

Sveti Jurij ob Ščavnici

V devetih prostovoljnih gasilskih društvih na območju občine Sveti Jurij ob Ščavnici je od 2.915 ljudi, kolikor šteje občina, že več kot 900 članov teh društev. Po besedah Slavka Kolmaniča, poveljnika Gasilske zveze Sveti Jurij ob Ščavnici, število gasilcev po društvih narašča, še posebno ženski. Letos bo namenila Gasilska zveza Sveti Jurij ob Ščavnici posebno pozornost izobraževanju mladim operativnim članom in gasilkam. 19. februarja pa bo steklo izobraževanje za pridobitev naziva gasilec za 35 mladih. F. Kl.

Mercator
Dobra ideja!

V akciji od 3.2. do 15.2.2005

Brez dvoma
najboljša cena!

Mortadela Srček - lahki
cena za kg v kosu
MIP, Nova Gorica

2.724,-

1.344,-

-50%

Bonboniera Baci
143 g, Perugia, Italija

803,-

439,-

-45%

Sadni jogurt Kako si?
več okusov, 180 g
Ljubljanske mlekarne, Ljubljana

110,-

61,-

-40%

PREHITITE POMLAD!

www.lip-bled.si

od 4. 2. do 19. 2. 2005

**Na en komplet furniranih notranjih vrat (krilo + podboj) vam podarimo eno kljuko.

*Velja do odprodaje zalog. Podrobnosti na prodajnih mestih.

ugodne cene žaganega lesa

MURSKA SOBOTA

Šavel center, Cvetkova 2, tel.: 02/52 13 872

LIP Bled, d.d., Ljubljanska c. 32, SI - 4260 Bled, tel: 04 / 579 50 00

lipbled.

Pesem gozda v vašem domu

[illegible]

Pošilja:

20.1.2005

1. nagrada v vrednosti 10.000 SIT:
ZVEZDANA POLDAUF, Murski Črnci 45e,
9251 Tišina, DŠ 84528923

2. nagrada kuharska knjiga Boug žegnaj:
Jožef Horvat, Miklošičeva 22, 9000 M. Sobota

3. - 7. nagrada - Vestnikova majica:
Ivan Kocbek, Sp. Ščavnica 3, 9250 G. Radgona
Nada Horvat, Št. Kovača 77, 9224 Turnišče
Henrik Jerom, Ul. Molniške Cete 9, 1120 Ljubljana
Milena Štaus, Ravenska 7, 9231 Beltinci
Karmen Stolnik, Lukavci 33a, 9242 Križevci

Nagrajencem čestitamo, potrdila za nagrade (ali nagrade) bodo prejeli po pošti.

Davčna številka:

Lisica in medved sta
živali iz gozda skupnega,
morda pa bo ta
živalski naš svet
kot brate povezal nas spet.

ГОРОСКОП

ONa: Predvidno se bosti lotili pripravn na po-
memben poslovni korak, ki vam obeta
precejšnje uspehe. Sprejeli boste pomo-
priatelja, ki se na te zadeve spozna veliko bolje ko
vi. ON: Že zelo dolgo si govorite, kako je svet krut in
nepravičen do vas. Res pa je, da ste nepravilni pre-
pisem vi sami, vendar pa je to treba tudi priznati. Pri-
glejte resnici v očji in vse bo nekako lažje.

ONa: Potrebnovali boste prijateljski nasvet in obilnico pomoči. Edino to vas še lahko reši popolne polomije, ki ste si jo zakuhali Partner bo prišel na dan z zanimivim predlogom, ki boste ga sploščalo upoštevali! **ON:** Lepo kašo so vam zakuhali in le svoji iznajdljivosti se lahko zahvalite, d niste v še večjih težavah. Z zelo prefinjeno zvijačo boste izvlekli iz zapletene situacije, ki ni obetala pr nič dobrega.

ONA: S prijatelji se boste pošteno povešali, naslednji dan pa boste preklinjali moralnega mačka. Poklinal vas bo na znanec, ki se ga najprej ne boste spomnili, pozneje pa vam bo vse skupaj postalo zelo jasno. **ON:** Ozri se malo okoli sebe – nekdo vas že precej časa opazuje, vendar si ne upa z besedo na dan. Pomagaj ji, pa čeprav samo z majhnimi namigom. Na poslovnem področju se vam obetajo spremembe v načinu dela.

Mali oglasi poleg tudi na spletnem portalu izberi.si!

- Ugodne cene oglasov na rumeni strani
- 20 % popusta za naročnike Vestnika

Mali oglasi sprejemamo vsak delavnik od 8. do 14. ure, v ponedeljek do 15.30, za objavo v naslednji številki Vestnika. Oglase lahko oddate po telefonu: 02 531 19 98 ali po e-pošti: oglasi.vestnik@pina.si ali na spletnem mestu izberi.si.

>> izberi.si
oglas, označen s to ikono, so objavljeni tudi na spletnem mestu www.izberi.si, kjer si lahko ogledate tudi slike in daljši opis oglaševanega predmeta ali storitve.

motorna vozila

KARAMBOLIRANO VOZILO kupim. Tel.: 040 256 963. m21214

AVTO SEAD CORDOBA 1.6, letnik 1997, prevoženih 30.000 km, prodajo. Tel.: 539 16 00 ali 041 380 456. m21579

R4 ugodno prodam. Tel.: 031 722 534. m

RENAULT 5 Campus, letnik 1992, rdeče barve, prodam. Tel.: 02 548 14 52. m21581

PEUGEOT 206 SW, kovinsko svetlo modre barve, letnik 2003, december, prodam. Tel.: 041 402 800. m21609

posesti

Iščete sobo ali manjše stanovanje v M. Soboti ali okolici. Tel.: 031 853 770. m21488

TRISOBNANO STANOVANJE v M. Soboti prodam. Tel.: 031 564 302. m21587

V FILOVCIH, Filovski vrh, prodam 15-arsko parcelo: 5 arov vinograda (300 trsov), drugo sadovnjak. Možna gradnja manjšega objekta na gradbenem delu parcele. Tel.: 02 522 14 56 ali 051 360 862. mtu

DVOSOBNO STANOVANJE v M. Soboti, Lendavska ul., prodam. Tel.: 031 856 852. m21601

INFORMATIVNO ZBIRAMO VLOGE ZA NOVA ŠTIRI (4) STANOVANJA NA KOBILJU POD UGODNIMI POGOJI.

Interesenti se oglasite na Občini Kobilje, Kobilje 35, ali po tel.: št. 02 579 92 21. m21551

VINOGRAD, 7 arov, možnost za gradbeno parcelo na lepi lokaciji ob glavni cesti v Gerlinčih, prodam. Tel.: 540 12 39. m21605

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911

Prispevki za nakup opreme za ginekološki oddelek in novo porodnišnico

Nova kreditna banka Maribor za nakup opreme - 1.000.000 SIT; družina Slavič, Mladinska 20, Radenci, namesto cvetja za pok. mamo Lojzke Lepoša iz Radenec - 10.000; Ivanka Bratkovič, donacija za ginekološki oddelek - 10.000; Darko Kerčmar z družino iz Murske Sobotice namesto cvetja za pok. Milana Sukiča iz Gornjih Petrovec - 10.000; Ema Belec, Ledavska 4, Černelavci, namesto cvetja za pok. Milana Sukiča - 5.000; Štefan Kuplen, Motovilci 31, namesto cvetja za pok. Milana Sukiča - 3.000; družina Kranjec, Martjanci 77, namesto cvetja za pok. Milana Sukiča - 5.000; družina Flisar - Titan, Kupšinci, namesto cvetja za pok. mamo Lojzke Lepoša - 6.000; Sindikat SVIZ, Srednja kmetijska šola Rakičan, namesto cvetja za pok. Štefana Mesariča - 10.000; družina Ane Gobar iz Murskih Črnc namesto cvetja za pok. Marijo Šinko iz Gradišča - 5.000; Aladar Prelec, Šalovci 183, namesto cvetja za pok. Antonijo Vaupotič iz Parčjaka - 7.000; Lekarna Lendava, Mlinska ul. 5, namesto cvetja za pok. Alojza Pucka iz Lendave - 9.000; Ginekološko-porodni oddelek, prispevek od laktovita - 4.260; sodelavci SGP Pomgrad GM Betonarna namesto cvetja za pok. očeta Boruta Sukiča iz Gornjih Petrovec - 10.000 SIT.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbira mo na računu št. 01100-6030278282.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

kmetijska mehanizacija

TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA, cisterno za gnojevko, obračalni plug, rotacijsko koso, pajka in mulčer prodam. Tel.: 031 606 595. m21603

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 30 ali 32 KS, dobro ohranjen, kupim. Tel.: 041 330 744. m21584

TRAKTOR Vinkovič, rabljen, s priključki, kupim. Tel.: 521 18 67, po 19. uri. m21525

TRAKTOR DEUTZ 75 in STAYER 430 ugodno prodam. Tel.: 041 647 079. m21575

MEŠALNICO ZA KRMILO Z MLINOM, pocinkano cisterno, 3000 l, prodam. Tel.: 041 328 353. m21604

KOMBAJN CLAAS DOMINATOR 96 in kombajn John Dere prodam. Tel.: 040 656 671. m21606

razno

MIZARSKO DELOVNO MIZO (»hoblpank«) kupim. Tel.: 031 395 688, 544 12 39. m21542

DVA ŠIVALNA STROJA Bagat in Pfaff prodam. Tel.: 579 12 07, 041 346 783. m21588

LIPOV HLOD, 2,5 m3, prodam. Tel.: 02 541 14 30. m21595

ODKUPUJEMO HLODOVINO LISTAVCEV NA PANJU. Plačilo takoj. Tel.: 041 614 217, 041 759 461. m21596

Preključujem veljavnost Zaključnega spričevala OŠ Turnišče, l. 1983/84, Slavica Toplak, Ob potoku 3, Turnišče. m21598

delo

NATAKARICO, z veseljem do dela v strežbi, zaposlimo. BAR PIVNICA "KUZMA", Bojan Kuzma, s. p., Cankova 21 a, tel.: 02 540 15 45, 041 618 170. m21607

storitve

MIZARSKA HIŠNA POPRAVILA: obnova kuhinj, polaganje laminata ter montaža rolet, žaluzij in lamelnih zaves. V & S FASHION, d. o. o., Krog, Murska ul. 123, tel.: 02 532 19 20. m21611

na internetu:

www.vestnik.si

Poslužje na internetu: d. d. III. s. Novaka 13. M. Sobota

Spomini so edini cvet, ki ne ovne ...

V SPOMIN

30. januarja pred tremi leti nas je zapustil naš dragi

Jože Ciglar

iz Kukeča

Za vsako lepo misel, položen cvet in prižgano svečo ob njegovem grobu - iskrena hvala!

Tvoji najdražji

Ni me v grobu, tam ne spim, kakor angel nad vami bedim.

ZAHVALA

V 96. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

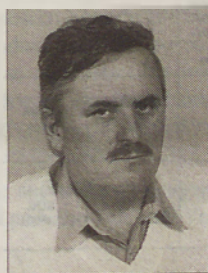
Etelka Vaš

iz Prosenjakovec 41

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, še posebno sosedovim Čahukovim za vsestransko pomoč, in vsem, ki ste našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in nam izrekli sožalje.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujemo vsi tvoji najdražji

Ni te na pragu, niti v hiši, nihče več tvojega glasu ne sliši. Zato pot vodi nas tja, kjer sveče ti gorijo in rože ti v spomin cvetijo.

ZAHVALA

V 55. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in sin

Ivan Horvat

iz Žižkov 45b

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za vsestransko pomoč in vsem, ki ste ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala vsem, ki ste darovali vence, sveče in denar za dobrotelne namene.

Iskrena hvala g. kaplanu Emberšiču za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Ferenčak, govorniku za ganljive besede slovesa in osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu ter Kliničnega centra.

Žalujemo vsi njegovi najdražji

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM, PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17,

TEL.: (02) 53 48 060, FAX: (02) 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja.

Tel.: 02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 949
KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.
Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o.
Kopalska ul. 2, Murska Sobota

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE:

UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME

BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km.

PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

D. E. POGREBNIŠTVO
telefon: 02/521 37 00

UREDITEV DOKUMENTOV

OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJAH

UREJANJE ZELENIC

PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

Ni te na pragu, niti v hiši, nihče tvojega glasu ne sliši, zato pot vodi nas tja, kjer sveče ti gorijo in rože ti v spomin cvetijo.

V SPOMIN

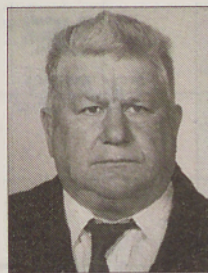
2. februarja mineva leto dni od takrat, ko nas je zapustila naša mama

Marija Forjan

iz Večeslavec 107

Iskrena hvala vsem, ki se ustavite ob njenem grobu, položite cvetje in prižigate sveče.

Vsi njeni najdražji

ZAHVALA

Iztekla se je življenjska pot dragega moža in brata

Jožefa Štiblarja

s Petanjcev 84

Ob nenadni izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot.

Hvala vsem, ki ste darovali cvetje, sveče in za svete maše.

Posebej hvala lovskim družinam, gospodu župniku, pevcem in govornikom.

Žalujemo vsi njegovi

Kogar imaš rad, nikoli ne umre, le daleč je ...

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi našega dragega moža, očeta, dedija, brata

Ivana Žuža

1. 8. 1928-21. 1. 2005

direktorja nekdanjega podjetja

Remont v Gornjih Petrovcih

borca I. bataljona III. brigade VDV

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom družini Časar - Kovač iz Križevca v Prekmurju, sorodnikom Štefana in Ernesta Časara iz Šulinca ter sorodnikom Gizele Špilak in Zoltana Šafrana iz Stanjeveca, dobrim sosedom iz Stanjeveca, družinam Kozic, Špilak, Zakoč, Kološa - Zemlič, Šlihtuber in Ludviku Lazarju, prijateljem iz nekdanjega kolektiva OŠ Gornji Petrovci in vsem, ki ste nam v trenutkih bolečine stali ob strani, nam izrekli sožalje, besede tolažbe, darovali cvetje in sveče ter poslali sožalne brzojavke.

Hvala vsem, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujemo: žena Olga, hčerka Vesna z možem Petrom, vnukinji Eva in Špela, sin Janez z družino in sestra Marica z družino

Najdražjemu dediju

Ivanu Žužu

Hvala ti, da si nama podarjal brezmejno ljubezen in toplino. Ponosni sva, da sva imeli takšnega dedija.

Zelo te bova pogrešali.

Del tebe bova za vedno nosili v svojih srcih.

Tvoji vnukinji Eva in Špela

izberi.si - Vseuslovenski portal malih oglasov
Odslej lahko na spletu oddate svoj mali oglas za sedem slovenskih časopisov, pregledujete tam objavljeno ponudbo, prebrskate rumeno stran, ter pustite, da vas presenetijo najnovejši kadrovske oglasi. Brezplačno po malih oglasih še nikoli ni bilo tako udobno.

SODELUJEJO:

DELO NOVICE

NOVI TEDNIK

primorske novice

VESTNIK

GOŠTARSKO GLAS

STARIŠKI

*Ko solza kane,
v srcu bolečina
za vedno ostane.*

SPOMIN

29. januarja je minilo 13 let
od takrat, ko si nas za vedno
zapustil, dragi ata in dedek

Jožef Sijarto

iz Dolnjih Slaveč

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Hčerka Marija in vnuk Štefan

*Brajda pri hiši nemo stoji
in se sprašuje, zakaj
pod njo ne posedaj več ti!*

V SPOMIN

Že leto dni naš dom prazen je,
odkar odšel nenadoma si k počitku,
dragi mož, oče, stari oče,
pradedek, sorodnik in prijatelj

Ernest Sukič

iz Dolnjih Slaveč 65

Neizmerno te pogrešamo,
odkar smo ostali sami, še bi te potrebovali.
Hvala vsem, ki še cenite njegovo poštenost
in dobroto s svečo in molitvijo.

Vsi, ki te imamo radi

V 84. letu se je poslovil od nas
naš dragi papek, dedek in tast

Ludvik Rajbar starejši

upokojeni avtomehanik
iz Murske Sobote

Od njega smo se poslovili skromno, kot je želel,
v soboto, 27. januarja, na soboškem pokopališču.

Vsi njegovi

*Tam ob cesti hišica sameva,
otožna, prazna, tiha se nam zdi,
ko tebe, draga mama, v njej več ni.
Ostali so še spomini in sledovi tvojih
pridnih rok, zato pot nas vodi tja,
kjer rožice ti grob krasijo in
sveče ti gorijo.
Oh, kako boli, ko vidiš, kako od
bolezni usihajo življenjske moči,
to veš ti in vemo mi, ki smo bili
s tabo vse trpeče dni.*

ZAHVALA

V 78. letu je za vedno zaspala naša draga
mama, stara mama, prababica in tašča

Gizela Kovačec

roj. Korošec
iz Šulinca 34

Z globoko bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo
vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem,
ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani,
tako v velikem številu pospremili k večnemu počitku,
nam pa izrekli pisno in ustno sožalje ter darovali vence,
sveče in v dobrodelne namene. Posebej hvala dobrim
sosedovim družinam Kovačec in Bunderla - Perš.

Iskrena hvala osebni zdravnici gospe dr. Šbüll
ter osebju bolnišnice kirurškega oddelka v Rakičanu
za ves trud in skrb v zadnjih dneh bolezni.

Hvala sodelavcem Mure G. Petrovci, 813. brigadi
in aktivu žena iz Nerađnovca.

Hvala gospodu župniku in pevcem za odpete žalostinke,
godbi na pihala iz Bakovec in pogrebništvu Hozjan.

Vsem še enkrat – iskrena hvala!

*Žalujemo: Tvoji najdražji,
ki smo te imeli radi*

ZAHVALA

V 90. letu nas je zapustil dragi
oče, stari oče, tast in sorodnik

Franc Kuhar

iz Nemčavec 25

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in znancem, ki ste ga pospremili
na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter
darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene.

Posebej hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka,
duhovniku Leonu za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke in pogrebcem.

Vsi njegovi

*Tvoje pridne roke,
pošteno in dobro srce
so naš ponos in lep spomin na te.*

ZAHVALA

V 84. letu je odšla k večnemu
počitku naša draga mama,
tašča, babica, sestra in svakinja

Marija Kohek

iz Cvetkove 42 v Rakičanu

V tihi žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili
na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše,
za obnovo cerkve in v dobrodelne namene, izrekli
sožalje ter nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.
Posebej iskrena hvala g. župniku Martinu Horvatu
za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke
in g. Jožetu Casarju za ganljive besede slovesa.

Žalujemo vsi tvoji najdražji

*Ni več besed, ne stiska rok,
ostal je le trpek jok. Skrb, delo in
trpljenje bilo tvoje je življenje.
Sedaj od vsega truda si zaspal,
odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 67. letu nas je zapustil naš dragi
mož, oče, dedek, brat in tast

Anton Pozvek

iz Veščice 26

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
botrini, sosedom in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi
zadnji poti, prinesli cvetje, vence, sveče in izrazili iskreno
sožalje ter darovali za svete maše in cerkev.
Posebej hvala dr. Horvatu ml. z internega oddelka za iskreno
in požrtvovalno pomoč. Iskrena hvala tudi župniku za lep
pogrebni obred, pevcem za občuteno odpete žalostinke, g.
Angeli za nesebično pomoč in pogrebništvu Banfi.

Žalujemo vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

Viljem Čer

10. 1. 1948–23. 1. 2005
iz Rakičana

Ob boleči izgubi našega Vilija se iskreno zahvaljujemo
vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem,
ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam osebno
ali pisno izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče, svete maše,
darovali v dobrodelne namene za izgradnjo poročnišnice
ter nam drugače stali ob strani.

Iskrena hvala sodelavcem iz ZZS, OE Murska Sobota
in Matejevim sodelavcem.

Posebej se zahvaljujemo lovčemu LD Mlajtinci in Rakičan,
registrom ter drugim lovskim prijateljem.

Iskrena hvala za pogrebni obred in poslovilne besede
g. duhovniku, govornikom in pevcem ter pogrebništvu Banfi.

Žalujemo svojci

ZAHVALA

V 85. letu nas je
zapustila draga mama

Marija Gomboc

iz Motovilec 19

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in sosedom,
ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani,
darovali cvetje in sveče ter za svete maše,
nam pa izrekli sožalje.

Žalujemo vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustil
dragi mož, oče in dedek

Ludvik Titan

iz Černelavec, Gederovska 35

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom,
sorodnikom in znancem, ki so ga pospremili
na zadnji poti, darovali vence, sveče in za
dobrodelne namene ter nam izrekli sožalje.

*Žalujemo: žena Marija ter
sinova Ernest in Ludvik z družinama*

*Naš dom ostal je prazen,
ko nehote smo šli narazen.
Vedno znova, ko jutro se rodi,
v dan zazremo se s solznimi očmi.
Le kdo pozabil tvoje dobro bi srce,
ki neskončno nas ljubilo je.*

ZAHVALA

V 93. letu starosti
nas je zapustila draga mama,
babica, prababica in tašča

Marija Mataj

s Petanjec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili
na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali
cvetje in sveče ter za svete maše in cerkev.

Hvala g. župniku, pevcem, govorniku
in pogrebništvu Kampuš.

Lepa hvala tudi osebju kirurškega in infektivnega
oddelka za lajšanje bolečin v zadnjih dneh življenja.

*Žalujemo: sinova Franc in Jože z družinama
ter vnuki in pravnuki*

*Kako boli in duša trpi, ko vidiš,
kako iz dneva v dan od bolezni
usihajo življenjske moči. To veš le ti,
draga mama, to vemo mi, ki smo
bili ob tebi tvoje zadnje trpeče dni.*

ZAHVALA

V 69. letu je tiho zaspala naša draga
mama, stara mama, tašča in sestra

Matilda Puhan

rojena Špilak, z Ivanec 37

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem
in prijateljem, ki ste jo v lepem nedeljskem popoldnevu v
velikem številu pospremili na njeno
poslednjo pot, nam izrekli sožalje, prinesli cvetje,
sveče, darovali za maše ali v dobrodelne namene
ter nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Hvala vsem, ki ste se zanjo trudili: dr. Štefanu Horvatu,
dr. Dušanu Kovaču in osebju intenzivnega internega oddelka
bolnišnice M. Sobota ter osebni zdravnici dr. Rihtaršičevi.
Hvala gospodu župniku dr. Zveru, pevcem, gospodu Marušiču
za odigrano melodijo in Pogrebništvu Ferenčak.

Vsi, ki smo te imeli radi

DRAGA MAMA!

Lepo te je bilo imeti, pogrešali te bomo.

Tvoji vnuki: Pavlek, Monika, Petra, Valentina

Spored radia Murski val

UKV 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 4. februar - 05.00 Vedro v novo jutro - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž - 08.15 Jutrana tema - 09.00 Poročila - 09.10 TV As - 09.15 Relax - 09.45 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.00 Poročila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Zamurjenci, kabaret Dušana Radiča, Džoužija, Berte in Marka - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.20 Predstavljamo vam, nova glasba - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Reportaža s pomurskih kmetij - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.40 Mali oglasi - 17.30 Murski val nagraduje - 18.00 Alboom - 18.30 Radijski knjižni sejem (Nevka Emri) - 19.00 Mladi val - glasba za mlade, vaša razmišljanja (Maja in Timotej) - 20.00 Ugasni televizor (Bojan Peček) - 24.00 SNOP

SOBOTA, 5. februar - 05.00 Dobro jutro! - 8.30 Mali oglasi - 09.15 Biba buba baja, OŠ Gederovci (Nataša Brulc Šifart) - 10.00 Poročila - 10.30 Pustno Potepajte se z nami - 11.00 Poročila - 11.15 Potepajte se z nami - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Nagrada tedenskega sponzorja - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Slovenija, od kdaj lepote tvoje (Bojan Rajk) - 24.00 SNOP

NEDELJA, 6. februar - 05.00 Vedro v nedeljsko jutro - 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih Slovenih (Silva Eory) - 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja: Bela Soma (Simona Špindler) - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) - 13.30 Čestitke, šport in Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.00 Fordjanek - 24.00 SNOP

PONEDELJEK, 7. februar - 05.00 Vedro v dobro jutro - 07.40 Pismo iz Porabja, Marjana Sukič - 09.15

Ponedeljkova tema in internetna anketa - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Vaš sosed znanstvenik - 11.00 Poročila - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 Kak je in da fajn bilou (Milan Zrinski) - 24.00 SNOP

TOREK, 8. februar - 05.00 Vedro v dobro jutro! - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Specialiteta tedna - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Kratki stik - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojece - 19.00 Poročila - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Jukeboks, domača glasbena scena skozi naočnike Boštjana Rousa - 24.00 SNOP

SREDA, 9. februar - 05.00 Vedro v dobro jutro - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.15 Veterinarski nasvet - 08.45 Džoužijevo pismo - 09.15 Izzivi Dnška Radiča - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šifart, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.15 Putra - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 NSTSNMV, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Panonski odmevi, ponovitev - 20.00 Mursko-morski val, Simona Špindler - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 10. februar - 05.00 Dobro jutro - 07.40 Zagrebško pismo Branka Šomna - 09.15 Kuharski nasvet - 10.00 Poročila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Domača plošča, lestvica - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) - 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... - 24.00 SNOP

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 3. februarja: ob 18.00 španska drama Slaba vzgoja, ob 20.00 ameriška akcijska komedija Po sončnem zahodu

Petek, 4. februarja: ob 18.00 in 20.00 Po sončnem zahodu

Sobota, 5. februarja: ob 18.00 in 20.00 Po sončnem zahodu

Nedelja, 6. februarja: ob 18.00 in 20.00 Po sončnem zahodu

Sreda, 9. februarja: ob 18.00 in 20.00 ameriška drama Večno sonce brezmadežnega uma

Ljutomer

Sobota, 5. februarja: ob 19.30 ameriška romantična komedija Elvis je odšel

Nedelja, 6. februarja: ob 17.30 in 19.30 ameriški akcijski film Čistka

Gornja Radgona

Sobota, 5. februarja: ob 20.00 španska drama Slaba vzgoja

Nedelja, 6. februarja: ob 17.30 ameriški akcijski film Čistka, ob 19.30 ameriška grozljivka Izganjalec hudiča: Na začetku

Kulturni koledar

OTVORITEV

MURSKA SOBOTA

V petek, 4. februarja, ob 18. uri bo v Galeriji otvoritev retrospektivne razstave Štefana Hauka. V glasbenem programu bosta nastopila Metod Žunec (tenor) in Vladimir Mlinarič (klavir). Razstava je posvečena kulturnemu prazniku, na ogled pa bo do 27. februarja.

KONCERT

MURSKA SOBOTA

- V soboto, 5. februarja, ob 21. uri bo v MIKK-u koncert v okviru KK Tropovci Freerider Partyja. Nastopale bodo skupine Misery System (hard core) in Blind Pilots (skate core) iz Nemčije ter Nej 40 (old school hardcore) iz Veščice. Pred koncertom bo BMX-tekmovanje, kjer bo zmagovalac prejel kolo BMX.

- V soboto, 5. februarja, bo nastopila v Prireditvenem centru Mešič skupina D'Kwaschen Retashy.

- V ponedeljek, 7. februarja, ob 19. uri bo v kinodvorani 8. koncert učiteljev Glasbene šole Murska Sobota.

MALA POLANA

V petek, 4. februarja, ob 20. uri bo v stari šoli prireditev Heavy Mental Fest 2005, kjer bodo nastopile skupine Pridigarji iz Ormoža, Nej 40 iz Veščice in skupina presenečenja. Na prireditvi bodo izdali klubsko glasilo Paper ter koledar in informator Kolendator.

GORNJA RADGONA

V petek, 4. februarja, ob 21. uri bo v prostorih MD Grom koncert skupin Juff (funk rock) iz Lendave in Whysome (emo core) iz Švice.

ANDREJCI

- V soboto, 5. februarja, ob 21. uri bo nastopila v disku Night Life hrvaška dance skupina Magnetic.

- V ponedeljek, 7. februarja, ob 21. uri bo v disku Night Life noro pustovanje s Tino in Nikšo.

LJUTOMER

V ponedeljek, 7. februarja, bo nastopila v disku Oxygen skupina D'Kwaschen Retashy.

GLEDALIŠČE

LENDAVA

V petek, 4. februarja, ob 19. uri bo v gledališki in koncertni dvorani veseloigra z glasbo in petjem Županova Micka avtorja Antona Tomaža Linhartar v izvedbi Gledališke skupine Prevalje - Mežica.

LITERATURA

LENDAVA

V četrtek, 3. februarja, ob 18. uri bo v Centru Banffy predstavitev knjige Madžari (kratka zgodovina Madžarov) avtorja Laszla Göncza.

MURSKA SOBOTA

V petek, 4. februarja, ob 19. uri bodo v Pokrajinski in študijski knjižnici odprli Brankovo sobo, ki bo posvečena rojaku Branku Šomnu, književniku, scenaristu in publicistu, ki je knjižnici podaril več kot sedem tisoč knjig.

MOŠČANCI

V ponedeljek, 7. februarja, bo na Španovi domačiji prireditev Poezija v oštariji.

PREDAVANJE

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 3. februarja, ob 19. uri bo v MIKK-u potopisno predavanje Nova Zelandija avtorja Bojana Erhartiča.

GORNJA RADGONA

V ponedeljek, 7. februarja, ob 17.15 bosta v Vzgojno-varstvenem zavodu Manka Golarja uvodno predavanje in začetni tečaj joge.

RAKIČAN

V torek, 15. februarja, ob 19.10 bosta v Izobraževalnem centru Rakičan uvodno predavanje in začetni tečaj joge.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911

Kulturni koledar

DOGODEK

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

V petek, 4. februarja, ob 18. uri bo v kulturnem domu proslava ob kulturnem prazniku.

CANKOVA

- V petek, 4. februarja, ob 18.30 bo v vaško-gasilskem domu proslava ob kulturnem prazniku. Sodelovala bo folklorna skupina z Gornjega Senika. Istočasno bo v dvorani na ogled razstava likovnih del osnovnošolcev, ki so sodelovali na likovnem taboru Po sledih naše preteklosti. Po končani prireditvi bo na ogled na novo urejena krajevna knjižnica na Cankovi.

- V nedeljo, 6. februarja, ob 10.30 se bo začela pred Lovskim domom že šesta pustna prireditev Fašenek na Cankovi.

RADENCI

V petek, 4. februarja, ob 19.30 bo v kongresni dvorani hotela Radin prireditev ob kulturnem prazniku. Slavnostni govornik bo pisatelj Vlado Zabor, v kulturnem programu pa bodo nastopili: Pevski zbor iz Puconec, Mešani pevski zbor Radenska in recitatorji OŠ Radenci.

GRAD

V soboto, 5. februarja, ob 12. uri se bo začelo pred grajskim poslopjem pustno rajanje s prireditvijo Fašansko gostovanje grajskega lapca. Zaigral bo ansambel Atlanta.

BEZNOVCI

V soboto, 5. februarja, ob 18. uri se bo začela v vaško-gasilskem domu tradicionalna prireditev Maškarada.

KOROVCI

V soboto, 5. februarja, bo prireditev Maškarada.

RAZKRIŽJE

V soboto, 5. februarja, ob 19. uri bo v kulturnem domu slovesnost ob kulturnem prazniku. Slavnostni govornik bo dr. Ivan Štuhec. V kulturnem programu sodelujejo dijakinja, dijaki in profesorji Gimnazije Franca Miklošiča iz Ljutomerar z recitalom poezije Vlada Kreslina ter Razkriški oktet.

BOGOJINA

V nedeljo, 6. februarja, ob 15. uri bo v kulturnem domu občinska proslava ob kulturnem prazniku, kjer bodo nastopili: Dekliški nonet Talita Bogojina, Moški kvartet KUD Jožef Košič Bogojina, učenci OŠ Bogojina in folklorna skupina KTD Tešanovci. Slavnostni govornik bo župan občine Moravske Toplice Franc Cipot.

VERŽEJ

V nedeljo, 6. februarja, ob 19. uri bo v kulturnem domu proslava ob kulturnem prazniku.

CVEN

V nedeljo, 6. februarja, ob 19. uri bo v združnem domu proslava ob kulturnem prazniku.

MURSKA SOBOTA

- V ponedeljek, 7. februarja, ob 10. uri bo na sedežu Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota kulturna prireditev Prešeren - resno in prešerno. Povezovalka programa bo književnica Karolina Kolmanič, program pa bodo popestrili literarni, glasbeni in dramski utrinki.

- V torek, 8. februarja, ob 19. uri bo v grajski dvorani slovesnost ob kulturnem prazniku, kjer bodo podelili nagrade mestne občine Murska Sobota. Na slovesnosti bodo predvajali premierno v naši pokrajini film prekmurskih ustvarjalcev Črvi.

LENDAVA

- V ponedeljek, 7. februarja, dopoldne bo v gledališki in koncertni dvorani kulturni program, ki ga je pripravila Dvojezična srednja šola.

- V ponedeljek, 7. februarja, ob 18. uri bo v gledališki in koncertni dvorani slovesnost ob kulturnem prazniku. Po slovesnosti bo na koncertu nastopila skupina Kontrabant.

LJUTOMER

- V ponedeljek, 7. februarja, ob 16. uri bo v domu starejših občanov prireditev ob kulturnem prazniku.

- V ponedeljek, 7. februarja, ob 19. uri bo v kulturnem domu prireditev ob kulturnem prazniku, kjer bodo podelili Miklošičeve nagrade in priznanja, obiskovalci pa bodo slišali recital poezije Vlada Kreslina.

TIŠINA

V ponedeljek, 7. februarja, ob 19. uri bo v kulturni dvorani prireditev ob kulturnem prazniku. Nastopili bodo učenci OŠ Tišina in pevski zbor Mavrica.

BELTINCI

V torek, 8. februarja, ob 11. uri se bo začela na parkirišču pred trgovino Mercator prireditev Fajnsček v Bolečincaj.

DOBROVNIK

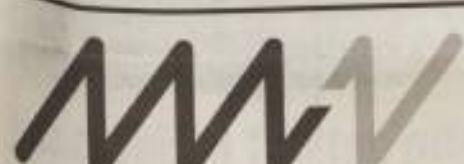
V torek, 8. februarja, ob 12. uri se bo začela pred kulturnim domom prireditev Pustovanje v Dobrovniku.

LJUBLJANA, LJUTOMER

Revija Mentor razpisuje literarni natečaj za srečanje tujezičnih pesnikov in pisateljev, ki bo od 22. do 24. aprila v Ljutomeru. Srečanje je namenjeno samo avtorjem, ki stalno ali začasno bivajo v Sloveniji, pišejo pa v svojem materinem jeziku. Avtorji morajo svoje izdelke poslati do 10. februarja na naslov: JSKD, revija Mentor, Stefanova 5, 1000 Ljubljana, s pripisom Sosed tvojega brega 2005.

DUNAJ, MURSKA SOBOTA

V sredo, 9. februarja, ob 5. uri bo krenil avtobus na razstavo Peter Paul Rubens na Dunaju. Ogled pripravila Univerza za tretje življenjsko obdobje M. Sobota.

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE, GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Dolina moje mladosti - Vitezi Celjski
2. Pot življenja - Petovio
3. Glasba je luč - Ptujskih 5
4. Kdor zimo rad ima - Štirje kovači
5. Planinska himna - Frajkinclari

PREDLOGA:

- Jubilejna - Ans. Lojzeta Slaka
- Stara zibelka - Ans. Simona Gajška

LESTVICA OBMURSKA ZABAVNE GLASBE

1. Bodi tu - Blue planet
2. O, ne morem - Dica
3. Ples večera - 2 metra pomladi
4. Ge mo dale špilo - Miha in govoreči bobni
5. Ne ljubi me z lažmi - Drago

PREDLOGA:

- Vedute - Občutek za veter
- Ka si malo betežen - Marina Huber

Nagrado (kaseto) glasbene založbe **Man-darina iz Ljubljane** prejme **Dezider Obal, Moščanci 6, 9202 Mačkovci.**

Izpolnjene kupone pošljite do ponedeljka, 7. februarja 2004, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 5 - glasujem za skladbo

GLASBA NAŠEGA SRCA:

LESTVICA OBMURSKA ZABAVNE GLASBE:

Ime in priimek ter naslov:

Delimo vstopnice za kino

V filmu Elvis je odšel je govora o kralju rock'n'rolla Elvisu Presleyu. Našo nagrado prejme **Darinka Zelko, Rakičan, Mladinska 12, 9000 Murska Sobota.** Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje pa se glasi:

Napišite originalni naslov filma Elvis je odšel!

Kupon št. 5 - odgovore pošljite do ponedeljka, 7. februarja, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

VESTNIKOV KOLEDAR

3. februar, četrtek,	BLAŽ
4. februar, petek,	ANDREJ
5. februar, sobota,	AGATA
6. februar, nedelja,	DORA
7. februar, ponedeljek,	EGIDIJ
8. februar, torek,	JANEZ, pust, slov. kult. praz.
9. februar, sredo,	POLONA

6. februarja bo sonce vželo ob 7. uri in 19 minut, zašlo pa ob 17. uri in 13 minut. Dan bo tako dolg 9 ur in 54 minut. 8. februarja ob 23. uri in 29 minut bo na nebu nastopil mlaj.

Menjalniški tečaji za tolar
Banke Slovenije 2. februarja 2005

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	239,0385	239,7578	240,4771
Hrvaška	HRK	191	1	31,8272	31,9230	32,0188
Madž.	HUF	348	1	0,9748	0,9777	0,9806
Švica	CHF	756	1	154,0693	154,5329	154,9965
V. Brit.	GBP	826	1	345,3316	346,3707	347,4098
ZDA	USD	840	1	183,3962	183,9480	184,4998

VANĀK na VICI

Kloniranje

V Podgorici (SČG) so klonirali krompir in žabo. Rezultat: Zelen krompir, ki sam skače v vrečo.

Biologija

Učiteljica biologije sprašuje učence, ali kdo ve, kaj je skat. Noben se ne javi, le Janezek dvigne roko.

Učiteljica vpraša: »No, Janezek, kaj je skat?«

Janezek: »To je zelo ploščata riba.«

Učiteljica pa kar vrta v njega in ga vpraša: »Zakaj pa je ploščata?«

Janezek pa kot iz topa: »Ker je skata naskočil kit!«

Učiteljica ga je takoj odpeljala k ravnatelju. Ravnatelj ga je okaral in vprašal, zakaj ji je tako odgovoril.

Janezek: »Če ji ne bi tako odgovoril, bi me potem vprašala, zakaj ima žaba tako velike oči.«

Potem ga je ravnatelj vprašal: »No, in zakaj ima žaba tako velike oči?«

Janezek mu je pa odgovoril: »Ker je gledala, kako je kit naskočil skata ...!«

Vprašanje

Vpraša ženička moža: »Dragi, kaj ti je na meni bolj všeč, lep obraz ali skladno telo?«

»Draga, všeč mi je tvoj smisel za humor!«

Sindikalna zabava

Sodelavki sta šli na sindikalno zabavo. Domov sta se dodobra okrepljeni z alkoholom vračali s taksijem. Kar naenkrat je pri obeh pričela delati mati narava in sta morali na veliko potrebo. Taksist ustavi pri pokopališki ograji.

Prva ženska je ugotovila, da je ustavil prepozno, zato se obriše in vrže spodnjice v grmovje.

Druga pa opravi potrebo in se ozira naokrog, s čim bi se obrisala. Zagleda trak, ki je ležal v bližini, in ga uporabi namesto toaletnega papirja.

Naslednji dan se srečata moža obeh žensk.

1. mož: »Ti, najini dve pa sta se morali včeraj zelo zabavati, prepričan sem, da nista bili sami, pomisli, domov je prišla brez hlač!«

2. mož: »To ni še nič, ko je prišla domov moja, sem opazil, da ji iz zadnjice visi trak, na katerem je pisalo: NIKOLI POZABLJE-NA!«

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmejali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.

NAROČAM VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica):

ime
in priimek:

kraj:

ulica:

številka:

poštna številka:

pošta:

davčna številka:

datum:

Naročnino želim plačevati (obkroži):

a) po položnici - letno

b) po položnici - polletno

Pozornost novemu
naročniku, ki se na
časopis naroča PRVIČ:

majica

VESTNIK

c) po položnici - trimesečno

Vabijo na borovo gostovanje

Bliza se velik dogodek - mednarodno borovo gostovanje, saj ga pripravljajo skupaj krajanji Čepinec v Sloveniji in Števanovec na Madžarskem. Te dni smo srečali tole skupino čepinskih pozvačnikov, ki vabi vse na njihovo prireditev in se s sebi, če ljudje tudi kaj poklonijo (za krajevne potrebe). Takšna je pač navada. - E. Skerlak

Geza in njegovi gostje spet »zažgali« Gornjo Radgono
Še nikoli toliko ljudi

Tako kot marsikje po Sloveniji in v tujini, kjer pogosto nastopa, je znani prekmurski humorist in pevec Geza Farkaš s svojimi gosti minulo soboto zvečer navdušil tudi prepolno športno dvorano pri OŠ Gornja Radgona.

Po splošni oceni nikoli doslej v omenjeni dvorani ni bilo hkrati toliko obiskovalcev, saj je bilo vseh tisoč sedežev zasedenih, mnogi pa so se morali znajti tako ali drugače. Organizatorja prireditve - Podjetje za informiranje in Geza Farkaš, znani humorist in voditelj oddaje Murskega vala Geza se zeza - sta ob pomoči OŠ Gornja Radgona in številnih sponzorjev poskrbela za odlično prireditev, kakršnih si ljudje želijo in so nad njimi vedno navdušeni. Sicer pa navdušenje obiskovalcev niti ne preseneča, če vemo, da so na koncertu nastopili sami glasbeni mojstri. Zgodba zase je bila skupina Atomik Harmonik, navdušili pa so tudi Yo-Zo, Maja Blagdan, Marjan Zgonc, sestra in brat Petovarjeva, Langa, Polona, Rok, Ansambel Simona Belšaka, Pero, Claudia, Brendi, Dica, Marina Huber, učenci radgonske OŠ, Drago Jošar, Langa (na posnetku) idr.

Kmalu bo na gornjeradgonškem območju nova prireditev Zaigrajmo in zapojmo po domače, in sicer v soboto, 5. marca, pri Svetem Juriju ob Ščavnici.

To bo sicer humanitarna prireditev, saj se bodo vsi nastopajoči odpovedali honorarju, vsa sredstva, tako od vstopnin

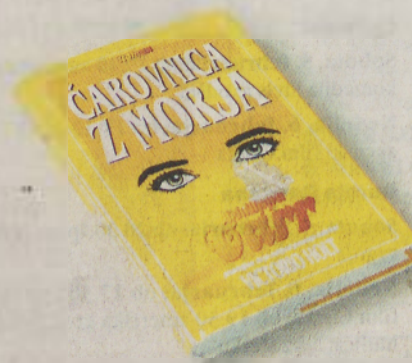

kot sponzorjev, pa bodo namenili za nakup medicinskega pripomočka za slepega otroka, ki

obiskuje prvi razred tamkajšnje osnovne šole.

O. B.

PRAZNUJETE?

www.vestnik.si

Vestnik vam poklanja darilo!

VESTNIK vsem naročnikom, ki praznujejo rojstni dan med 15. januarjem in 15. aprilom, podarja knjigo Victorie Holt ali Vestnikov dežnik.

Po darilo pridite v naročniško službo, Ul. arh. Novaka 13, M. Sobota.

Sreča, da so se po toliko letih tudi v Soboti spomnili zbiratelja prekmurskih narodnih pesmi in pomembnega soboškega glasbenika Vladimirja Močana s knjižo Odi, Micka, v pni grad lepi, kjer so zbrani lepi prekmurski ljudski napavi. Žal so uredniki hoteli še več in zato navajajo tudi kraje, kjer so bile pesmi najdene. Nekateri pravijo, da je to samo zato, da se v Črensovcih lahko ovekovečili vso klevovščino in pri v. Polani podtaknili Žižke, da so se lahko izognili M. Kranjcu, Ljudski pravici in še čemu, je zapisal dopisnik rubrike.

***

Prekmurju se menda zares obetata nov vodovod in zdrava pitna voda. Daleč, daleč je ta dan. Ob tem pa je občanom pretežnega dela Dolinskega čedalja bolj jasno, da so bili njihovi vaški vodovodi v novi državi nacionalizirani. Polastile so se jih nove občine. Ponekod so se polastile tudi kabelsko razdelilnih sistemov. Morda pa bo prišel čas za denacionalizacijo.

***

Gospoda iz nekdanje oblasne elite teh krajev je puščala in še pušča svoj pečat predvsem v casinojih, od novodobne pa se pričakuje, da bo te navade spremenila in se bo abonirala na predstavah striptiza.

***

V Mursko Soboto je že prišel najet avto, ki naj bi visokega romskega uradnika odpeljal do Jesenic, Maribora in Ljubljane na Goričkem, vendar ni ustrezal zahtevanim standardom, ki so predpisani za premike visokih uradnikov. Tako bodo morali najti krajanji omenjenih naselij nov avtomobil, ki ga že mrzlično iščejo in hkrati pozivajo prodajalce avtomobilov visokega cenovnega razreda, ali bi bili pripravljeni s testnim vozilom gospoda odpeljati na uradni obisk v omenjene kraje.

***

Majstrica Olga ino majster Janez se strogo držita sobotnega polanskega delovnega časa. To pomeni, da se po četrtil popoldne šnejderej in šoserej zapirata. Edino motarka oberlogara Tonija je po tej uri še deležna popravila.

***

V Kleklovem domu pripravljajo simpozij o vplivu starogrškega božanstva Dionizija in rimskega Bakusa na celostni razvoj občine. Uvodni referat o ponujenih priložnostih bo imel gospod župan.

***

V nedeljo je bil velik dan. Na sprejemu pri metropolitu in nadškofu Alojzu Uranu se je govorilo tudi o novi škofiji. Pretendentu za škofa so bili zagotovljeni vsa podpora in tudi poročila, če bo padla odločitev, da bo sedež škofije v Ljubotomeru.

BESEDA NI KONJ